

Відділ освіти Васильківської районної адміністрації

Методичний кабінет

Використання методу проектів в умовах НВК

З досвіду роботи вихователя ДНЗ

Барахтівського НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. – ДНЗ»

В'юн Лариси Іванівни

с. Барахти вул. Михайлівська, 38

Васильківського р-ну, Київської обл.

2016 р.

Зміст

1. Подання.....	3
2. Анотація	4
3. Використання методу проектів в ДНЗ.....	6
3.1.Особливості методу проектів.....	6
3.2.Кроки реалізації проектної технології.....	8
3.3.Характеристика ціннісних орієнтирів	9
3.4.Завдання проектів.....	9
3.5. Висновок.....	10
4. Використані джерела.....	11
5. Додатки:	
Освітній проект для дітей середнього та старшого дошкільного віку. «Професії моїх батьків».....	12
Освітній проект для дітей середнього та старшого дошкільного віку. «Сімейна подорож у світ Космосу».....	94
Освітній проект для дітей середнього та старшого дошкільного віку «Моя родина – рідна Україна»	173

Голові науково – методичної ради
відділу освіти
Васильківської райдержадміністрації
Андрикевич І. В.

ПОДАННЯ

Адміністрація Барахтівського НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. - ДНЗ» подає матеріали з досвіду роботи вихователя ДНЗ В'юн Лариси Іванівни на тему « Використання методу проектів в умовах НВК».

Досвід вивчено і узагальнено директором закладу В'юном Володимиром Степановичем.

Анотація досвіду.

Відповідно Базового компоненту дошкільної освіти та програмі «Українське дошкілля» представляємо матеріали освітнього проекту з вивчення тем «Професії», «Рідний край», «Природа Космосу» для дітей середнього і старшого дошкільного віку.

Мета проектів: поглиблювати знання дітей про професії рідних та людей, що нас оточують; нашу Батьківщину- Україну, самостійну незалежну державу; сприяти формуванню у дітей конкретних елементарних уявлень про об'єкти та явища Всесвіту.

Завдання проектів:

- Популяризація єдності родинного та суспільного виховання, створення оптимальних умов для організації та втілення ідей проектів.
- Спонування батьків до творчого спілкування з дітьми під час майстер-класів у групі, і під час співпраці батьків вихователя, дітей у виконанні практичних завдань.
- Створення батьками вдома мікроклімату гуманної взаємодії та співтворчості для зростання активної особистості їхніх синів та дочок, підтримання авторитету педагога і дошкільного закладу.
- Сприяння підвищенню компетентності педагога з питань активного залучення родин до участі в освітньо - виховному процесі.
- Сприяння формуванню проектної компетентності педагога, розвитку творчих здібностей учасників, практичному застосуванню ними нових знань та досвіду.
- Ознайомлювати зі столицею нашої держави містом Києвом.
- Продовжувати ознайомлювати дітей з державними та народними символами України: Прапором та значенням його кольорів; Гербом - символом влади та призначенням тризуба, Гімном - символом державної єдності, Конституцією України - головним законом держави.
- Розширювати уявлення про творчість Т.Шевченка, І.Франка, Л.Українки та інших українських письменників художників, композиторів, викликати інтерес до їх творчості, вчити вірші , пісні, розглядати репродукції картин.
- Виховувати шанобливе ставлення до державних символів України, професій своїх батьків, природи Космосу.
- Розвивати спостережливість, ініціативність, пізнавальну активність, мислення, мовлення, креативність.

Тривалість проектів: подані матеріали можна використовувати протягом двох тижнів .

Учасники проекту: діти старшого дошкільного віку, їхні батьки, учні школи та педагоги.

Матеріали проектів містять: плани взаємодії з батьками, ранкову гімнастику, бесіди, спостереження, дидактичні ігри, народні рухливі ігри, конспекти занять, літературні твори, електронні презентації «Символи України», «Народні символи України», «У світі професій», «Про космос» «Хто захищає нашу Батьківщину», роботи батьків.

Проект дав змогу ефективніше поглиблювати знання дітей про різноманітні професії; нашу Батьківщину - Україну, самостійну незалежну державу; природу Космосу.

В результаті проекту діти закріпили набуті і засвоїли нові знання про рідний край. Глибше ознайомились зі столицею нашої держави містом Києвом. з державними та народними символами України: Прапором , Гербом, Гімном, Конституцією України; розширили уявлення про творчість Т.Шевченка, І.Франка, Л.Українки та інших українських письменників художників, композиторів. Діти отримали додаткові знання про професії, природу космосу, рідну країну;

- були організовані і проведені для батьків майстер-класи;
- під час проектів зроблені фотографії дітей і батьків;
- виготовлені вироби для використання в навчально-освітньому процесі.

Неабияку роль у реалізації проекту зіграли батьки, адже вони отримали власні завдання і проявили при їх виконанні свою творчість, наполегливість, зацікавленість. При цьому батьки ще раз пересвідчилися у тому, що лише спільними зусиллями, разом з педколективом можна досягти успіху у спільній справі – вихованні майбутнього громадянина .

Директор НВК

В.С. В'юн

Заступник директора з НВР

Н.В. Наталенко

Використання методу проектів в ДНЗ.

Старший дошкільний вік вважається унікальним як переломний і вирішальний у встановленні базових основ особистості дитини. Надбання 5-річних – формування активної творчої уяви; конкретно-образний та образний характер мислення; формування цінностей перетворення, що виникають як прагнення змінити щось, а також створити щось нове, оригінальне; здатність впливати на людей, що оточують, передавати свій досвід іншому. Формуються цінності емоційного переживання краси довкілля, творчості іншої людини, володіння власним тілом.

Вирішальна роль в особистісному розвитку належить спілкуванню у вигляді спільної діяльності, співробітництва дитини з дорослим. На 5-му році життя проявляються інтереси та вибіркове ставлення дошкільнят до різних видів і способів мистецької діяльності.

Базовий компонент дошкільної освіти у новій редакції, що умістив інваріантну та варіативну складові змісту освіти (розширення можливостей надання затребуваного дітьми і батьками змісту освіти), втілює ідею компетентісного підходу до освіти дошкільнят, забезпечив належне тло для всебічного розвитку дитини.

Загалом сучасний науково-практичний освітній простір України за останні десятиріччя збагатився великою кількістю інноваційних педагогічних технологій, розрахованих на роботу з дошкільниками і, зокрема, з п'ятирічними. Це особистісно-орієнтована освіта, педагогіка співробітництва, етнопедагогіка, технологія розвивального середовища, розвивального навчання, соціал-конструктивізму, адаптивної освіти, успішного досвіду, проектна, інформаційно-комунікаційна, інклюзії, навчання упродовж всього життя тощо.

Особливості методу проектів.

Зазвичай метод проектів характеризується, за визначенням професора Є. Полат, як спосіб досягнення навчальної мети через технологію, що має завершитися реальним, практичним, оформленим результатом; сукупність прийомів, дій вихованців у визначеній послідовності для розв'язання завдання,

проблеми, особисто значущої для них та оформленої у вигляді кінцевого продукту. Вчені бачать призначення методу проекту у тому, щоб надати учасникам(батькам, дітям, педагогам) можливості самостійно набувати та конструювати нові знання. Проектна діяльність потребує інтеграції знань із різних сфер, застосування дослідницьких методів, пошукових дій, прийомів розвитку творчості тощо.

Нині перед освітою постало головне завдання-формування засобами освіти основні компетентності особистості: 1) компетентність у розв'язанні проблем (здатність до цього, технологічна компетентність тощо); 2) інформаційна компетентність (здатність до використання інформаційних ресурсів, до самоосвіти тощо); 3) комунікативна компетентність (здатність до соціальної взаємодії, до комунікації тощо).

У зв'язку з цим метод проектів науковці визначають як одну з найефективніших технологій формування ключових компетентностей дитини дошкільного віку.

Загалом слово проект означає той, що висунутий вперед, виступає попереду впадає в око; створює те, чого немає; потребує іншої якості або показує шлях до її отримання. Проектування – самостійний вид діяльності, що існує як принциповий спосіб планування та здійснення змін. Проект як проблема, за етимологічним словником, «може означати справжню ситуацію творчості, коли людина перестає просто власником ідеї, відмовляється від свого, особистого, приватного, щоб отримати шанс наштовхнутися на щось інше, наповнитися ним, проявити його у своїй творчості». Таке розуміння проекту відкриває широкі можливості для його запровадження в освітній процес.

За емоційним визначенням американського педагога В Кілпатрика, метод проектів є «від душі виконуваним задумом», що не може не приваблювати до нього педагогів довілля.

Метод проектів у царині дошкільної освіти можна розглядати як інструментарій впровадження сучасних психолого-педагогічних концепцій, що робить навчання дітей і дорослих партнерським, активним, результативним, творчо і гедоністично спрямованим процесом, адже дозволяє отримувати

задоволення від процесу і результату власної та спільної діяльності. Під час проектної діяльності навчання стає особистісним надбанням та ціннісними здобутками дитини.

Педагоги разом з дітьми мають відкривати нове, допомагати їм увійти в цей світ без страху, зі щирим інтересом та любов'ю, з почуттям благополуччя.

Кроки реалізації проектної технології

- Вибір керівника, розробника, координатора.
- Визначення стану проблеми, актуальності та спрямованості, теми, ідеї, освітньої мети, завдань, салогану, очікуваних результатів.
- Прогнозування поетапності проектної діяльності – розробка проектного задуму (аналіз ситуації, проблеми, ціле покладання, планування), його реалізація (виконання запланованих дій), оцінка результатів (новий стан реальності), або такі етапи – пошуковий, аналітичний, практичний, контрольний.
- Деталізація змісту кожного етапу, умов, належного середовища.
- Координація дій під час реалізації проекту.
- Підсумки, висновки, презентації, рекомендації.

Освітні проекти в ДНЗ розроблялись як проекти творчої співпраці батьків, дітей і вихователя з метою залучення професійного потенціалу батьків до освітнього процесу та збагачення продуктивного досвіду дітей на цій основі. Саме тому темам проектів було надано тематичні назви «Моя родина – рідна Україна», «Сімейна подорож у світ космосу», «Професії моїх батьків».

Організацію і хід проекту здійснювали вихователь, найактивніші з батьків.

На першому, пошуково-аналітичному етапі під час спілкування організаторами та педагогами були обговорені актуальні проблеми освіти та виховання, виокремлено найважливіші з них; виявлено готовність батьків до участі в проекті, на початку розроблені проектний задум та ціннісні орієнтири проектів.

Характеристика ціннісних орієнтирів

Ціннісні орієнтири	Характеристика ціннісних орієнтирів.
Місія проектів	Збагачення уявлень дітей про оточуючий світ через інтерактивні технології у співтворчості батьків і педагога.
Ідея проектів	Реалізація завдань Базового компонента дошкільної освіти через варіативний зміст навчання дітей.
Замовники	Діти, батьки, вихователь.
Ресурси	Професійний потенціал батьків та знаряддя їхньої праці, середовище ДНЗ, родинне середовище.
Результати проектів	Всебічний розвиток дітей, їхній новий продуктивний досвід, та життєві компетенції, інтеграція інтересів і зусиль батьків та педагогів, зміцнення батьківсько-педагогічної та дитячої спільноти.

Були розроблені ціннісні орієнтири проектів з погляду зацікавлених сторін - учасників – дітей, батьків, вихователя.

Залучення батьків до проектів потребувало визначення основних його завдань.

Завдання проектів.

- Популяризація єдності родинного та суспільного виховання, створює оптимальні умови для організації та втілення ідей проектів.
- Спонування батьків до творчого спілкування з дітьми під час майстер-класів у групі, і під час співпраці батьків вихователя, дітей у виконанні практичних завдань.
- Створення батьками вдома мікроклімату гуманної взаємодії та співтворчості для зростання активної особистості їхніх синів та дочок, підтримання авторитету педагога і дошкільного закладу.
- Сприяння підвищенню компетентності педагога з питань активного залучення родин до участі в освітньо-виховному процесі.

- Сприяння формуванню проектної компетентності педагога, розвитку творчих здібностей учасників, практичному застосуванню ними нових знань та досвіду.

Наступним кроком стало планування етапів реалізації проектів як інструментарію проектної технології.

Вивчення професійного потенціалу батьків учасників дало можливість конкретизувати структуру і зміст проектної діяльності.

Під час майстер-класу «М'яка розвиваюча книжка» діти й дорослі захопилися доступними й цікавими технологіями виготовлення м'яких книжок.

Вагомими у застосуванні проектної діяльності виявилися кількісні результати впровадження проектів:

- діти отримали додаткові знання про професії, природу космосу, рідну країну;
- були організовані і проведені для батьків майстер-класи;
- під час проектів зроблені фотографії дітей і батьків;
- виготовлені вироби для використання в навчально-освітньому процесі.

Висновок

Підсумовуючи, зазначу: через проектну технологію батьки розкрили свій виховний та професійний потенціал, а діти дізналися про улюблені справи батьків, професії; відкрили для себе світ космосу. Добровільна діяльність батьків на користь розвитку дітей виконує творчо-пізнавальну, художньо-естетичну, емоційно-соціальну та інші функції. Участь батьків в освітньому процесі є дієвим чинником здобуття дітьми цікавого досвіду, співтворчості, взаємодії. Результати проектної діяльності переконливо показали, який позитивний вплив має інтеграція зусиль дітей, батьків, вихователя.

Перспективи продуктивної проектної діяльності 5-річних дітей я вбачаю в систематичній організації проектів зі старшими дошкільнятами з окремих ліній розвитку як особливо значущої інтерактивної роботи з реальним результатом для всебічного розвитку дітей (один - три проекти на навчальний рік).

Використані джерела.

1. Базовий компонент дошкільної освіти.
2. Програма « Українське дошкілля»
3. «Вихователь - методист дошкільного закладу» , спецвипуск. ТОВ «МЦФЕР- Україна», 2012
4. «Дошкільне виховання», 2013, №9
5. «Дошкільне виховання» 2013, №8
6. «Джміль» 2011, №2. Видавництво «Світич».
7. «Дошкільне виховання», 2010, №11
8. «Дошкільне виховання», 2011, №9
9. «Дошкільне виховання», 2000, №2
10. «Дошкільне виховання», 2011, №2
11. «Джміль» 2014, №2. Видавництво «Світич».
12. «Джміль» 2013, №4. Видавництво «Світич».
13. «Джміль» 2011, №4. Видавництво «Світич».
14. «Джміль» 2011, №1. Видавництво «Світич».
15. «Джміль» 2014, №1. Видавництво «Світич».
16. «Палітра педагога» 2010, №2

Освітній проект
для дітей середнього та старшого
дошкільного віку
«Професії моїх батьків»

Мета проекту: сприяти формуванню у свідомості дітей цілісної картини світу дорослих, показати соціальну важливість праці, виховувати у дитини бажання працювати на благо інших, творчо самореалізуватись у суспільстві.

Завдання проекту:

- викликати у дітей інтерес до професійної діяльності дорослих, показати її соціальну спрямованість, значення для людей;
- поглиблювати та систематизувати знання дітей про різні професії, зокрема й сучасні, відповідні трудові вміння та знаряддя праці, матеріали, спеціальний одяг;
- розвивати спостережливість, ініціативність, пізнавальну активність, мислення, мовлення, креативність;
- виховувати відповідальність, працьовитість, старанність, шанобливе ставлення до праці людей усіх професій.
- сприяти первинній професійній орієнтації дітей, формувати їхню готовність до творчої самореалізації.

Тривалість проекту 2 тижні.

Учасники проекту: діти середнього, старшого дошкільного віку вихователі, батьки .

План реалізації проекту

Етап	Зміст роботи
Мотиваційний	1. Сюрпризний момент - показ дітям нового випуску журналу «Джміль»
	2. Розглядання сюжетної картини на обкладинці журналу «Джміль» та бесіда за нею.
	3. Спостереження за роботою людей працівників дитсадка (школи)
	4. Створення з дітьми «Дерева цілей»
	5. Повідомлення батьків про початок проекту, спільна розробка плану презентацій їхніх професій у групі та екскурсій.
Інформаційний	1. Серія бесід про професії, пов'язані з режимними моментами.
	2. Презентації професій батьків, екскурсії на місця їх роботи.
	3. Спостереження за роботою людей різних професій.

	4. Заняття – бесіда «На варті безпеки».
	5. Читання літературних творів, розучування віршів, загадок, пісень про професії.
	6. заняття з розвитку мовлення «Сучасні професії моїх рідних»
	7. Заняття з ручної праці «Атрибути до різних професій»
	8. Заняття з грамоти та ознайомлення з довідками «Люди різних професій, які охороняють, захищають, лікують та рятують нас»
Репродуктивний	1. Відгадування загадок про професії.
	2. Заняття з образотворчості «Тих сьогодні намалюю, хто для нас усіх працює»
	3. Заняття з художньої праці «Театр ляльок підколінників» (створення ляльок – образів представників різних професій).
	4. Заняття з грамоти та ознайомлення з довідками «Театральні професії»
	5. Заняття з аплікації «Знімаю кіно»
	6. Заняття з ознайомлення з довідками + декоративне малювання «Хто й навіщо створює нам вбрання»
	7. Заняття з математики та конструювання «Спеціальний одяг»
	8. Заняття ознайомлення з довідками + малювання «Людина працею славиться».
Узагальнюючий	1. Складання творчих розповідей про професії.
	3. Сюжетно-рольові ігри : «Ательє», «Будівельники», «Перукарня», «Лікарня», «Магазин»,
	4. заняття з художньої літератури + розвиток мовлення «Літературна вікторина»
Творчий	1. Інсценування п'єси «Хатинка мрій» (театр ляльок – підколінників)
	2. Розв'язання проблемних ситуацій «Перетвори нудну справу на цікаву»
	3. Створення виставки малюнків «Такі цікаві професії»
	4. Підготовка та проведення розваги «Ярмарок майстрів»
Рефлексивно-оцінювальний	1. Підсумкове заняття
	2. Фотовиставка «Професії моїх рідних» (плакати від кожної родини)
	3. Виставка творчих робіт «Професії наших мрій»

Бесіди на тему : «Людина працею славиться»

<p>Підтема «Найпоширеніші професії»</p> <p>1. «У нашому д/с» Мета: ознайомити з особливостями праці, основними трудовими процесами.</p> <p>2. «Хто нас виховує, хто навчає» Мета: закріпити знання дітей про те що люди цих професій піклуються про дітей, спрямовують свої дії на те, щоб дітям було добре, допомагають пізнавати навколишній світ.</p> <p>3. За оповіданням О.Іваненко «Що Ромко їв?». Закріпити знання дітей про людей, що піклуються про дітей в дитячому садку.</p>	<p>Підтема «Професії будівельників»</p> <p>1. «Про будівництво» Мета: розширити уявлення дітей про різноманітність професій людей, що працюють на будівництві.</p> <p>2. «Види будівель» Мета: дати знання про різновид будівель.</p> <p>3. «Як побудувати дім» Мета: дати уявлення про особливості та колективний характер професії будівельників.</p>	<p>Підтема: «Професії моїх рідних»</p> <p>1.«Ким працюють мої батьки» Мета: учити дітей розповідати про те, ким працюють їхні батьки, закріпити знання про різноманітність професій</p> <p>2. «Татова робота» Мета: учити дітей розповідати про татову професію, розвивати вміння вислухати товаришів.</p> <p>3. «Я хочу бути схожою на свою маму» Мета: учити розповідати про мамину професію.</p> <p>4. Читання вірша Л.Компанієць «Працьовита в нас сім'я»</p>	<p>Підтема «Світ мистецтва»</p> <p>1.«Театр» Мета: ознайомити з особливостями праці актора, гримера, режисера, освітлювача.</p> <p>2. «Українські письменники, поети» Мета: дати знання про українських письменників і поетів (Леся Українка, Тарас Шевченко, Іван Франко, Наталя Забіла), ознайомити з специфікою</p> <p>3. читання та бесіда байки Л.Глібова «Коник-стрибунець»</p>	<p>Підтема «Результати праці»</p> <p>1. «За картиною «Ательє»» Мета: розширити знання про професію працівників сфери обслуговування населення</p> <p>2 «Як люди навчилися ткати » Мета: розширити уявлення про процес виникнення одягу</p> <p>3. «Кольори на килимах» Мета: розповісти про символіку кольорів на килимах</p> <p>4. «Як меблі потрапили до нашої оселі». Мета : збагачувати уявлення дітей про людей ...</p>
--	--	---	--	--

<p>Підтема: «Народні ремесла» 1. «Руки людини то цінний скарб» Мета: дати знання про витинанки, вишиванки, мереживоплетіння 2. «У гончарній майстерні» Мета: за ілюстраціями показати хто такий гончар і що він робить 3. «Про різьбярство, випалювання» Мета: розповісти за ілюстраціями про художнє різьбярство.</p>	<p>Підтема: «Професії сільського господарства» 1. «Хвала рукам, що нас годують» Мета: узагальнити уявлення про сільське господарство як важливу галузь виробництва 2. «Чий труд на цьому лану» Мета: вчити називати сільськогосподарські професії (Овочівник, садівник, хлібороб) 3. Переказ оповідання В.Сухомлинського «Чорні руки».</p>	<p>Підтема: «Спеціальні служби» 1. «Хто нас лікує» Мета: формувати у дітей систему уявлень про працю лікаря та медичної сестри. 2. «Планета в теплих долонях» Мета: збагачувати знання дітей про професію пожежних та її значення в житті людини. 3. «Захисники Вітчизни та правопорядку» Мета: розширити знання дітей про військових, поліцейських. 4. «Вони сміливці і завжди вчасно поруч» Мета: розповісти про МЧС.</p>	<p>Підтема : «Право на працю», «Правила безпеки» 1. «Права і обов'язки» Мета: познайомити дітей з їх найважливішими правами, що пов'язані з майбуттям. 2. «Для чого існують правила безпеки» Мета: дати знання про те, що на кожному робочому місці існують правила безпеки. 3. «Правила поведінки для дітей» за твором с. Караванського «Світлофор» Мета: нагадати правила поведінки, які існують для дітей в ДНЗ та на вулиці.</p>	<p>Підтема «Людина працею славна» 1. «Чому руки трударів називають золотими» Мета: підвести з дітьми підсумок, як праця дорослих шанується і кожна з них важлива по своєму. 2. «Ким бути» за твором А.Косовської «Маленька господиня» Мета: узагальнити знання дітей про людей різних професій. 3. «Як шанують працю дорослих» Мета: розповісти про те як нагороджується, відзначається праця дорослих.</p>

Спостереження на тему : «Людина працею славиться»

<p>Під тема: «Народні ремесла»</p> <p>1 «Дослідження глини» - пошуково-дослідницька діяльність – властивості глини</p> <p>2. «огляд куточка з народознавства» Мета: розглянути рушники, скатертини, серветки, килимові вироби.</p> <p>3. «Розглядання веретено» Мета: дати знання про те як в давні часи люди навчилися ткати.</p> <p>4. «Керамічний посуд» Мета: знайомство з гончарством</p>	<p>Під тема: «Професії сільського господарства »</p> <p>1 «За полем» Мета: розглянути, що і хто . як вирощують в полі</p> <p>2. «За садом» Мета: як називають людей, що працюють в саду та що потрібно зробити щоб в саду вирости плодючі фруктові дерева...</p> <p>3. «За городом» Мета: праця на городі.</p> <p>4. «На фермі» Мета: розглянути як тваринники турбуються, щоб тварини були доглянуті.</p>	<p>Під тема: «Спеціальні служби»</p> <p>1 «За перехожими» Мета: за допомогою спеціального одягу можна дізнатись: людина якої професії поспішає на службу, хто чим займається.</p> <p>2. «За спеціальним транспортом». Мета: розширити уявлення дітей про професію людей, які управляють різними видами транспорту.</p> <p>3. переглянути ілюстрації зі стихійними лихами Мета: дати знання про героїчну професію МЧС.</p>	<p>Під тема : «Право на праця», «Правила безпеки на виробництві»</p> <p>1 Намалюємо свою книжку (з обговоренням) «Дитина має право на освіту» - «Діти ідуть до школи», «Лісова школа», «Пізнайко збирає друзів».</p> <p>2 «Виклик служби порятунку» Мета: розглядання різних ситуацій з альбому «Урятуй себе сам», вирішити яку службу порятунку потрібно викликати в даній ситуації</p>	<p>Під тема «Людина працею славна»</p> <p>1.«Хлібне багатство» (Розглянути хлібобулочні вітрини) Мета: виховувати шанобливе ставлення до праці хлібороба.</p> <p>2. «Мій дім» Мета: розглянути все, що є в будинку, це і є результатом праці людей, виховувати повагу до людей різних професій, які створили хатнє начиння.</p> <p>3. Розглянути різні види нагород за сумлінну працю Мета: довести дітям: що праця прикрашає людину.</p>
---	---	--	---	---

Дидактичні ігри на тему :«Людина працею славиться»

<p>Під тема «Найпоширеніші професії» 1 «Дитсадок і школа» Мета: ознайомити з особливостями праці, основними трудовими діями вчителя і вихователя порівняти що спільне між вчителем та вихователем, чим відрізняються. 2. «Хто, що робить» Мета : закріпити трудові дії працівників ДНЗ. 3. «Кому, що потрібно для роботи?»</p>	<p>Під тема «Професії будівельників» 1 «Порівняй» Мета: за допомогою різних споруд вчити порівнювати знаходити якомога більше спільного та відмінного 2. „Хто швидше побудує” Мета : вчити дітей розрізняти способи будування одноповерхових та багатоповерхових будинків. Закріпити поняття:форма,величина, кількість. 3. «Хто, що робить». Мета: закріпити знання про різноманітність професій людей, що працюють на будівництві . 4. «Кому, що потрібно для роботи» Мета: закріпити знання про інструменти.</p>	<p>Під тема: «Професії моїх рідних» 1 «Покажи, що робить твоя мама» Мета: розвивати творчу уяву, міміку Вміння рухами передавати характерні рухи людей різних професій. 2. «Добери слово». Мета: вчити підбирати слово-назву професії за підбором слів-ознак. 3. «Добери назву за першим звуком». Мета: вчити підбирати назву професії за першим звуком. 4.Що про себе може розповісти. Мета: вчити складати розповіді про різні професії своїх рідних.</p>	<p>Під тема «Світ мистецтва» 1 «Театр» Мета: ознайомитись з особливостями праці актора, гримера, режисера, освітлювача, дати уявлення про характерні особливостями їхньої праці. 2. «Бібліотека» Мета: поширити знання про професію бібліотекаря. 3. «Художня студія» Мета: ознайомити з професією художника-ілюстратора, запропонувати намалювати ілюстрації до улюбленої казки.</p>	<p>Під тема «Результати праці» 1 «Приготуємо обід» Мета: закріпити назви обладнання та посуду, послідовності дій кухаря під час приготування їжі. 2. «Фабрика з пошиву одягу» Мета: дати дітям змогу відчувати себе причетними до створення одягу. 3. «Гра-подорож на меблеву фабрику» Мета: ознайомити з особливостями праці тесляра, мебляра, декоратора, закріпити знаряддя їх праці 4. «Закінчи речення» Мета: вправляти в умінні закінчити почате вихователем речення.</p>
---	--	---	--	--

<p>Під тема: «Народні ремесла» 1 «Створи візерунок» Мета: вправляти в умінні створювати візерунок на різьблених виробих з геометричних фігур. 2. «Відгадай» Мета: вчити описувати предмет, решта відгадують (куманець, глечик, баранець, горнята-двійнята) 3. «Що, як називається?» Мета: закріпити знання про вишивку, мереживоплетіння, плетіння, ткацтво, розпис.</p>	<p>Під тема: «Професії сільського господарства » 1 «Як хліб до столу прийшов?» Мета: узагальнювати уявлення дітей про сільськогосподарські професії. 2 «Хто, що робить» Мета: ознайомитись зі змістом праці на полях, у садах, називати сільськогосподарські професії. 3. «Чий труд на цьому лану». Мета: розширити уявлення про значення та зміст праці сільських робітників. 4. „Що у кошик ми зберемо?“ Мета: закріпити знання дітей про те, який врожай збирають в полі, саду, на городі, в лісі.</p>	<p>Під тема: «Спеціальні служби» 1 «Що пожежникам для роботи потрібно» Мета: закріпити знання про знаряддя та для роботи пожежних 2.«Пожежні на навчаннях» Мета: виховувати повагу до їх героїчної праці 3. «Що робить лікар, а що робить медсестра » Мета: вчити розрізняти трудові дії. 4. «Військові і міліціонери» Мета: закр. знання про військових та поліцейських, що їм допомагає (техніка, зброя).</p>	<p>Під тема : «Право на працю», «Правила безпеки на виробництві» 1 «Що таке право» Мета: вправляти вміння дітей за допомогою символів показати права дітей. 2. «Що таке небезпека» Мета: формувати вміння аналізувати безпечні чи небезпечні ситуації. 3. «Як це сталося?» Мета: які наслідки недотримання правил поведінки в різних ситуаціях.</p>	<p>Під тема «Людина працею славна» 1 «Склади ланцюжок» Мета: вчити підбирати слова прикметники які характеризують ту чи ін. професію. 2. «Чия професія найважливіша» Мета: виховувати повагу до праці дорослих. 3. «Що кому подарувати» Мета: вчити підбирати подарунки за захопленнями, інтересами. 4. „Хто важливіший?“ Мета: поглибити знання дітей про особливості праці людей на заводах по виготовленню транспортних засобів, сільськогосподарської техніки.</p>

**Конспекти
інтегрованих занять**

Заняття з математики, ознайомлення з довкіллям, конструювання.

Тема: «Ми будівельники»

Програмовий зміст: дати елементарні знання про професії будівельників. Вчити складати з паперу багатоповерховий будинок, рахувати в межах -7- (кількісний, порядковий, прямий і зворотній рахунок) Закріпити знання про число -7- (як розташована в числовому ряду, суміжні числа, як утворилось число -7-) Порівняння будинків за висотою. Познайомити зі складом числа з одиниць числа-5-. Розвивати логічне мислення, дрібну моторику, увагу, цілеспрямованність. Виховувати повагу до професії будівельника.

Обладнання: Артемова Л.В. «Професії твоїх батьків» № 53, 54, 56, 57, 58, 61. (екскаваторщик, електророзварник, бульдозерист, муляр). Картинки із зображенням багатоповерхових будинків; паперові квадрати різного кольору, ножиці.

Хід заняття

Вихователь загадує загадку:

«Хто садочки побудує, школи й магазини? Щоб було де людям жити, він нам побудує дім» (Будівельники), сьогодні діти ми будемо з вами грати у будівельників. Ви будете розповідати, як потрібно будувати дім. Кожен з вас вибере таку картинку, за якою можна продовжити розповідь попереднього «будівельника».

Вихователь починає: «На нашій вулиці вирішили збудувати будинок. Але будівельники не знали, який будинок їм потрібно будувати і де його будувати», **читання вірша С.Баруздіна «Архітектор».**

Архітектор показав який будинок потрібно будувати і де.

- Хто після архітектора? (діти показують картинку із зображенням екскаватора і розповідає, як екскаваторщик вирив великий котлован).
- Далі на будівництво на вантажівках, самоскидах водії привезли каміння, пісок, цеглу, почали працювати: кам'ящик, кровельщики, муляри, монтажники, крановщики, сантехніки, електрики, тесляри –

(розглядаючи ілюстрації даних професій діти називають хто, що робить на будівництві)

Д/гра «Кому, що потрібно для роботи»

Діти, а ви б хотіли бути будівельниками? І побудувати свої будинки? Зараз ми з вами будемо будувати свої будинки, вони у нас будуть різнокольоровими, ви збудуєте по-одному поверху, а потім ми разом складемо декілька багатоповерхових будинків (*діти сідають за столи з потрібним для роботи обладнанням:*

- закріплюємо вміння складати аркуш паперу на 16 частин, робити надрізи та склеювати їх .
- робота дітей, як будиночки будуть готові викликати 7-ро дітей з маленькими одноповерховими будиночками .
- Скільки всього будинків?
- Який поррахунку Полінин, Оленки, Тараса?

(Вправляти в кількісній та порядковій лічбі в межах -7-)

На вулицях нашого села ми бачимо красиві багатоповерхові будинки. Давайте і ми з вами побудуємо такі: поставимо по одному поверху один на один. Скільки поверхів? (7) значить – семиповерховий будинок. Викликати, ще -5- ро дітей побудували поруч п'ятиповерховий будинок, порівняли, який будинок вищий, який нижчий на скільки поверхів?

Виставити будинок з номером № 5 в якому живуть числа, що складають 5

1	4
2	3
3	2
4	1

Підсумок заняття: ви були справжніми будівельниками, побудували декілька багатоповерхових будинків, вони усі гарні, різнокольорові і ці будиночки ми використовуємо у своїх іграх.

Заняття з розвитку зв'язного мовлення

Тема: «Сучасні професії моїх рідних»

Програмовий зміст: розширити знання дітей про сучасність, які професії найпоширеніші в наш час, вправляти в умінні орієнтуватись в часі. Вчити складати розповіді з власного досвіду Вправляти в умінні називати професії минулого теперішнього та майбутнього часу. Розвивати уяву, мислення, мову. Виховувати повагу до людей різних професій.

Обладнання: ілюстровані картинки з професіями: торгівлі, пошиття одягу, будівництва, перукарні, малюнки з серії: «Історія звичайних речей», аркуш паперу на кожну дитину, кольорові олівці, будівельний матеріал

Хід заняття

Вихователь: Сьогодні наша подорож у різні часи нашого життя:

В минулий – це те, що відбувалось колись давно, в теперішній - те що відбувається зараз і в майбутнє - те, що буде потім...

М/гра «Теперішній, минулий, майбутній»

(Вихователь розповідає якісь дії різних часів діти відгадують час і складають свою розповідь з свого власного досвіду)

Так ви дізнались як змінюється час.

Професії в минулого часу схожі на професії теперішнього часу але вони розширились своїми послугами так як вимагають сучасні люди наприклад: Раніше був просто продуктовий магазин, а сьогодні наші магазини називаються: супер - меркети... і добавились люди таких професій як: касир менеджер, консультант, касир.

- З людьми яких професій ви можете зустрітись в магазинах? Які вони?
- А які ви уявляєте магазини в майбутньому?

Раніше було «Ательє» а зараз «Дім моделей» і працюють в ньому - дизайнер і модельєр одягу, стиліст, кравець, швачка, а раніше тільки – кравець і швачка.

Так з людьми яких професій ви зустрінетесь в Будинку моди? Які вони? Що роблять?

- Як ви гадаєте хто буде створювати одяг в майбутньому?
- Ми з вами модельєри майбутнього, який одяг ви одягнете на своїх клієнтів (діти малюють одяг майбутнього часу).

А тепер подумаємо про зачіски, раніше працювали перукарі в перукарнях, а сьогодні перукарні називають «Салон краси», в яких працюють: стиліст-візажист, перукар, масажист, косметолог.

- Так, хто працює в салоні краси? Які вони?
- Яку ви уявляєте перукарню в майбутньому?

(Можна обіграти сюжетно-рольову гру)

І на кінець заняття пропоную заглянути до будівельників:

- Які будівельники в минулому (показати ілюстрації), що змінилось тепер і що ви думаєте зміниться в майбутньому?

(За допомогою будівельного матеріалу побудувати будинок майбутнього і назвати людей тих професій, які приймали участь у будівництві)

Фізкультхвилинка:

Хто старався-притомився

Я прошу, щоб він підвівся.

З рук струсили слабкість, втому,

Побіліли стіни дому, постругали ми дошки,

Забивали в них цвяхи, фарбували ми підлогу

Брудні руки в них від того

Їх ми добре вимиваємо

І за парти всі сідаємо.

(проводиться за необхідністю)

Підсумок заняття

Ручна праця „Атрибути до різних професій”.

Програмові завдання: Розвивати уявлення про знаряддя праці, необхідні для певних професій. Збагачувати практичний досвід дітей щодо роботи з різним викинутим матеріалом, виявляти творчу ініціативу, здійснювати самостійні вибори, приймати рішення, варіювати зміст та форму виконання завдання. Вчити виготовляти різні предмети з викинутого матеріалу, виявляючи самостійну творчу активність. Підтримувати прагнення робити все самостійно та по своєму.

Обладнання: ілюстрації „Професії”, предмети, іграшки, що зображають атрибути праці людей різних професій.

Хід заняття.

1. До групи заходить Незнайко: „Ой, друзі, наснився мені сон. Ніби я виріс та став дорослим. Стою я в лікарні в білому халаті, на голові біла шапочка, в руках валіза з медичним інструментом. Поруч плаче маленький хлопчик, бо в нього болить ніжка. Мені його шкода, а ось допомогти йому не можу. Тому, що не вмію, не знаю як.”
2. Вихователь: Хоч у сні ти був лікарем, та насправді, ти малий хлопчик, тому і не знаєш, що роблять лікарі для допомоги хворим.
3. Незнайко: Що ж треба робити, щоб стати лікарем? (Відповіді дітей). Де потрібно вчитися? (відповіді дітей).
4. Вихователь: Так, малята. Треба багато і добре вчитися у школі, потім в університеті, щоб оволодіти професією. А ким би ви хотіли стати, коли виростите?
5. Вправа „Чарівна кулька”. Діти передають чарівну кульку по колу та розповідають, ким хочуть стати.
6. Гра „Кому що потрібно для роботи”. Вихователь показує ілюстрації „Професії”. Діти називають, що потрібно людині тієї чи іншої професії. Орієнтовний перелік професій: лікар, футболіст. Артист. Двірник , водій,

міліціонер, будівельник, програміст. Вихователь показує знаряддя праці, а діти відгадують професію:

7. Діти переходять до столу, де знаходиться різний викнутий матеріал для виготовлення атрибутів до професій: картон, папір, гілочки, палички від морозива, трубочки, вушні палички, стрічки, мотузки, пластикові пляшки та коробки, гудзики, природний матеріал, клей, скоч, ножиці, фломастери. Діти розглядають предмети.

8. Вихователь пропонує виготовити інструмент або атрибут до своєї майбутньої професії з запропонованих предметів.

9. Діти за допомоги вихователя та самостійно виготовляють атрибути

10. Гра „Яка професія?”. Дитина імітує дії з предметом, а всі інші відгадують професію та атрибут.

11. Сюжетна гра „Епіцентр – будівельний супермаркет” або „Лікарня” або „Театр”.

Навчання елементів грамоти, ознайомлення з довкіллям

Тема: «Театральні професії»

Програмовий зміст: ознайомити дітей з особливостями праці актора, музиканта, співака, танцівниці, режисера, декоратора. Дати уявлення про характерні особливості їхньої праці, вправляти в умінні давати характеристики людям даної професії. Продовжувати вчити дітей впізнавати звук на початку слова, в середині та в кінці слова, ділити слова на склади. Розрізняти тверді і м'які звуки. Розвивати кругозір дітей, креативне мислення, фонематичний слух, мову. Виховувати любов до творчих професій.

Обладнання: ілюстрації з зображенням театру, актора, музиканта, співака, танцівниці, музичні інструменти: барабан, бубен, металофон, флейта.

Хід заняття.

Сьогодні ми поговоримо про дивовижну подорож до театру.

- Скажіть, хто з вас ходив до театру?
- А ви знаєте, які бувають театри?
- Театри бувають різні: драматичні, оперні, опери і балету, лялькові театри.
- А тепер уявіть, що у нашому місті одночасно зачинились всі театри на цілий рік, тобто на 12 місяців. Що б сталося з людьми? Як би вони почувалися?
- А чи знайти вихід з такого становища?(Можна самим влаштувати концерти, вистави...)
- А щоб самим влаштувати концерти, потрібно вміти...(танцювати, співати, грати...)
- Так ви молодці! Отже люди яких професій працюють театрі?
- А ще щоб відбувся концерт чи вистава, потрібна така професія як режисер, звукорежисер, освітлювач, костюмер, декоратор.

- Хто знає, що люблять ці люди?

Вправа «Якби я був...»

Дітям пропонується стати в пари і розказати одне одному, ким вони мріють стати. Починати речення слід зі слів: «Якби я був...»

Після цього діти сідають за столи.

- Діти, а що це у мене на столі? (муз. інструменти)

Загадування загадок:

Лежить – мовчить,

Торкни – дзижчить,

Візьми в руки – скиглить

- Що це?

(скрипка)

- Людям якої професії належить цей інструмент?(музиканту)

- Як називається цей музикант?(скрипаль)

В лісі вирізана

Гладенько витесана

Співає, заливається,

Як називається?(сопілка)

- Як називається музикант (сопілкар)

- А що таке ударний музичний інструмент, що має форму широкого порожнього циліндра, обидва отвори натягнуті шкірою?(барабан)

- Хто грає на барабані? (барабанщик)

- Так для чого нам потрібні музичні інструменти? Що вони видають (пограти на інструментах)

Д/гра «Відгадай якого інструмента звук ви почули »

- Музика - це звуки, кожен інструмент звучить по - різному.

Так і в мові, є голосні та приголосні, а голосні бувають...

(наголошені, ненаголошені)- навести приклади наголошеного ненаголошеного складу

- А приголосні ...(тверді та м'які) -

Д/гра «Я називаю твердий, а ви мені м'який»

Наприклад: Д-Д'

- Зараз чітко назвіть інструменти , в яких є звук (Р)
(барабан, скрипка, брязкальця) – де знаходиться звук (Р)- на початку,
в середині, в кінці слова, який звук (Р) твердий, м'який – поділи на склади
(скільки голосних, стільки й складів)
- Так в яких ще словах - театральних професій є звук (Р)?

Д/гра «Знайди звук -Р-»

- (скрипаль, актор, режисер, декоратор)

Підсумок заняття.

Заняття з аплікації, ознайомлення з довкіллям

Тема: «Знімаю кіно» (колаж)

Програмовий зміст: вчити вирізати різні силуети, предмети з журналів, вправляти в умінні вирізати по прямій, по косій, по колу. Закріпити знання про світ театрального мистецтва і кіно, нагадати особливості праці актора, режисера, оператора, освітлювача. Розвивати творчі здібності, дрібну моторику, мислення. Виховувати любов до театру та кіно.

Обладнання: старі журнали, ножиці, клей, серветки, чисті аркуші паперу, екран телевізора (виготовлений напередодні).

Хід заняття

- вихователь нагадує про те, що діти вже ознайомились з театром
- Хто працює в театрі?(актор, режисер, гример, костюмер, освітлювач..)
- Як створюють кіно? (розповісти про кінематограф)
- Чим відрізняється кіно від театральної вистави?
- вихователь пропонує зняти кіно про улюблену професію або про те як Петрик – випускник школи вибирав собі професію (вибір дітей)
- Обравши тему роботи, пропонується кожній дитині створити свій кадр на білому аркуші паперу (для цього потрібно роздати старі журнали, ножиці і діти вирізають ті предмети чи силуети які потрібні їм для створення кіно-кадру про задуману професію), діти розміщують
- вирізане на аркуші паперу і приклеюють коли впевнені, що задумане реалізоване. Готові кадри збирають та готують екран для показу створених дітьми кадрів. Озвучують кожен свій кадр.
- (Можна запросити в кіно дітей молодшої групи, продавати білети за гарний віршик).
- **Підсумок заняття**

Конспект заняття з ознайомлення з навколишнім світом, декоративного малювання «Хто й навіщо створює нам вбрання?»

Програмовий зміст. Розширити знання дітей про першочергові потреби людини, зокрема у одязі та взутті.

Формувати уявлення малят про професії швачки, кравця, чоботаря, вишивальниці тощо; ознайомити дітей з предметами, необхідними для роботи людей цих професій (голка, нитки, шило, ножиці, заполоч тощо);

продовжувати навчати малят відгадувати загадки, добирати однокореневі слова; розвивати мовлення та слухову увагу вихованців;

виховувати пізнавальний інтерес до швацьких професій, шанобливе ставлення до людської праці, бережливе ставлення до власних речей, звичку до порядку, охайність, працелюбність;

продовжувати формувати цікавість до української вишивки і вчити малювати з пам'яті візерунки за її мотивами на сорочці; вчити намічати послідовність створення малюнку, заповнювати знайомими елементами місце біля коміра, на грудях, рукавах; добирати самостійно кольори, характерні для вишивки, визначати середину форми; виховувати активність, самостійність у роботі та пошану до традицій свого народу.

Обладнання. Приладдя для шиття та плетіння; малюнки, на яких зображено людей швацьких професій; картинки із зображенням предметів, що є потребами людини; вироби, оздоблені українською вишивкою та малюнки із зображенням таких виробів; шаблони сорочок з білого паперу; гуашеві фарби, пензлі; аудіо запис українських народних мелодій.

Хід заняття.

Вихователь пропонує дітям вибрати з карток, що лежать перед ними, ті, що символізують першочергові потреби людини (на картках – вода, житло, їжа, іграшки, одяг, взуття, телевізор, ковзани тощо).

Вихователь звертає увагу дітей на те, що серед вибраних ними карток є багато із зображенням одягу. Чому це так? Чому діти вибрали саме ці картки? Чи задовольняють речі, зображені на них, першочергові потреби людини?

Запитання до дітей. - Як ви гадаєте, навіщо людині потрібне вбрання?

- Що було б, якби його не існувало?

Розповідь вихователя. У давні-давні часи люди не знали ані одягу, ані взуття. Але їм дошкуляв холод. Ідучи, вони збивали ноги, відчуваючи біль. І поступово люди зрозуміли, що для захисту від холодів, для зручності та затишку їм потрібен одяг. Вони навчились його шити: спочатку зі шкір диких тварин, а потім, коли опанували ремісництвом прядіння та ткацтва – з полотна. Сьогодні ми не уявляємо свого життя без зручного, гарного вбрання – костюмів, светрів, черевичків, чобітків.

А де ми можемо взяти ці речі? (*У магазинах*). Правильно. А щоб гарний одяг і красиве взуття потрапило на полиці магазину, його слід спочатку зробити, виготовити. Хто знає, як же виготовляють одяг? (*Його шють*). Звичайно.

Вихователь розкладає перед малятами предмети, які використовуються працівниками швейних професій і звертає увагу дітей на них.

А для того, щоб пошити костюм чи черевики, потрібні особливі помічники. Чи ви знаєте їх, малята? (*Так*). Тоді, певно, і загадки про них вам відгадати буде дуже просто.

1. Я блискуча, гостренька,

Маю вічко маленьке.

За собою несу

Довгу-довгу косу.

(*Голка*).

2. Два кільця, два кінця,

Посередині цвяшок.

(*Ножниці*).

3. Дуже гостре я, міцне,
Знає кожен мене,
Я завжди при нагоді
Всім шевцям у пригоді.

(Шило).

Вихователь. Добре, малята! Назвіть, будь ласка, ще раз всі речі, які допомагають виготовити наше вбрання. *(Діти виконують завдання).* Як же роблять одяг та взуття? Їх... *(шиють).* Звичайно.

Вихователь читає віршовані рядки.

В.Сухар

Каже півникові качка:

- Буду вчитись я на швачку!

А ти, півник-молодець,

Вийде з тебе і кравець! –

Тут гусак до них озвався:

- Я також управним вдався,

Хочу бути чоботарем! –

- Що ж, тебе у гурт берем!

Хутко з ними, сірий, йди! –

Друзі йдуть собі... куди?

Це вам скаже і дитя:

В школу крою і шиття!

На дошці з'являються малюнки із зображенням людей швацьких професій.

Педагог звертає увагу дітей на них і продовжує розмову.

Вихователь. Отже, наше вбрання шиють. Але спочатку його слід розкрити. Хто цим займається? *(Кравець).* Хто шиє одяг? *(Швачка).* Хто шиє взуття?

(Швець або чоботар). Покажіть, де ви бачите людей цих професій на малюнках. *(Малята виконують прохання педагога)*. Діти, яке вбрання подобається нам всім? *(Гарне, ошатне, зручне)*. Чи легко виготовити його, як ви вважаєте? Якими повинні бути люди швацьких професій, щоб їхня праця приносила всім задоволення та радість? *(Старанними, уважними, роботящими, сумлінними)*. Звичайно. Шити – справа дуже непроста. Щоб зашити навіть маленьку дірочку в речі, яку ви через необережність зробили, треба проявити старанність та акуратність. Ось, послухайте віршик.

М.Підгірянка

Зайчик в тернині

Скочив зайчик в тернину

І роздер кожушину;

Йде лисичку просити

Кожушину зашити.

А лисичка регоче,

Зашивати не хоче:

- Де ти був? Нащо дер?

Ходи в дранім тепер!

Біжить зайчик до мами,

Зайшли очка сльозами:

- Мамко, любко, не бийте,

Кожушину зашийте!

Мама сина не била,

Кожушину зашила.

Зайчик очка обтер

І знов скаче тепер.

Вихователь. Колись у давнину, швачки не мали швейних машин. Праця швачки була особливо копіткою, бо вимагала неабиякої уваги і старанності.

А зараз швачки працюють на швацьких фабриках, і їм допомагають швейні машини, які полегшили труд майстринь шиття.

Дидактична гра «Добери слово»

Педагог спонукає малят закінчити розпочате ним речення, дібравши потрібне слово (однокореневе до слова «шити»).

Якщо одежина порвалася, її треба... (*зашити*).

Якщо штани занадто довгі, їх треба... (*підшити*).

Якщо відірвалася кишенька, її треба... (*пришити*).

Якщо костюм ще не повністю пошитий, його треба... (*дошити*).

Якщо спідничка широка, її треба... (*вишити*).

На кишеньці для краси можна маленьку квіточку... (*вишити*).

Послухайте, будь ласка, ще один віршик.

Т.Коломієць

Братик і сестричка

Братик для сестрички

Чистить черевички,

Сплів бичка з соломи.

Склеїв з шишок гнома.

І тепер по килимку

Їздить гномик на бичку.

А сестричка, хоч мала,

Голку й заповоч взяла.

Вишила два носики,

Вишила два хвостики,

Ще й двоє оченяток,

Наче маченяток.

І вже з сорочини

Співають дві пташини

На різні голоси...

На, братику, носи!..

Вихователь. Малята, про кого розповідається в цьому віршику? (*Про братика і сестричку*).

Чи дружили між собою братик і сестричка? (*Так*). Що зробив для сестрички її брат? (*Відповіди*). Що зробила для брата мала сестричка? (*Вишила йому сорочку*). Що вишила дівчинка на братовій сорочці? (*Дві пташки*). Що знадобилося сестричці для того, щоб вишити візерунок? (*Голка та заплоч – кольорові нитки*). Якою стала сорочка, коли її вишила мала майстриня? (*Вишиваною*). Як ми називаємо вишиті візерунком речі? (*Вишиванки*).

Як ми називаємо майстриню, яка вишиває речі? (*Вишивальниця*).

Правильно, малята.

Вишивання – це стародавній вид українського народного декоративного мистецтва. У давні часи наші прабабусі всі вміли гарно вишивати. Подивіться, які чудові вишиванки вони створювали власними руками!

На дошці з'являються зображення українських вишиванок.

Яка неповторна українська вишивка! Якими вона зробила речі? (*Ошатними барвистими, гарними*)., Подивіться, які ж візерунки ви бачите на вишиванках? (*Різні квіти, листочки, калину, птахів, колоски*). На якому полотні вишивали ці узорі, якого кольору воно? (*Біле*). Правильно. Скажіть, які кольори вишивальниця використала? (*Відповіді дітей*). Барвисті кольори вишиванки – не просто окраса. Здавна кожен колір означав якийсь символ. Червоний колір означав красу, дівочу вроду та кохання. Тому ним часто вишивали квіти та калину. Пам'ятаєте приказку: «Гарна дівчина, як в лузі калина». Зелена нитка – символ здоров'я та життя на землі. Зеленими зображували листочки, гілочки. Жовтий колір означав тепло, сонце, врожай, на який сподівалися люди. А голубий – блакитне ясне небо, що над нами.

У наш час давні традиції, пов'язані з вишиванням, повертаються. Як ви гадаєте, які руки повинна мати вишивальниця, щоб створити таку красу? (*Вправні, старанні, працьовиті*).

Спробуємо й ми з вами прикрасити сорочки для братика та сестрички.

Роздати дітям шаблони сорочок. Звернути увагу на те, що дрібними елементами обрамлено комір, манжети сорочок. На грудях сорочка вишита більшими за розміром елементами. Жіночі й дівчачі сорочки вишивають рясно на рукавах. Діти повинні самостійно дібрати кольори. У кінці заняття зробити виставку дитячих робіт і запропонувати їм помилуватися стриманою і, разом з тим, урочистою гамою кольорів.

В.Сухар

Вправна голка

Вміє вправна голка, діти,
Щось зашити, щось пришити,
Підшивати, вишивати –
Вміє все вона, малята.
А як кінчить швацькі справи –
Відпочити голці час.
Голка й нитка – друзі славні,
Ми шануємо всі вас.

Вихователь.

Зараз хлопчики й дівчата
Будуть теж відпочивати,
Ручки й ніжки розминати,
Дуже жваво танцювати!
Вмикається аудіо запис будь-якої української народної веселої мелодії. Діти доволіно танцюють. Заняття закінчується.

Заняття з аплікації „Килим для чарівника”.

Програмовий завдання: ознайомити дітей з цікавими та своєрідними видами декоративно-прикладного мистецтва – ткацтвом та килимарством. Дати поняття про способи виготовлення тканини та килимів у давні часи та в сучасності. Розкрити красу тканих та килимових виробів. Вчити вирізати геометричні форми (з квадрата круг, трикутник та прямокутник, ромб) різними способами, створювати візерунки з простих геометричних фігур. Викликати інтерес до різних видів народних ремесел, виховувати естетичний смак, любов до прекрасного.

Матеріали та обладнання: ткани верети, доріжки, килими, рушники та ін. Сюжетні картини з зображенням «Ткацька фабрика», малюнки з зображеннями предметів стародавнього вжитку, геометричні фігури для дидактичної гри, ножиці, клей, серветки, прямокутні та квадратні аркуші паперу для основи килиму, різнокольорові квадратні заготовки для орнаменту.

Хід заняття

1. Сюрпризний момент. До дітей в групу прийшов лист від чарівника з казки „Старик Хотабич” з країни Далека-даличина про те, що його літальний апарат – летючий килим зламався (він весь у дірках, його проїла моль тощо) . вихователь пропонує дітям допомогти чарівникові – виготовити новий килим та відіслати його по пошті в Далеку-Даличину.
2. Діти розглядають сюжетні картини „Ткацька фабрика”, знайомляться із способом виготовлення тканини, килимів. Вихователь звертає увагу дітей на те, що в садочку таких ткацьких станків немає. Запитує в дітей , як виготовляли ці вироби в давнину.
3. Розглядання тканих та килимових виробів. Вихователь : „Не те дороге, що із щирого золота зроблено, а те, що руками доброго майстра виготовлено”. Розгляньте вироби. Чи подобаються вони вам? Чому такий гарний і барвистий килим? (бо вдало підібрані кольори. Ці гарні кольори люди запозичили з усього, на що дивилися: зелений колір – бо травичка

зелена, червоний – бо квіти так гарно променіють у полі, золотаво-жовтий – від достиглих колосків жита і пшениці, блакитний – від неба синього, чорний колір – подарувала ніч, а білий – день).

4. Вихователь розповідає про мистецтво **ткання**: примітивним пристосуванням для ткання була рама. На неї натягували нитки, що були основою для майбутнього тканого виробу. Потім ткаля впоперек переплітала поздовжні нитки і таким чином скріплювала основу, перебираючи та переплітаючи нитки створювала візерунок. Вихователь розповідає про **ткані килими**, звертає увагу на рослинний та геометричний орнамент: ткані килими виготовлялися з пряденої вовни, бавовни, орнамент переважно рослинний та геометричний. Геометричний складався з прямокутників, трикутників, ромбів, квадратів, кругів, гачкоподібних форм. Цікаво, що кожна форма геометричного візерунка має свій провідний колір, що відрізняється від іншого візерунка одним або двома контурами.

5. Д/гра „Хто більше знайде та назве геометричних фігур” або „З яких геометричних фігур складений візерунок”.

6. Вихователь показує приклад, як створити візерунок з геометричних фігур на аркуші паперу прямокутної форми. Сконцентровує увагу на підборі кольорів, оздобленні килима (геометричний візерунок повторюється, якщо розміщений лінійно або знаходиться у центрі килима). Нагадує про способи вирізання кола з квадрата, прямокутника з квадрата, що треба зробити з квадратом, щоб утворився ромб (перевернути квадрат так, щоб один кут розміщувався зверху другий знизу, інші два – з права та зліва).

7. Діти підготовлюють необхідні геометричні заготовки, викладають візерунок на аркуші паперу, наклеюють його.

8. Діти розглядають свої роботи. Проводиться гра „До чого доторкнулася паличка чарівника” (діти мають назвати виріб та описати його). 9. Діти разом з вихователем розміщують одну біля одної свої роботи (можна з'єднати скочем) і отримують великий летючий килим для чарівника Хотабича.

Ліплення , ознайомлення з довкіллям

Тема: «Куманець»

Програмовий зміст: дати знання дітям про гончарство, художній розпис.

Вправляти в умінні ліпити вироби з глини (куманець),
використовувати прийоми згинання, згладжування.

Розвивати дрібну моторику, пластичність,самостійність.

Виховувати любов та повагу до професій: скульпторів,
гончарів.

Обладнання: куманці, миски, макітри, глечики, горщики, фігурки тварин,
глиняні іграшки; глина, дощечки, вода.

Хід заняття.

Вихователь повідомляє мету заняття, про те, що сьогодні ми відправимось у світ гончарства.

(На столах виставлені вироби з глини)

Розповідь вихователя:

Кераміка гончарне мистецтво - це мистецтво виготовлення різних предметів із глини, один з найдавніших видів народних ремесел. Керамічні вироби відрізняються між собою складом глини: майоліка, порцеляна, фаянс, теракота; особливостями, прийомами виготовлення й оформлення.

Вихователь пропонує розглянути кожен виріб. (Разом з дітьми описують, виділяють характерні особливості кожного виробу)

Д/гра «Відгадай за описом» (Діти відгадують та пояснюють як вони здогадались, що це ...)

Фізкультхвилинка:

Щось не хочеться сидіти

Вище руки піднімати

Треба трохи відпочити

А тепер їх опустіть

Руки вгору, руки вниз

Плесніть діти кілька раз

На сусіда подивись

За роботу! Все гаразд!

Вихователь розповідає казку:

«Серед синіх Карпатських гір у злагоді й мирі жили добрі працюючі люди, але тяжким було їх життя, бо були вони бідними. Навіть малі діти працювали від зорі до зорі. Вони пасли на квітучих полонинах овець. Одного разу пастушки побачили глину взяли її в руки й відчули яка вона м'яка і слухняна. Один із хлопчиків запропонував: «Нехай кожен з нас хто на що подивиться або згадає про щось, те й виліпить». Взятися діти до роботи. Старались, а тому й чудові речі вийшли у пастушків. Пізніше навчились розмальовувати спеціальними фарбами та прикрашати різними візерунками»

- **Вихователь пропонує відкрити майстерню для гончарства.**

(Пропонує виліпити куманці, показує і розповідає основні прийоми та послідовність ліплення з глини)

Під час пояснення можна розповісти про «Гончарний круг за сторінками повісті С. Носаня «Пір'їна з крила жар-птиці»», або провести попередню роботу до заняття.

- **Виставка робіт**

- **Підсумок заняття:**

На занятті діти дізнались виникнення такого ремесла як гончарство.

І самі навчились ліпити куманці.

«Гончарний круг»

...І хоч нині й немає вже особливої потреби у гончарних виробках, бо в магазинах сповна різного посуду. Макар Корнійович має намір посвятити своїх учнів у секрети виготовлення звичайного горщечка, макітерки, полумиски, без яких не обходилася жодна господиня.

Посеред кімнати стоїть суцільне дерев'яне колесо, схоже на стіл. Нижче друге. Обидва з'єднані віссю. Біля тієї загадкової споруди – стілець. Зверху сірий буханець глини.

- Оце діти є гончарний круг. Без нього не обійтися виготовляючи горщик, миску, тарілку, або вазу, - майстер поставив на круг поряд з глиною вазу із соковитим орнаментом і запитав

- З чого вона зроблена? Спитала дівчинка

- З такої ось глини , що лежить біля вази.

- Ніколи б не повірив, буркнув хлопчик.

Макар Корнійович узяв до рук глиняний вальок, немов зважуючи долоні.

- Глина, любі діти, у руках людини може й плакати й сміятись.

Ось Макар Корнійович, присівши на стілець, поволеньки розкручує легкими поштовхами ноги нижній круг, а на верхній до валька глини приставляє великого пальця. Круг розмірено набирає швидкості, глина під пальцями слухняно розширюється, краї зводяться вгору. Спливає кілька хвилин , круг зупиняється. Дідусь підводить голову, усміхнено дивиться, тримаючи на руках гарненьку мисочку з рівним денцем і боками...

Діти довідалися, що для кожного виробу треба вибирати певний сорт глини.

Спершу її добувають у землі. Тоді вона вивірюється рік-два на поверхні.

Далі її замішують на воді, ретельно як тісто для хліба. Видаляють з неї найдрібніші камінчики, смітинки і лише потім кладуть на гончарний круг.

Дванадцять годин вигрівається горнятко чи ваза на слабкому вогні у печі, ще дванадцять годин на сильному, а тоді ще дванадцять – холонуть у печі.

Візерунок наносять одразу ж після того як виготовили вазу. Коли орнамент нанесено, всю посудину покривають пісковим розчином у воді. І садять у піч. Через тридцять шість годин будемо мати гарну річ.

Заняття з художньої праці

Програмовий зміст: ознайомити дітей з одним із видів народного декоративно-ужиткового мистецтва – витинанкою. Дати поняття про те, що витинанки – це вирізки з паперу, що ними колись прикрашали житло, що вони відзначаються різноманітністю форм та візерунків. Вчити дітей оперувати ножицями, вирізуючи силует за наміченим контуром з паперу, складеному навпіл. Виховувати естетичний смак, здатність відчувати красу, викликати зацікавленість і бажання навчитися виготовляти витинанки самостійно.

Матеріал та обладнання: різні за формою. Кольором та візерунками витинанки, прості олівці, кольоровий та білий папір (бажано тонкий) прямокутної або квадратної форми, ножиці.

Хід заняття.

1. Заняття проводиться в світлиці або в куточку з народознавства, або групі, оздобленій під інтер'єр світлиці. Діти розглядають інтер'єр світлиці.
2. Вихователь: „Діти, роздивіться, як гарно у нашій світлиці. Може знаєте, чому я сказала „світлиця”? колись світлицею називали найгарнішу, найзатишнішу кімнату в хаті. З давніх-давен жінки-українки любили чепурити свої оселі. Скрізь було чисто і затишно. З тих далеких часів дійшло до нас прислів'я: „У хаті, як у віночку, і сама сидить, як квіточка”. А хто ця квіточка? – господиня, котра докладає чимало праці, що у хаті було затишно і гарно. Давайте запам'ятаємо це прислів'я і намагатимуся, щоб у нашій групі і в садочку був завжди порядок”.
3. Підсумкова бесіда про інтер'єр: „Ми вже з вами розглядали інтер'єр на малюнках, бачили в музеї давні речі вжитку. Пригадайте, що таке інтер'єр (внутрішнє оздоблення, тобто убрання приміщення). Що було в хаті? Назвіть давні речі, що ними колись користувалися (прядка, жорна, дерев'яні ночви тощо). Чим прикрашена хата (образи, рушники, квіти, вазони, розмальована квітами піч, скриня тощо).” Вихователь підсумовує відповіді дітей.

4. Дидактична гра „Що як називається” або „Хто назве найбільше предметів, що ними колись прикрашалися хати?”
5. Розповідь про витинанки: „Сьогодні я вам розповім, чим ще у ті давні часи прикрашали хати. Це були витинанки. Так їх називали, бо вони витиналися, вирізалися з паперу і їх використовували замість серветок у буфетах-креденсах. Ними прикрашали образи під склом. Витинання – це вирізання з паперу симетричних візерунків.
6. Діти розглядають та описують витинанки. Вибирають собі витинанку, що сподобалася.
7. Вихователь пропонує дітям прикрасити групу витинанками або виготовити серветки (скатертину) на стіл за вибором дітей.
8. Вихователь показує порядок виготовлення витинанки: скласти папір навпіл по прямій або по діагоналі (якщо витинаються кутки серветки або скатертини), олівцем нанести контурний простий візерунок (кружечки-ягідки, овали-листочки або пелюстки) або намалювати біля лінії згину паперу контур половини зображення дерева, квітки. Ножицями вирізати по контуру папір, складений навпіл.
9. Питання: „Від чого залежить краса витинанки?” – від охайності виготовлення, від правильно підбраного візерунку або малюнку.
10. Виготовлення витинанок дітьми. Прикрашання групової кімнати.

Заняття з ознайомлення з природою, зв'язне мовлення,

математика

Тема: « Осіння робота, осінні турботи» (« Сільські клопоти»)

Програмовий зміст : Формувати уявлення дітей про сільське господарство, як важливу галузь виробництва. Ознайомити із змістом праці на полях, у саду. Вчити називати сільськогосподарські професії, уточнити уявлення про те, що селяни постачають міському населенню сільськогосподарські продукти. Закріпити знання про професії: продавець, директор крамниці. Виховувати повагу до праці сільських робітників та бережне ставлення до продуктів їхньої праці. У математиці : дати знання про одиниці вимірювання – літр та кілограм. Вправляти у вирішенні задач у межах 3-х.

Обладнання: вирізані із картону фрукти та овочі, 2 картонні кошики з прорізами для них, сюжетні малюнки про трудову діяльність городників і садівників, трактористів, атрибути до сюжетно – рольової гри «Овочевий магазин»- набір карточок і чеків. Банка із зафарбованою водою-соком (3л) та умовна мірка – пуста банка (1л).

Літературно – фольклорний матеріал : загадка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Бесіда «Чому щедрий наш город?»

(Перед дітьми на столі розкладені різноманітні овочі та фрукти, що родять восени. На дошці – сюжетні малюнки про трудову діяльність городників і садівників.)

- Діти, якою порою ми називаємо осінь? (золотою, чарівною.) Так. А ще ми називаємо її щедрою, кажемо: «Осінь-господарочка». Дарує нам осінь овочі, фрукти, зерно. Але як ви гадаєте, чи була б осіння пора такою щедрою та багатою, якби люди нічого не робили для цього? (Ні.) Правильно. Тому щоб гарний урожай восени зібрати, треба протягом весни і усього літа добре...Що робити? (Працювати.)

Усюди вистачає роботи тим, хто вирощує врожай. Але , мабуть, найбільше клопотів дістається тим, хто працює на городах та в садах. Що ми

вирощуємо на городах? А в садах? Що ж потрібно зробити для того, щоб нині, восени, мати на столі ось такі чудові овочі та фрукти?

(Пропонується розглянути сюжетні малюнки. Діти виконують завдання та дають відповіді на запитання дорослого.)

- Навесні овочі сіють та саджають. Коли вони зійдуть та підростуть прополюють, спущують землю, поливають.

А в садах, навесні, дерева білять, щоб захистити їх від шкідників, вішають шпаківні, запрошуючи на допомогу птахів. Обрізають старе ушкоджене гілля, щоб дати життя новому. Садять нові дерева, обробляють їх. І лише восени із зрілих – збирають врожай.

- Як ви гадаєте, якими повинні бути справжні городники і садівники, щоб у них вродив гарний, щедрий врожай? (Старанними, роботящими, працьовитими, умілими, сумлінними.) Праця їхня дуже нелегка. Про неї є багато мудрих народних прислів'їв. (Вихователь читає – діти виразно повторюють їх).

Прислів'я:

На дерево дивись, як родить, а на людину, як робить.

Праця чоловіка годує, а лінь - марнує.

Хочеш їсти калачі, не сиди на печі.

2. Дидактична гра «Городники та садівники»

Вихователь пропонує дітям зібрати у кошики «ФРУКТИ» і «ОВОЧІ». Кожна дитина по черзі має взяти один плід та розповісти про нього: овоч це чи фрукт, як він називається, якого кольору та форми, а також визначити, де його вирощують. Потім дитина кладе його у відповідний кошик і стає відповідно «садівником» або «огородником». Утворюється дві команди, які перераховують зібране.

3. Фізкультхвилинка.

(Вихователь читає віршовані рядки, діти виконують відповідні дії.)

На городі працювали,

Ріпу-моркву виривали.

Діти нахиляються до землі і «висмикують із землі овочі».

І в садочку ми бували -
Груші-яблука зривали.

Діти тягнуть руками догори, «зривають з дерев фрукти».

Гарний урожай зібрали,
Всі раділи-танцювали.

(Вмикається довільна музика – діти танцюють.)

4. «Трактори працюють в полі» Бесіда за ілюстрацією.

Селяни зібрали щедрий урожай . Якими залишились поля та городи після збору осінніх дарів? (Порожніми, чорними) Так. Земля повинна відпочити, набратися сил за зиму. Саме тому, коли вже ниви залишилися порожніми, виходять на них залізні коні - трактори.

Погляньте на картину. Що роблять трактори?(Працюють, їдуть, орють поле.) Для чого вони це роблять? (Щоб підготувати ґрунт до відпочинку.) Ви знаєте, хто працює на тракторах? (Трактористи.) Погляньте, яке поле велике, широке. Як гадаєте, чи легка праця трактористів? (Відповідь дітей.) (Дітям пропонується скласти колективну розповідь за ілюстрацією. Її за бажанням повторюють 1-2 дітей.)

Загадка про трактор:

Ходить полем з краю в край,
Ріже чорний караван. (Трактор.)

(Діти повторюють, а вихователь стежить за чіткістю вимови звука [р] в словах.)

5. Подорож до міста.

- А як далі врожай потрапляє до міста? (Його везуть на машинах .)
- Куди саме ? (В магазини та на базар.)
- Машини які? (Вантажні)

6. Сюжетно – рольова гра «Овочевий магазин»

Тож, поспішаймо в магазин, бо директор його уже нас не дочекається. Хто ця

людина - директор крамниці? Як гадаєте, чим він займається та чи потрібні люди подібної професії? (Відповіді дітей.)

А давайте пригадаємо, хто в магазині продає товар? (Продавець.)

Якщо магазин великий, то скільки в ньому продавців? (Багато.)

Наш магазин маленький, але в ньому є два відділи – «ФРУКТИ-ОВОЧІ» та «СОКИ».

- Діти, а за що купують товар у магазині? (За гроші)

- Вірно, за гроші. А ще за спеціальні чеки. У вас вони є? (Ні)

Ось я вам роздам чеки, а ви будьте уважні, бо тут особливі знаки. На них зображені фрукти і овочі та соки з них. І в магазині ви зможете купити лише ту річ і стільки – скільки зображено у вас на чеку. (Діти разом з вихователем розглядають чеки.)

- А чи відомо вам, що дорослі для зручності придумали особливу одиницю вимірювання ваги, щоб купляти подібний товар, це – кілограм.

- Чи бачили ви, як дорослі набирають, наприклад, виноград у кульки і кладуть їх на що? (На ваги.) Так от саме цей прилад і показує «скільки кілограм», або вагу винограду, за яку покупець має заплатити.

(Діти обирають продавця та грають у гру з допомогою вихователя. На чеках, наприклад, «3» і яблуко – дитина вибирає картинку із 3-ма яблуками, а продавець перевіряє правильність вибору.)

- А як же бути із соками? Та щоб купити їх - теж є особлива міра-літр.

Покупці купляють рідину (молоко, сік, олію т.д.) у літрах.

(Звертаємось до пустої літрової банки.) Це – літр. Давайте перевіримо скільки таких літрів соку у нас є в іншій банці. (Вихователь переливає, а діти – рахують.)

- Скільки літрів? (Зл)

(Гра продовжується.)

7. Підсумок заняття.

- Які сільськогосподарські професії ми сьогодні з вами розглянули? Чим займаються городники? А садівники?

- Які прислів'я вам запам'яталися?
- Навіщо в полі трактористи восени?
- Як потрапляють фрукти і овочі до міста і куди саме?
- Люди яких професій працюють у магазині? Хто з ваших батьків продавець?

(Розповіді дітей.)

- Якою умовною міркою користуються покупці при купівлі фруктів та овочів?

- А при купівлі рідини - соків, наприклад?

- Спробуйте пояснити такий вислів:

«Всі професії - важливі,

Всі професії – потрібні» (Роздуми дітей.)

Заняття з навчання елементів грамоти, ознайомлення з довкіллям
Тема. Люди різних професій, які охороняють, захищають, лікують та рятують нас.

Програмовий зміст:

Ознайомити дітей із різними професіями (поліцейського, лікаря, пожежника).

Поглибити знання дітей про роботу міліціонера, вчити цінувати та берегти своє здоров'я, людське життя, познайомити з працею пожежників, з їх діями при пожежі, виховувати навички обережного поводження з вогнем причини виникнення пожежі.

Розповідь гостей про їх роботу, професію.

Збагачувати словниковий запас.

Обладнання (демонстраційний матеріал):

- міліцейська машина, міліцейська собака, кашкет міліціонера, жезл, наручники.
- медичний одяг, медичні інструменти (шприц, термометр, стетоскоп тощо).
- пожежна машина, каска пожежника, вогнегасник, пожежний костюм.

Хід заняття

I. організаційний момент.

До нас на заняття прийшли гості. Привітаємося.

- Добрий день !

II. Повідомлення теми й мети заняття.

Сьогоднішні наші гості люди різних професій, які оберігають, охороняють та лікують нас. Попросимо їх розповісти та показати все, що ви, дітки, повинні знати про їх роботу, професію.

III. Перша зустріч.

Зараз я вам зачитаю віршик про професію гостя, послушайте дітки і ви мені скажете про яку професію ви дізналися:

Є паличка у нього чарівна,-

*За мить він сто машин зупинить,
Ось паличку угору він підняв,
Одразу, перед ним, «Москвич», як вкопаний застив.*

Вихователь: поясніть мені дітки про яку професію говориться у вірші? Як ви дізналися? З яких слів вам стало зрозуміло, що це ...

Діти: міліціонер.

Вихователь: Правильно діти. Це патрульний та правоохоронний поліцейський. Їхня праця важка, небезпечна. Вони охороняють наш спокій, затримують порушників порядку, злодіїв, допомагають багатьом людям у різних ситуаціях.

У їхній нелегкій праці допомагають їм поліцейські собаки-слідопити та різна техніка. А тепер відгадайте, будь ласка, таку загадку:

Залізний кінь фарбований

І гумою підкований

(автомобіль)

Також як і техніка так і поліцейський пес - допомагає військовим, і прикордонникам і охороняти людей від злодіїв.

Вихователь: яким повинен бути поліцейський?

Діти: поліцейський повинен бути сильним, сміливим, спритним, справедливим, культурним. Любити дітей та людей, охороняти нас.

Вихователь: що повинен робити поліцейський щоб бути таким?

Діти: для цього міліціонер повинен займатись спортом, плавати, бігати.

Вихователь: Поліцейський має бути розумним та справедливим, щоб помилково не покарати невинного. Любити всіх людей та охороняти їх життя.

Послухайте вірш:

Службу державну митник несе,

Зайвого злодій не провезе,

Що у валізах, у вантажних вагонах

Перевіряють люди в пагонах.

А що ще робить і яку ще роботу виконує поліцейський?

Діти: охороняє нас, захищає, ловить злодіїв, регулює рух машин і людей.

Вихователь: поліцейський має бути розумним та справедливим. Любити дітей та охороняти їх життя.

То чим професія поліцейського і патрульного надзвичайно важлива?

IV. Лікар

А зараз нам розповість лікар про свою професію.

Лікар лікує людей – дорослих і маленьких. Це важлива робота і дуже давня професія. Раніше лікарі лікували людей за допомогою різних лікарських трав. Учені проводять досліди і та радять лікарям, як урятуватись від багатьох хвороб. В медичних лабораторіях використовують різні складні прилади та обладнання для покращення праці лікаря. Дітки ви мабуть були в у кабінетах зубного лікаря, в рентгенкабінетах і бачили те обладнання, яке там знаходиться.

Для того, щоб стати лікарем, необхідно навчатися у медичному інституті, багато читати, знати, уміти. Від лікаря залежить життя та здоров'я людей, але найголовніше для лікаря любити і жаліти їх.

Сюжет рольової гри «Лікарня»:

Вірш: *Лікарем працюю радо,*

Всіх лікую залюбки,

Прийду вам лікування,

І хвороби зникнуть всі.

Д/ гра: «Лялька захворіла»

Підібрати необхідний матеріал для цієї гри.

Вихователь: що повинен робити лікар?

Діти: лікар повинен любити дітей та людей, лікувати нас, робити уколи, давати таблетки, виписати рецепти, берегти наше здоров'я.

Вихователь: яким повинен бути лікар?

Діти: Лікар повинний бути щирим, добрим, розумним, уважним, відповідальним.

Вихователь: ще він повинний бути обов'язково знаючим, освіченим.

Діти: а, ще повинен бути: добрим, як Доктор Айболить.

Вихователь: а ось ще вірш:

*З понеділка по суботу ходить лікар на роботу,
Якщо раптом захворію, може вийти у неділю.
Він мені призначив ліки, перевірів горло, ніс,
Скаже їсти борщ і кашу, щоб одужав я й підріс!*

Вихователь: у нас у садочку є лікар?

Діти: є і лікар і медсестра.

Вихователь: а що робить лікар у садочку? А що робить лікар, якщо бере термометр?

Діти: міряє температуру, слухає нас, перевіряє горло нам.

Так що і ця професія дуже важлива – берегти здоров'я всіх людей.

V. Пожежник.

А зараз нам розповість про свою професію – пожежник-рятувальник. Пожежна служба є в кожному місті, у кожному населеному пункті України. Для того щоб приїхали пожежники слід телефонувати за телефоном «101» і повідомити хто телефонує, чітко назвати адресу де сталася пожежа і куди потрібно виїхати пожежникам. Пожежні машини швидко їдуть по вулицям міста для того, щоб вчасно погасити пожежу та прийти на допомогу людям.

Вогонь завдає багато шкоди, руйнує будинки, знищує поля та ліси. Багато лиха приносить людям та тваринам пожежі, вони залишаються без їжі, без тепла, без будинків. Для того, щоб допомогти всім, щоб не трапилося такого лиха існує така професія як пожежник-рятівник. Вони рятують із вогню людей, тварин, цінні речі. Багатьом дітям подобаються червоні машини, блискучі каски пожежників.

Д/ гра: «Пожежник»

Вихователь: а тепер відгадайте, будь ласка, таку загадку:

Червоне кошенятко по жердочці біжить. (Вогонь)

- а) показую малюнок (вогонь);
- б) поясню значення слова жердочка (це тоненька палка, по якій повзе вогонь).

*Лісом він котився з ревом,
Їв кущі, траву, дерева.
А поїв- напивсь води –
Згас і згинув назавжди. (Вогонь)*

А ось віршик:

*На виклик пожежна машина летить,
Сміливий пожежник в кабіні сидить
Його телефон «101» люди знають
І разі пожежі завжди викликають*

М/гра «Закінчи речення»

1. Міліціонер зупинив машину...
2. Лікар взяв термометр, щоб...
3. Пожежник приїхав на виклик, чому...
4. Міліціонер затримав хулігана, щоб...
5. Поліцейська вівчарка служить для...
6. Лікар написав рецепт, щоб...
7. Пожежники взяли вогнегасник для чого ...
8. Інспектор дорожньо-транспортного руху
прийшов в ДНЗ для того щоб...
- 9 Лікар вислухав скаргу хворого і порадив, щоб не хворіти...
- 10 Пожежні машини швидко проїхали вулицями міста...
- 11 Пожежник швидко зайшов в палаючий будинок, щоб...

Підсумок заняття: усі діти гарно працювали та дізнались про спеціальні служби, які турбуються про безпеку, життя і здоров'я людей

Заняття з ознайомлення з довкіллям

Тема: «Людина працею славна»

Програмове завдання: закріпити знання про вивчені професії, вправляти в умінні орієнтуватись в виборі найкращої для тебе, умінню пояснювати . Розвивати творчі здібності під час малювання за уявою. Виховувати охайність в роботі

Обладнання: сюжетні картки до вправи «Хто допоможе?»; малюнки із зображенням людей різних професій.

Хід заняття:

1. Вправа «Хто допоможе?»

Вихователь демонструє картки, на яких зображено: а) група пасажирів з валізами; б) пожежа; в) хвора людина; г) хлопчик, у якого порвався чобіток; д) діти, що сплять у ліжках (або майданчик дитячого садка, де граються діти); е) дім, що будується.

Діти, розглядаючи картки, з'ясовують, до людини якої професії необхідно звернутися по допомогу. Варто попросити дітей довести свою точку зору.

2. Читання вірша «Ким бути»

Ким бути

Ще клубочаться тумани,
І роса сріблиться
Тільки Петрику сьогодні
Вже ніяк не спиться
Любить довго він поспати
Зранку, тільки не тепер –
Він сьогодні їде в поле,
Ніби справжній комбайнер,

Та не сам він на комбайні:
Дядя Вася – за кермом
Аж не віриться, що в нього
Петрик став помічником
І великі вантажівки
сиплеться пшениця
Ой, смачні ж із неї будуть
Взимку паляниці
«Уже знаю, - Петрик каже, -
Ким я хочу стати –
Підросту і комбайнером
Буду працювати!»

Щоб життя вирувало в селі чи місті, кожна доросла людина повинна працювати. Ким працюють ваші батьки? Яку роботу вони виконують? Якими інструментами користуються? Ким ви хотіли б стати в дорослому житті? (Відповіді дітей.)

3. Читання вірша «Стук, цок»

Стук, цок
Стук, цок!
Ти не гнися, мій гвіздок
Я працюю як великий,
Ремонтую черевики
Підбиваю каблуки,
Зашиваю всі дірки...
Хай похвалиться сестричка:
«Гарні в мене черевички,
А ще кращий братик – швець,
Хлопчик просто молодець!»
Стук, цок! Стук, цок!
Ти не гнися, мій гвіздок

4. Загадки про професії.

1. Як у народі називають того,
Хто поле обробляє,
Зерном добірним засіває,
Високий урожай збирає? (хлібороб)

2. Кросівки, туфлі, чобітки...
Шнурки, підошви, каблуки...
Усе взуття, хоч сотню пар,
Відремонтує(чоботар)

3. Зранку підмітає листя,
Тож подвір'я в нього чисте.
Клумби поливає,
Про порядок дбає. (двірник)

1. Булки кренделі верчу,
На жаровні їх печу. (пекар)

Вихователь запитує в дітей які професії найкращі? Чому? А якими професіями славиться наша Україна? А що станеться коли буде відсутня певна професія? (вихователь називає професію)

5. Фізкультхвилинка Діти імітують півника, який захворів, за допомогою жестів і міміки.

У півника горечко –
Захворіло горлечко.
Випив півник з річки
Холодної водички.
І тепер він не співає,

Лише крильцями махає.
Хусточку візьму в Марійки,
Замотаю півню шийку,
Накрию периною,
Дам чаю з малиною.
Півник: Ку-ку-рі-ку!

6. Гра «Вгадай професію».

Вихователь пропонує дітям вгадати професію за окремими ознаками.

- Як називають людину, котра продає ліки? (Аптекарь)
- Хто керує машиною, тролейбусом чи автобусом? (Водій)
- Як називають людину, яка навчає тварин виконувати різні команди?
(Дресирувальник)
- Хто допомагає спортсменам досягти спортивних успіхів? (Тренер)

Коли діти усвідомлять правила гри, можна запропонувати кожній дитині загадати професію, називаючи її ознаки, а інші діти спробують відгадати.

7. Малювання - Ви багато дізналися про різні професії, їхнє значення.

Запропонувати дітям відобразити на малюнку ту професію яку полюбили.

8. Підсумок заняття

Діти розповідають яку професію зобразили? Чому?

Ким вони хочуть стати в майбутньому?

Заняття з художньої літератури, розвитку зв'язного мовлення

Тема: «Літературна вікторина»

Програмовий зміст: Дати знання дітям про види літературного жанру (прислів'я, загадки, вірші, оповідання, казки), в яких прославляється праця людей різних професій. Закріпити вивчені вірші, загадки, прислів'я, знання про працю людей, відомості про професії. Розвивати пам'ять, мислення, увагу, мовлення. Виховувати повагу та любов до праці дорослих, до всіх професій.

Попередня робота: вивчити з дітьми вірші про професії.

Матеріал: набір літер, картинки, на яких зображено людей різних професій та знарядь праці.

Хід заняття:

Професій багато на світі,
Бо люди у нас працюючі.
І кожна робота в пошані:
Пожежного, вчителя, няні,
Військового, юнги, артиста,
Геолога і машиніста.
Потрібна й важлива робота
У кухаря і у пілота,
У лікаря і в комбайнера,
У столяра та в інженера –

Професій усіх не злічити.
Читайте і думайте, діти!
Професій насправді багато,
Вирішуйте, ким можна стати.
А мрія дає вам вітрила,
Щоб думка майбутнє відкрила!
Учіться і думайте, діти,
Як мрію дитячу здійснити!

Л. Цілик.

- Діти, про що мова у вірші?
- Скільки існує на світі професій?
- А ви які професії знаєте?
- От зараз перевіримо. А щоб вам було цікавіше, проведемо змагання та з'ясуємо, яка з команд більше знає про працю людей та їх професії.

(Вихователь ділить дітей на дві команди. Діти обирають собі капітанів та назви команд)).

I завдання: «Хто більше назве професій» (дітям показують літери, а вони називають професії, що починаються на запропоновану літеру. Наприклад: А – адвокат, актор; Л- лікар, ліфтер; М – медсестра, монтажник, міліціонер, мірошник, муляр та інш.)

II завдання: «Конкурс капітанів»

- Зараз наші капітани розкажуть вірші про ту професію, яка їм найбільше подобається.

Наприклад:

Батько в мене будівельник,
Він новий будує дім.
Коли виросту, то сяду
В кран підйомний поруч з ним.

Шахтар – професія складна,
Дитина кожна знає,
Вугілля для країни він
В шахті добуває.
Працює він з наснагою –
Ми вдячні із повагою!

Фізкультхвилинка «Будівельні професії»

Дитсадок побудували для дітей та внуків.

(діти простягають руки вперед, показуючи довкола)

Працьовиті та невтомні роботящі руки.

(виконують ритмічні оплески долонями)

Муляр цеглу клав майстерно, швидко та уміло,

(діти імітують кладку цегли. Спочатку з положення присівши, потім, поступово підводячись та випрямляючи тулуб).

Поки звів такі рівненькі та красиві стіни,

Тесляр виготовив двері та віконні рами,

(зображення праці з рубанком, пилкою, молотком)

Щоби затишно і тепло тут було нам з вами,

Муляр фарбував підлогу, стіни, вікна, стелю –
Щоб красиво виглядала діточок оселя
(Діти імітують фарбування різних частин будівлі)
Усі сумлінно працювали, щоб в садочку діти
Гарно жити змогу мали, гратись та радіти.
(рухи по бажанню)

III завдання: «Кому що потрібно для роботи?» (вивішуються картинки, на яких зображені люди різних професій. Дітям роздають картинки із зображенням знаряддям праці. Яка команда швидше знайде власників знаряддя.)

IV завдання: «Відгадай!» (яка команда швидше відгадає загадки).

Загадки:

1. Хто розносить нам листи,
Телеграми і газети?
Ой, важка у нього ноша!
Діти, хто він? (листоноша)
2. Він нам, як мама, дорогий,
Він хоче нас навчити
Любити край чудовий свій.
Це мудрий наш ... (учитель)
3. Хто нам робить із металів
Відшліфовані деталі
Для машин і тракторів?
Ну, звичайно ж ... (слюсарі)
4. Гострі ножиці в руці,
В голці нитка на кінці.
Ножиць, голок промінці
В пальцях вправної ... (швачки)
5. У пору літню, в час осінній,
Навесні в гарячий час,

Косять, жнуть вони і сіють,
Хліб вирощують для нас. (*Хлібороби*)

6. Скрізь поштова мчить машина,
Вісті людям всім везе.

Швидше, діти, відгадайте,
Хто машину цю веде? (*Водій*)

7. Він такий же, як і ми,
Непомітний між людьми.

А в театрі грає ролі:

Нині – вчителя у школі.

Завтра – буде інша роль.

То бідняк він, то – король. (*Актор*)

8. Чий рубанок дошку чистить?

Стружки струже золотисті?

В чиїх дощок чистий колір?

Як той майстер зветься? (*Столяр*)

В завдання: Творча гра «Складемо казку» (діти складають казку про професію за вибором).

План

1. *Як звали героя?*
 2. *Яку професію він мав?*
 3. *Де жив?*
 4. *Чим займався, що робив?*
 5. *Де брав матеріал для своїх виробів, чи що треба героєві в праці?*
 6. *Кому подобалися його роботи, або яку користь приносили оточуючим?*
- Якими вони були?*

Підводяться підсумки вікторини та нагороджують переможців.

Дидактична гра «Диво – дерево»

Поєднайте назви професій з малюнками. Поясніть, як вони пов'язані. Доберіть слово, яким можна назвати все, що росте на диво – дереві. Що хотіли б виростити на диво – дереві ви? Намалюйте.

Загадки про професії

Відгадайте, хто працює !

Тільки – но вийшовши за ворота, джмелик одразу розпочав екскурсію для своїх нових друзів: «Якщо бути уважним, то скрізь можна побачити людей за роботою або результати їхньої праці. Роззирніться навколо! Що ви помітили? А тепер опишіть професії людей, які працюють або вже попрацювали на цій вулиці. Лише не називайте їх. Будемо відгадувати разом!» а тепер відгадаємо загадки від Джмелика.

Хто у будь – яку погоду
Шие одяг для народу,
Дружить з голкою, тканиною,
Строчить швейною машиною?

Робить ліки й продає. Відгадайте – хто це є?

Золоті у нього руки:
Робить зачіски й перуки,
Підстриже та пофарбує,
Добрий настрій подарує.

Розкладає він товар
На прилавку в магазині.
Зважить моркви кілограм,
Ще й картоплі, яблук, дині.

Виростають скрізь будинки.
Хто ж складав усі цеглинки?
Хто тут стіни мурував,
Нам оселі будував?

Щоб була вода у хаті,
Труби треба прокладати
Хто це зробить нам на диво,
Швидко, вправно та уміло?

Він воює зі снігом й падолистом,
Щоб у дворі було охайно й чисто.

Джмеликова служба безпеки.

Знайомство з професіями тих, хто нас охороняє.

На варті безпеки. Зустріч з пожежником. 101 - пожежна охорона

Вітаю! Я – пожежник. За яким номером телефонуватимете у разі пожежі? Так, 101. Сигнал надходить до диспетчерської служби, де оператор визначає, яка пожежна частина найближча до місця пожежі, а також з'ясовує рівень небезпеки. Якщо горить контейнер для сміття, то досить буде й однієї машини – автоцистерни. Якщо зайнявся будинок, то, як мінімум виїжджають дві машини з різних напрямків. По команді чергові бійці за 20 секунд одягають спеціальний одяг. Наша форма унікальна, адже має захищати і від полум'я і від води. Приїхавши, рятувальники розгортають пожежні рукави, , приєднують їх до місцевого джерела води або цистерни і спрямовують струмінь на вогонь. Іноді пожежу можна загасити за лічені хвилини. А от коло полум'я велике, боротьба триває кілька діб.

Після ліквідації вогню керівник варті доповідає по радіо в пожежну частину про результати операції, і ми повертаємося назад. Хоча робота на цьому не завершується: маємо встановити причини займання та знайти винних, якщо такі є.

Оберіть уміння та риси характеру, обов'язкові для пожежника.

Риси характеру:

відповідальність,
смівливість
невпевненість,
спорядженням
лінь,
надійність,
рішучість,
сором'язливість,
щедрість.

Уміння:

користуватися комп'ютером,
плавати,
користуватися рятувальним
працювати на висоті,
смішити людей.

Зустріч з поліцейським.

102 – поліція

Добривдень ! Я розповім вам про свою роботу! Всі люди повинні жити певними правилами. От ми поліцейські, і стежимо, щоб ніхто їх не порушував.

Тому нас іще називають правоохоронцями. На жаль, не всі люди законослухняні. Є й такі, хто завдає шкоди іншим: влаштовують бійки, крадуть, обманюють. Наша робота – захищати громадян від них, проте маємо й інші обов'язки.

Обов'язки поліцейського

- стежити, щоб люди не порушували правил поведінки та дорожнього руху;
- охороняти від зlodіїв власність громадян, тобто речі, помешкання, які належать людям;
- розповідати людям, як можна захистити себе та своє майно від злочинців;
- розшукувати та затримувати злочинців і доставляти їх до міліції;
- шукати зниклих людей – дітей і дорослих.

Наша форма чорного кольору. У кожного полісмена на плечах є погони, на яких зірочками позначено, яке в нього звання. Правоохоронці також мають спеціальне спорядження для затримки злочинців.

Найчастіше правоохоронців можна побачити на вулиці, але деякі з них працюють у приміщенні - відділку міліції. Саме там. У черговій частині приймають дзвінки від постраждалих. За яким номером телефонують до поліції? Так, 102. Чергові завжди готові прийти на допомогу, дати порду. Найчастіше люди телефонують, якщо в них щось вкрали, їх побили, хтось загубився. Якщо десь бешкетують, туди теж викликають поліцію.

Яку інформацію потрібно повідомляти, телефонуючи до поліції?

1. Хто телефонує (прізвище, ім'я)
2. Де та кому потрібна допомога
3. Що трапилось.
4. Коли це сталося.

Пам'ятайте! Ніколи не повідомляйте в поліцію вигадану, неправдиву інформацію. Цим ви відвертаєте правоохоронців від важливої та потрібної людям роботи. Вони швидко з'ясують, хто вигадник, та покарають його.

Зустріч з працівником швидкої медичної допомоги

103 – швидка допомога.

Доброго дня, діти! Я- лікар швидкої допомоги. Впевнена, ви добре знайомі з моїми колегами, які працюють у дитячій поліклініці. До мене ж звертаються у тих випадках, коли медична допомога потрібна терміново. Наприклад, якщо людина потерпіла під час аварії або іншого лиха, якщо вона знепритомніла або відчуває гострий біль у серці. У такому випадку хворий або ті, хто з ним, телефонують 103.

На телефонні дзвінки відповідаю не я, а диспетчер – вона збирає інформацію, потрібну для виклику машини. Як ви гадаєте, що має дізнатися диспетчер?

Отриману інформацію передають лікарю та водію, які негайно вирушають на допомогу.

Мій головний помічник у роботі – це водій машини. Саме від нього залежить, чи встигну я вчасно дістатися до хворого й урятувати його.

Поміркуйте й назвіть особливості роботи водія швидкої допомоги. Наприклад: інші водії можуть зупинитися та розпитати перехожих, де знайти потрібний будинок, а водій швидкої не має часу на це. Везучи хворого, він не може різко здійснювати повороти або гальмувати. Щоб не завдати людині додаткових страждань.

Чи знаєте ви, чим відрізняється машина швидкої допомоги від звичайної?

По – перше, вона має бути помітною, щоб інші водії пропускали її на дорозі. Для цього машину фарбують у яскравий колір, а ще розміщують емблему швидкої допомоги – зірку життя. По – друге, всередині неї є все необхідне для надання медичної допомоги, а також крісло для лікаря та ліжка для хворого.

До речі, наш транспортний засіб називають ще каретою або ренімобілем.

Коли реаніmobіль прибуває до хворого, я маю з'ясувати. Що сталося та швидко вирішити чим йому допомогти. Дещо можу зробити на місці – дати ліки, які зменшують біль, зробити укол, промити рану, зупинити кровотечу. А якщо цього не досить, хворого треба доставити до лікарні.

Дякую, що завітали до нас! Бажаю вам завжди бути здоровими!

Сценарій лялькової вистави

Хатинка Мрій

Ляльки – підколінники : Мрійник, Менеджер, Клоун – аніматор, Брокер, Банкір.

Декорації – килимок, Хатинка Мрій з отвором посередині від підлоги до даху, щоб ляльководи могли заходити всередину.

Хід вистави

На килимок по черзі виходять персонажі.

Мрійник

Усім привіт! Як нині гарно й гоже!
Виблискують в снігу ліси й гаї!
Та я сумний... Бо знаю, сам не зможу
Здійснити мрії чарівні мої.

Менеджер

Я чув твій сум і радо допоможу –
Зберу команду сильну! Це я вмію.
Якщо узятись разом, знаю, можна
Здійснити будь – яку чудову мрію

Мрійник

Я хочу щоб була Хатинка Мрій:
Простора, затишна, яскрава, світла!
Щоб друзі зустрічалися у ній
І кожна добра мрія в них розквітла.

Менеджер

Яка чудова гарна мрія!
Тебе я добре розумію!

І думаю, що в ту Хатинку
Зайти потрібно на хвилинку
Усім, хто мріяти не вміє,
І тим, хто сумувать воліє.
Хто часто плаче, не всміхається,
Хто не радіє й мало грається...

Клоун – аніматор

Хто не радіє, не грається,
До мене нехай звертається!
Я – добрий клоун – аніматор!
Моя робота – розважати!

Мрійник

Запрошую тебе даруй розваги дітям.
Нехай радіють й мріють всі на світі!

Брокер

Щоб хатинку Мрій зробити
Слід приміщення купити!
Щоб було воно хороше,
Щоб було зручне й охайне...
Якщо є на нього гроші,
То знайду таке негайно!

Банкір

Щоб приміщення купити
Гроші треба заробити.
Хто щодня працює зранку,
Раз на місяць йде до банку.

Я, банкір, зустріну там

І дохід ваш видам вам.

Брокер добере оселю,

Будете усі веселі!

Дизайнер

Я зроблю житло ще стильним,

Меблі стануть зручно, вільно.

Ще оздоблю вам кімнати

І для затишку, й для свята

Мрійник

Як добре, що в мене є мрії,

І ви, хто цим мріям радіє.

Клоун – аніматор

Без мене твою мрію

Здійснити неможливо!

Брокер

Ні, я тут головний!

Це стверджую сміливо!

Банкір

Не сперечайтесь,

Головне – це гроші!

Дизайнер

Не згоден, попри все

Дизайн хороший!

Мрійник

Всі посварилися! Так мрії не здійснити!

І я не знаю, що мені робити...

Менеджер

Для цього є професія моя!

Налагоджу роботу швидко я!

Я – менеджер, ваш керівник,

Усім допомагати звик.

Керую мудро я людьми,

Щоб не сварилися вони.

Я кожному роздам завдання

Й простежу сам за виконанням!

Банкіре, брокере, хутчіше!

Дизайнер з клоуном, дружніше!

Без сварок гордощів і гніву.

Мрійник

У праці будуть всі щасливі!

Здійсниться моя мрія,

І цілий світ зрадіє!

Усі ляльки танцюють. На сцену виносять Хатинку Мрій, у яку заходять персонажі.

Поради для батьків, як зробити ляльки підколінники.

До підколінника (шкарпетки) потрібного розміру прикріпіть голову та руки.

Найкраще зробити їх об'ємними (з тканини, папе-маше, ниток або частин іграшок), проте можуть бути й пласкі, картонні.

Голова має бути невеличкою, щоб підколінник не сповзав.

Руки персонажів – людей прикріплюють до боків підколінника, так вони можуть рухатися під час інсценування.

Ноги лялькам можна зробити так само, як і руки, рухомими. Або просто намалювати у нижній частині підколінника.

Сценарій
музично-спортивного свята
з патріотичного виховання
«Хто захищає Батьківщину?»
для вихованців старшої групи ДНЗ

Програмовий зміст: формувати уявлення дітей про Збройні сили України, захисників Вітчизни, ознайомити дошкільників з різними військовими професіями, їхньою роллю в суспільстві, розучити пісні, віші патріотичного змісту, формувати навички співпраці в команді, закріпити вміння рухатися по гімнастичній лаві, лежачи на животі

Попередня робота:

Виготовлення костюмів танкістів, льотчиків, моряків, саперів, радистів, медиків, кухарів, козаків.

Виготовлення макетів: шприців, таблеток, градусників великих розмірів.

Вивчення віршів про різні військові професії.

Вивчення пісень «Війни не буде» сл. і муз. Н. Андрусич.

Укр. нар. пісні «Їхав козак за Дунай».

«Ми роду козацького діти».

Виконання малюнків, пташок – оригамі, сердечок для воїнів АТО.

Приготування козацького кулішу.

Запрошення батьків, військовослужбовця.

Обладнання: гімнастичні лави, м'ячі, канат, дві мотузки, дві катушки, подушечки з піском, вежі для м'ячів. *Зала святково прикрашена, діти одягнені в форми різних військових професій - радистів, моряків, льотчиків, танкістів, медиків, кухарів, українських народних костюмах.*

Діти під звуки маршу з прапором входять до зали, шикуються в шеренгу і виконують Гімн України.

Ідитина

Перше слово – Мати
Друге – Україна
Так училась розмовляти
Я , мала дитина.

Кожне слово пахне,
Мов листочок м'яти.
Так, мов квітка з короваю,
Пахне слово «Мати»,

Кожне слово світить
Гранями рубіна,
Але сяє, наче сонце,
Слово «Україна»!

Дмитро Павличко

Ведуца. Україна – наша Батьківщина, найрідніша і найдорожча серцю країна земля наших батьків , дідів, і прадідів. Любити і захищати Вітчизну - святий обов'язок кожного. А хто ж були найдавніші захисники нашої Батьківщини? Справді, козаки. А хто з вас малята, знає вірші або легенди про ті далекі часи?

Діти читають вірші про козаків.

Чайки

Сива хвиля котиться,
Білопінно гра
Славний острів Хортиця
Посеред Дніпра
Козаченьки радяться,
Аж гуде весь стан:
- За розбій поплатиться

Лютий звір - султан!
Полетіли зграйкою
Човники легкі,
Їх назвали чайками
Мужні козаки.

Линь же, чайко, серденько,
У турецький град!
Із полону сестроньку
Визволяє брат.

Віра Паранова

Славно твоя кобза грає.

Славно твоя кобза грає.
Любий мій козаче,
Вона голосно співає,
Голосно ж і плаче.

Ні , не люди тебе вчили –
Мабуть, сама доля,
Степ широкий, вітру крила
Та козацька воля.

З народної пісні

Діти виконують українську народну пісню «Їхав козак за Дунай».

Ведуча

Козаки завжди боронили рідну Україну від ворогів, не жаліючи ні сил, ні життя. А хто сьогодні захищає нашу Вітчизну?
Давайте покажемо та розкажемо, що ми знаємо про різні роди Збройних сил України та різні військові професії.

Діти *(по черзі)*

Раз, два, три, чотири –
Кроком рушив наш загін!
Всі долає перешкоди
На шляху своєму він!

Не страшні нам лютий холод,
Снігопад і злива,
Не злякає в небі хмара –
Величезна, сива!

Ми готові захищати
Рідну Батьківщину
І завжди охороняти
Нашу Україну!

Мир і спокій берегти
В усіх країнах треба.
Тому ми - проти війни !
Ми - за мирне небо!

Ведуча

Ми з вами ознайомилися з багатьма військовими професіями, розглядали картинки, читали художні твори, грали в ігри.
Які військові професії ви знаєте? *Малюки відповідають. На середину зали виходять діти в костюмах радистів.*

Радисти

Ми – ухвалені радисти,
Як же в армії без нас?
Ми зв'язок встановим швидко

За короткий дуже час!

Знаєм добре знаки Морзе,
Передамо накази ми,
І попередим, й допоможем
Вчасно досягнуть мети.

Гра «Налагодь зв'язок»

Змагаються радисти з двох команд. Кожен тримає у руках велику катушку з намотаною мотузкою. Один кінець прив'язують до стільчика з табличкою «Штаб». Учасники мають проповзти на животі по спортивній лаві, потім проповзти на спині під перешкодою, добігти до іншого стільця з такою ж табличкою і швидко прив'язати мотузку до ніжки. Коли всі мотузки будуть прив'язані, останній радист команди має підняти вгору прапорець і голосно сказати : «Є зв'язок»! Перемагає команда , яка швидше виконає завдання.

Ведуча

Молодці, радисти, добре впоралися із завданням. Тепер легко можна передавати інформацію з одного штабу в інший.

Діти - моряки виходять на середину зали.

Моряки

Ми – військові моряки,
В морську форму вдягнуті .
Відважні ми, мов козаки,
Сильні і підтягнуті!

Рано – вранці, на зорі,
Вийдемо із гавані
На швидкому кораблі –

У далеке плавання.

Діти у морській формі діляться на команди і змагаються у перетягуванні каната.

На середину зали виходять діти одягнені в костюми льотчиків

Льотчики

Ми відважні і сміливі
Й не боїмося висоти,
Зосереджені, кмітливі,
Вправні льотчики всі ми!

Бути пильними завжди
В літаку нам треба,
Не пробачить помилок
Нам безкрає небо!

Під звучання музики з пісні В. Соловйова – Седого «Первым делом самолеты» хлопчики – пілоти виконують танець пілотів.

На середину зали виходять діти в костюмах саперів.

Сапери

Ми – саперний батальйон,
Міни всі знешкодимо,
Навіть якщо їх мільйон,
Свою справу зробимо.

Відшукали вибухівку –
Теж звертайтеся до нас.
Допоможемо вам швидко
І знешкодим її враз!

Гра «Розмінуйте поле»

Ведуча висипає з кошика маленькі м'ячики і розкидає їх по залі. Сапери збирають м'ячі – «міни». Перемагає та команда, яка назбирає більше м'ячів.

Ведуча

Розмінували ? Молодці! Тепер можуть їхати танки.

На середину зали під музику пісні «Три танкіста»; (муз. Дмитра та Данііла Покрасс , слова Бориса Ласкіна).

Танкісти

Танк – великий і надійний.

Він, неначе всюдихід.

Легко він іде на захід.

А, як треба, то й на схід.

Ми – безстрашні і завзяті,

Танк для нас – міцна броня.

Щоб ним вміло керувати,

Маєм досвід і знання!

Гра «Влуч у ціль»

Танкісти, вишикувавшись за командами, кидають мішечки у вежі.

Перемагає та команда, чиї танкісти були найвлучніші і накидали в вежу найбільше мішечків.

Ведуча

А до кого звертаються військовослужбовці у разі хвороби?

Діти відповідають. Військові медики.

Військові медики.

В нашім війську – хлопці дужі,

Їм інфекції байдужі.

А якщо хто захворів –

До військових лікарів!

Наша справа – лікувати.

В кого щось болить, солдати,

Не соромтесь, не вагайтесь,

Всі до медиків звертайтеся.

Діти в медичних костюмах розігрують сценку медичного огляду військових з кумедними атрибутами: великими термометрами, шприцями, таблетками.

Ведуча

Сьогодні до нас у гості завітав справжній військовослужбовець, він хоче розповісти вам про службу в Збройних силах України *(надається слово татові вихованця)*. Діти ставлять запитання гостю. В кінці розповіді дошкільники дарують йому власні малюнки, поробки – оригами.

Ведуча

Діти ви сьогодні активно змагалися, гралися, виступали, слухали цікаву розповідь про військову службу. Лікарі перевірили ваше здоров'я. всі ви здорові, алея помітила, що ви голодні.

А щоб розв'язати цю проблему, в Українській армії є чудові кухарі.

Виходять дівчатка – кухарі з ложками, мисками, розповідають про польову кухню і традиційну військову страву – куліш. Виконують танець кухарів.

Ведуча

Молодці, малята, сьогодні ви показали, що багато знаєте про військові професії і їхню надзвичайну важливість. Ми шануємо і поважаємо всіх захисників нашої Батьківщини за їхню мужність і витримку, за любов до України і готовність її захищати, і хочемо побажати, щоб вони завжди про це пам'ятали, і повертались з бою живими.

Діти співають пісню «Війни не буде» слова і музика Ніни Андрусич

1. Була війна

І вся земля горіла,

І у вогні там помирали люди.

Ми хочемо щоб це не повторилось .

Війни не буде,

Війни не буде,

Війни не буде!

2. Щоб мами в бій

синів не проводжали,

Щоб їхні сльози

не лились усюди,

Ми хочем,

Щоб ніколи не стріляли.

Війни не буде,

Війни не буде,

Війни не буде!

3. Хай мир панує

В рідній Україні,

І вся планета

про війну забуде,

І скаже мама

впевнено дитині :

Війни не буде,

Війни не буде,

Війни не буде!

Ведуча

А тепер наші славні кухарі пригостять усіх присутніх справжнім козацьким кулішем (*вихователь з дітьми розсипають куліш і пригощають гостей*).

Ярмарок майстрів. Українська фольклорна розвага

Оформлення зали імітує сільську вулицю. Вздовж неї – хатинки майстрів (шевця, бондаря, коваля, гончаря, вишивальниці, ткалі) і млинок мірошника. Біля них знаряддя праці. У кожній хатинці – діти – майстри у відповідному вбранні.

Звучить весела музика. Ведуча вітає дітей в українських костюмах, гостей і пропонує здогадатися, де вони і хто живе на цій вулиці. Діти відгадують.

Майстри, яких вони називають, виглядають у віконечка і запрошують до себе в гості. Потім майстри непомітно виходять і вливаються в гурт дітей, де непомітно перебувають до свого виступу.

Діти та ведуча підходять до будиночка гончарів, з якого долинають звуки глиняних свищиків. На прохання ведучої і дітей гончарики розповідають про своє ремесло, показують гончарний круг і вироби, що є на подвір'ї.

Гончарі виконують пісню «Тато глину мені місить» (див. додаток)

Разом з гончарями діти ліплять з пластиліну або солоного тіста нескладні вироби.

На прощання гончарики дарують дітям глиняні свищики. Діти виконують на них веселу мелодію.

Усі йдуть в гості до Шевчика. Він виходить з дерев'яним молотком і чобітками, розповідає про своє ремесло і показує знаряддя.

Солісти заспівують, а решта підспівує пісню «Шевчик» (див. додаток), а шевчик імітує рухи, про які йдеться. На останній куплет взуває черевички і довільно танцює разом з кількома дітьми.

Шевчик. А чи були ви в Бондаря?

Діти. Ні, ще не були.

Шевчик. Тоді ходімо до нього.

Усі підходять до хатинки Бондаря, який сидить на подвір'ї та ладнає невеличку бочечку.

Шевчик (заглядаючи через паркан). А чи вдома Бондар?

Бондар. Вдома, заходьте! (Вітаються).

Ведуча. Бондарю, знаєте, у нас дуже допитливі діти.

Діти обступають бондаря і співають пісню «Бондар» (див. додаток), а Бондар імітує рухи, про які йдеться. Після другого куплета Бондар закриває отвір у бочці чопом та каже: «Тиць». Після четвертого куплета Бондар вдає, що наливає воду маленьким відерцем в діжку.

Ведуча. Не тече?

Бондар і діти разом. Не тече.

Після п'ятого куплета бондар довільно танцює.

Ведуча. Гарна в тебе бочечка, Бондарю.

А от нам цікаво, чи зумієш ти і нашу бочечку полагодити?

Гра «Бочечка»

Діти стають у коло, в центрі якого – Бондар.

Діти (разом)

Котилася велика бочка

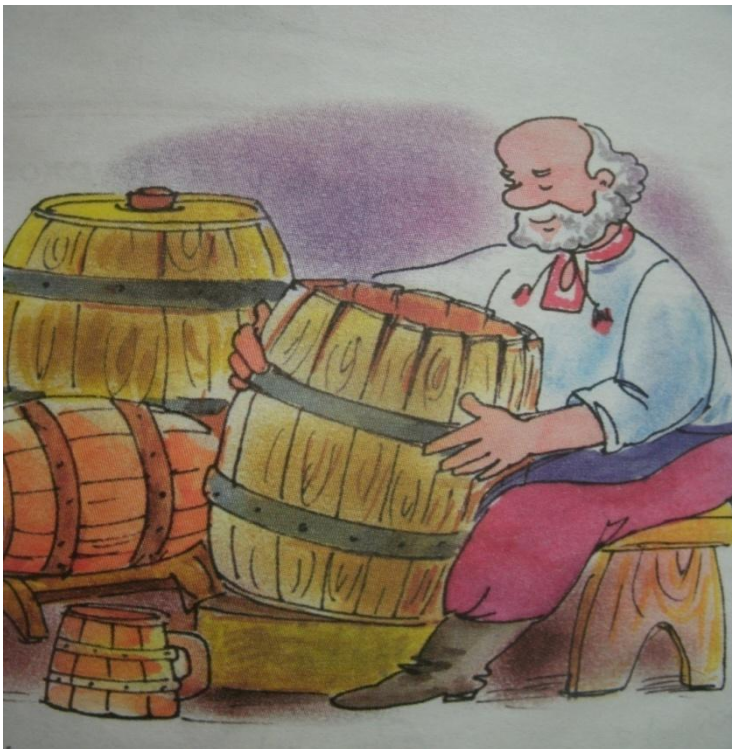
Униз з маленького горбочка.

Та об землю трісь,

Та об землю трах –

Розбилася так...

Відповідно до слів діти розширюють коло, присідають, плескають двічі у долоні, розбігаються в різні боки. Під веселу музику Бондар наздоганяє їх. Ті, до кого він доторкнувся, мають розважити гурт, виконавши завдання Бондаря (прокукурікати, пострибати, як зайчик, оббігти навколо бочечки тощо).

Потім діти йдуть у гості до Мірошника. Він радо зустрічає їх.

Діти. А борошно добре?

Мірошник. Добре.

Діти. А що ти з нього робитимеш?

Мірошник. Та наліплю вареників.

Діти. А з чим?

Мірошник. Та з усякою всячиною.

Ведуча. А з чим же бувають вареники?

Діти відповідають.

Діти допомагають Мірошнику ліпити вареники (імітують рухи, тримаючи бутафорські вареники).

Складають їх у велику посудину, оздоблену в традиціях української кераміки, несуть начебто варити, повертаються.

Гра «Вареники»

Грають хлопчик і дівчинка. Під веселу музику вони повинні перенести дерев'яною ложкою по одному варенику з великої посудини у свій полумисок, що стоїть на певній відстані. Виграє той, хто перенесе більше вареників для своїх товаришів.

Вишивальниця і Ткаля запрошують дітей до себе в гості, показують рушники, скатерки, серветочки, роздають дівчаткам рушники.

Дівчатка виконують «Таночок з рушниками» під музику народної пісні «Подоланочка» (див. додаток).

Ведуча. Які гарні рушники виготовили Ткаля і Вишивальниця! І так чудово з ними танцювали дівчатка!

Вишивальниця і Ткаля (по черзі). А у нас є ще сорочечки. Дивіться, які. Ось ця для Івасика, а ця – для Тарасика. (показують дві широкі сорочки).

Ведуча. Гарні сорочки, та які ж вони великі! Де ж ми знайдемо таких хлопчиків? (підкликає до себе чотирьох хлопчиків, приміряє). О, таку сорочку можна одягнути одразу на двох хлопчиків.

Гра «Івасик і Тарасик»

Ведуча одягає дві пари хлопчиків, які стоять поруч, по двоє в одну сорочку так, щоб рука одного з них була у лівому рукаві, другого в правому, і підперезує хлопчиків широким поясом. Під веселу музику обидві пари у сорочках довільно танцюють. Виграє та пара, яка придумає кращий таночок.

Вишивальниця. Наша Ткаля виткала чудові рушники. Оздобимо їх барвистим українським орнаментом, і будуть вони у вас на щастя на долю!

Діти роблять з готових елементів аплікацію «Український рушник».

Ведуча говорить про вмілі руки майстрів, які роблять для нас такі необхідні та гарні речі, даруючи нам радість. Діти, називаючи кожного майстра, запрошують їх у центр кола, вклоняються їм і разом танцюють.

Додаток 1.

Пісня «Шевчик»

Сл. і муз. В. Верховинця

1. А чи бачив ти, як шевчик
Черевички шиє?
Ой, так, брате, ой так – так,
Черевички шиє.	2. А чи бачив ти, як шевчик
Гвіздки набиває?
Ой так, брате, ой так – так,
Гвіздки набиває.
3. А чи бачив ти, як шевчик
Черевички чистить?	4. А чи бачив ти, як шевчик
У свято танцює?

Ой так, брате, ой так – так,
Черевички чистить.

Ой так, брате, ой так – так,
У свято танцює?

Пісня «Бондар»

Сл. і муз. В. Верховинця

1.	Бондарю, бондарю,
Що ти робиш?
- Стружу, стружу дошку
На дубову бочку.	2.	Бондарю, бондарю,
Що ти робиш?
Вистругаю чопочки
Затикати дірочки.
3.	Бондарю, бондарю,
Що ти робиш?
- Бочку я складаю
Обруч набиваю.	4.	Бондарю, бондарю,
Що ти робиш?
Бочку вже кінчаю
Воду наливаю.
5.	Бондарю, бондарю,
В боки візьмися.
І в таночку, бондарю,
Хоч раз обкрутися.		

Пісня «Тато глину мені місить»

Сл. Г. Чубач, муз. Т. Солосич

1. Тато глину мені місить2.
Я кладу її на круг.
І вона м'яка, мов тісто,
Моїх слухається рук. | Тато пораяється в печі –
Нелегка робота ця:
Обпече спочатку глечик,
Ну а потім баранця. |
|--|--|

Приспів:

Будуть, будуть свищики,
Будуть баранці.
Будуть, будуть глечики
Будуть куманці.

Художня література

Тема : «Професії моїх рідних»

П. Воронько

Помагай

Через поле, через гай,
Ходить хлопчик Помагай.
Бачить хлопчик — садять сад,
Він поміг кінчити ряд.
Вмить приніс відро води
І полив аж два ряди.
Рій із пасіки пішов,
—Помагай роя знайшов.
Обходивши луг і ліс,

Н. Забіла

Скільки нас?

П'ять літ мені минуло нині,
І я покликала гостей.
І п'ятої години
Прийшло аж п'ятеро дітей.
І п'ять хороших подарунків
Приготували п'ять діток:

Найпоширеніші професії, результати їх праці

Л. Полтава

Малий інженер

Пісочку на лопатку
— І вже поставив хатку,
І вже Петрусь тепер —
Маленький інженер.
А як великий стане,
У місті, у своїм
Збудує аж під хмари

Він в село його приніс.
За селом копали став,
—Помагай візок дістав,
Цілий день возив пісок,
Аж вищав його візок.
Помагая у труді
Знають літні й молоді,
Ковалі і малярі,
Всі радянські трударі.
Ось і ти часу не гай
—Будь, як хлопчик Помагай!

Намалювали п'ять малюнків,
В саду зірвали п'ять квіток.
В раз у веселе наше коло
Іще один з'явився гість.
То скільки ж сяде нас до столу,
Коли гостей не п'ять, а шість.

Високий, гарний дім.
І як тепер, так
само
Він поцілує
маму
І скаже: —
Я тепер
Насправді
інженер

С. Жупанин

Будівельники

За селом, коло струмка,
Де ялиночка струнка,
Йде робота без упину:
Там дівчата місять глину,
А Тимко мурує дім,
— Світла радість буде в нім.
Павлик також не нудьгує,
Вікна й двері він майструє...

Види виробництва в нашій країні

П. Глазовий

Як цей майстер зветься?

Майстром зветься той, у кого
Руки дуже вмілі.
Є у нас майстри чудові
У кожному ділі.
Візьме майстер мокру глину,
Розімне руками —
І баранчик круторогий
Стане перед вами.
— Не бійтесь його, діти,
— Баранчик не б'ється.
— Підкажіть мені, будь ласка,
— Як той майстер зветься?

(Гончар)

І росте мале село,
Ще такого не було.
— Хто в будинках буде жити?
— Ляльок треба поселити.
— Як назвем село нове?
— Всі сказали:
— Лялькове.
А Тимко сказав, що варто
Занести село на карту.

Порвалися черевички,
Уже "просять каші".
— Не журіться!
— Візьме майстер
— Черевички ваші,

Постукає молоточком
І дає вам цілі.
Як же майстра називають
У такому ділі?

(Швець)

А цей майстер незвичайний
Вогню не боїться.
Він працює коло печі,
Де вариться криця.

З печі сонячним потоком
Сталь гаряча ллється.
— Скажіть мені, любі діти,
— Як цей майстер зветься?
— **(Металург)**
Ми гуляли вчора в полі,
Бачили колосся,
Як воно там довговусе,
Морем розлилося.

Якби його не було в нас,
Не могли б ми жити.
— А хто ж, діти, вирощує

Л. Українка

Вишеньки

Поблискують черешеньки
В листі зелененькім,
Черешеньки ваблять очі
Діточкам маленьким.
Дівчаточко й хлоп'яточко
Під деревцем скачуть,
Простягають рученята
Та мало не плачуть:
Раді б вишню з'їсти,
Та високо лізти,
Ой раді б зірвати,

— Пшеницю і жито? **(Селянин)**

— Земля наша чудесними
Майстрами багата.
Всіх одразу полічити
Не можна, малята.
Підростете і ви колись,
Вивчите науки
— І будете також мати
— Золотіі руки.

Пишатися буде вами
Україна кохана.
Розумному та вмілому
— Від людей пошана

Та годі дістати!
«Ой вишеньки-черешеньки,
Червоніі, спілі,
Чого ж бо ви так високо
Виросли на гіллі?»
«Ой того ми так високо
Виросли на гіллі,—
Якби зросли низесенько,
Чи то ж би доспіли.

**Освітній проект
для дітей середнього та старшого
дошкільного віку.
«Сімейна подорож у світ Космосу»**

Мета проекту: сприяти формуванню у свідомості дітей цілісної картини Всесвіту, узагальнити й систематизувати знання про Космос, які діти вже отримали з різних джерел. Підвести до поняття Космосу як простору, що існує за межами нашої планети Земля. Учити встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами природного довкілля. Збагачувати словник назвами космічних об'єктів : Сонце, Місяць, планета, зорі, небосхил; повітряного транспорту: гелікоптер, літак, ракета, космічний корабель, штучний супутник,

Завдання проекту:

- ознайомити дітей із загальною будовою Сонячної системи і назвами окремих планет (*Венера, Земля, Марс*);
- закріпити знання дітей про зміну дня й ночі протягом доби
- сприяти розвитку самостійності суджень у дітей, вмінню доцільно й конкретно висловлювати власні міркування, виховувати навички спілкування;
- поглиблювати знання дітей про Всесвітній день Космонавтики; ознайомити з життям та діяльністю відомих космонавтів;
- зацікавлювати загадками на космічну тематику;
- підтримувати інтерес дітей до живописних та музичних творів на космічну та природничу тематику;
- вправляти дітей в орієнтуванні в життєвому просторі;
- викликати інтерес до Космосу і ролі людини в його освоєнні;
- збагачувати практичний та теоретичний досвід дитини, надавати можливість виявляти творчу ініціативу, здійснювати самостійний вибір, варіювати зміст та форми виконання завдання, заохочувати прагнення досліджувати, експериментувати, виявляти допитливість, самостійність, спостережливість.
- розвивати ініціативність, пізнавальну активність, мислення, мовлення, креативність;

Тривалість проекту 2 тижні.

Учасники проекту: діти середнього, старшого дошкільного віку, вихователі батьки, учні школи.

План реалізації проекту

Етап	Зміст роботи
Мотиваційний	1. Сюрпризний момент - показ дітям Глобусу.
	2. Розглядання сюжетної картини Космос.
	3. Заняття «Світ в уявленнях стародавніх»
	4. Заняття «Космос, зорі, сузір'я»
	5. Повідомлення батьків про початок проекту, спільна розробка плану презентацій творчих робіт групі та екскурсії до планетарію.
Інформаційний	1. Серія бесід про Космос, пов'язані з режимними моментами.
	2. Розгляд презентації про Космос
	3. Спостереження за Сонцем
	4. Заняття з ознайомлення з навколишнім «Всесвіт, галактики, зірка Сонце, та Сонячна система.
	5. Читання літературних творів, розучування віршів, загадок, про Космос.
	6. Заняття з розвитку мовлення + ознайомлення з навколишнім «Планета Земля та її супутник Місяць»
	7. Заняття – розвага з ознайомлення з навколишнім + математика «Небесні світила»
	8. Заняття «Місяць та зорі»
Репродуктивний	1. Відгадування загадок про Космос.
	2. Заняття з ознайомлення з навколишнім + грамота + математика «Земля – Космос»
	3. Заняття з аплікації + математика + ознайомлення з навколишнім «Нічне небо»
	4. Заняття з конструювання + математика «Глобус»- папе- маше.
	5. Заняття з грамоти + математики «Космічна мандрівка»
	6. Заняття з малювання + ознайомлення з навколишнім «Галактика»

	7. Заняття з математики + грамота + ознайомлення з навколишнім «Ознайомлення з глобусом»
Узагальнюючий	1. Складання творчих розповідей про Космос.
	2. Заняття « Подорож до планетарію»
	3. Сюжетно-рольові ігри :
	4. Заняття з ліплення «Зоряні сузір'я - Чумацький шлях»
Творчий	1. Заняття з малювання «Венера – планета загадок»
	2. виготовлення макету «Сонячна система»
	3. Створення виставки сімейних малюнків «Космічні мандри»
	4. Підготовка та проведення розваги
Рефлексивно-оцінювальний	1. Підсумкове заняття «День космонавтики»
	2. Виставка творчих робіт «Космічні ігри»
	3. Презентація розвивальної – дидактичної гри «Зоряними шляхами»
	4. Презентація об'ємної моделі Сонячної системи»

Комплекс вправ ранкової гімнастики "Космонавти"

I. Вступна частина.

- шиккування в шеренгу по одному за зростом,
- ходьба зі зміною темпу (35с),
- ходьба на носках і п'ятках (30с),
- ходьба приставним кроком (20с),
- біг у середньому темпі (35с), ходьба,

II. Загальнорозвиваючі вправи без предметів.

1. Рухаємо "важелями". В. п. - ноги разом, руки зігнуті в ліктях перед грудьми.

- 1 - випрямити руки вперед;
- 2 - в. п. Повторити 8 разів.

2. "Дістанемо інструменти". В. п. — ноги на ширині плечей, руки на поясі.

- 1 - нахил вперед, доторкнутися руками до підлоги;
- 2 - в. п. Повторити 8 разів.

3. "Невагомість". В. п. - основна стійка.

- 1 - руки в боки;
- 2 - руки на поясі, нахилитися вперед;
- 3 - відставити ногу назад;
- 4 - в. п. Повторити 8 разів.

4. "Сідаємо в крісло, пристібаємо пояси". В. п. — ноги нарізно, руки на поясі.

- 1 - присісти, оплеск перед собою;
- 2 - в. п. Повторити 10 разів.

5. Вправи для ніг на розслаблення. Стоячи на одній нозі, потрусити іншою.

6. "Розминка космонавтів".

В. п. - стоячи навколішках, руки за головою.

- 1 - нахил тулуба праворуч;
- 2 - в. п.;
- 3 - нахил ліворуч;

4 - в. п. Повторити 10 разів.

7. "Космонавти фотографують ". В. п. - ноги на ширині плечей, руки перед очима, імітація фотозйомки.

1 - поворот ліворуч;

2 - в. п.;

3 - 4 - поворот праворуч. Повторити 8 разів.

8. «Політ ракети». В. п. – о.с. Стрибки з сильним помахом рук.

III. Заключна частина

Спокійна ходьба. Вправа на відновлення дихання.

Самомасаж.

Спостереження на тему «Сонце, небо, зірки»

ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ
<p>Підтема: «Космос» <u>Спостереження за небом протягом дня:</u> 1.Спостереження за ранковим небом 2.Спостереження за небом та сонцем. 3.Спостереження за настанням вечора Мета: дати дітям знання про небо. Звернути увагу на те, що спричиняє зміну кольору неба. Виховувати в дітей зацікавленість, інтерес до природи <u>3.Спостереження за поверхнею землі.</u> Що на ній росте? Якого вона кольору?</p>	<p>Підтема: «Космос. Глобус» 1.<u>Спостереження за погодою та одягом людей</u> Мета: Закріпити знання дітей про стан погоди та відповідність одягу до погоди 2.<u>Спостереження за сутінками</u> Мета: закріпити з дітьми частини доби. Розвивати вміння бачити красу природи. Виховувати спостережливість.</p>	<p>Підтема: «Сонце» <u>Спостереження за Сонцем протягом дня.</u> Мета: дати знання дітям про Сонце, тінь, звернути увагу, як весело в кімнаті, коли світить сонце; погратися із сонячним зайчиком. Куди побіг зайчик? Де знаходиться Сонце навесні: високо чи низько в небі?; спостерігаючи вранці, вдень та ввечері підвести дітей до того, що Сонце рухається небосхилом; виховувати в дітей зацікавленість до об'єктів природи</p>	<p>Підтема: «Місяць – супутник Землі» 1.<u>Спостереження за хмарами.</u> Мета: Дати дітям знання про хмари , їх різноманітність, красу та вплив на природу і життя людини; узагальнити у дітей уявлення про неживу природу, уявлення про причини утворення хмар. Ознайомити з деякими видами хмар: яскраво – білі хмари, пернаті, купчасті; вчити встановлювати взаємозв'язок між рухом хмар та станом погоди. Виховувати допитливість.</p>	<p>Підтема: «Місяць і зорі» 1.<u>Спостереження за появою перших квітів на рабатках.</u> Помилуватися красою природи Мета: дати дітям знання про багаторічні квіти, які ростуть на рабатках. Розвивати бажання доглядати за квітами. Виховувати любов до природи. 1.<u>Спостереження за Місяцем та зорями.</u> Мета: Запропонувати дітям разом з батьками провести спостереження за Місяцем та зорями в нічному небі.</p>

ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ
<p>Підтема: «Планети» <u>1.Спостереження за вітром.</u> Мета: дати дітям знання про те, як можна визначити напрямок вітру. <u>2. Спостереження за каштаном.</u> Мета: розглянути бруньки, помилуватись красою каштану. Виховувати бережливе ставлення до природи. <u>3.Спостереження за голубом.</u> Мета: закріпити з дітьми знання про життя диких птахів. Виховувати бережливе ставлення до природи.</p>	<p>Підтема: «День космонавтики» <u>1.Спостереження за транспортом.</u> Мета: закріпити знання про різні види транспорту, про професію водія. Виховувати повагу до різних професій. <u>2. Спостереження за іграми дітей ясельного віку</u> Мета: Виховувати дружні стосунки, бажання прийти на допомогу меншим. Н. Забіли „У космос“.</p>	<p>Підтема: «Сузір'я» <u>1.Спостереження за сузір'ями Великої та Малої ведмедиці</u> Мета: Запропонувати дітям разом з батьками провести спостереження за сузір'ями Великої та Малої ведмедиці в нічному небі, виховувати зацікавленість, спостережливість, увагу. Виховувати інтерес до неживої природи. Вірш «Світ прикрасний навколо тебе» <u>2.Спостереження за ґрунтом</u> Мета: дати дітям поняття про різні види ґрунту. Визначити його родючість. Виховувати інтерес до знань.</p>	<p>Підтема: «Світ в уявленнях стародавніх» <u>1.Спостереження за кімнатними квітами</u> Мета: вчити спостерігати за змінами стану рослин. Виховувати спостережливість <u>2.Спостереження за небом (смутним, грізним, веселим).</u> Мета: дати дітям поняття залежності температури повітря від стану неба. Виховувати сталий інтерес до пізнання цікавої інформації.</p>	<p>Підтема: «Подорож у дивосвіт. Екскурсія до планетарію» <u>1.Спостереження за телескопом</u> Мета: дати знання про телескоп, розглянути його під час екскурсії до Планетарію; прищеплювати повагу до професії – астроном. <u>2. Спостереження за живою природою</u> Мета: вчити спостерігати за рослинами та комахами, відмічати весняні зміни в природі. Виховувати спостережливість, любов та бережливе ставлення до природи.</p>

Дидактичні ігри на тему «Сонце, небо, зірки»

ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ
<p>Підтема: «Космос»</p> <p><u>Д/г «Сонячна система»</u></p> <p>Мета: закріпити знання про сонячну систему.</p> <p><u>Д/г «Подорож у космос»</u></p> <p>Мета: закріпити знання про космос, розширювати уявлення про те, що потрібно для подорожі у космос, розвивати уяву, фантазію.</p>	<p>Підтема: «Глобус – модель Землі»</p> <p><u>Д/г «Відшукай континент»</u></p> <p>Мета: розширити знання про континенти, розвивати зв'язне мовлення.</p> <p><u>Д/г «День та ніч»</u></p> <p>Мета: закріпити знання про частини доби.</p>	<p>Підтема: «Сонце»</p> <p><u>Д/г «Де ночує сонце?»</u></p> <p>Мета: закріпити знання про Сонце. розвивати монологічне мовлення; розвивати уяву, фантазію.</p> <p><u>Д/г «Зміна пір року»</u></p> <p>Мета: закріпити знання про пори року.</p>	<p>Підтема: «Місяць – супутник Землі»</p> <p><u>Д/г «Пригадай прислів'я».</u></p> <p>Мета: закріпити знання про народні прикмети стану погоди (погодознавство); збагачувати кругозір дитини народною мудрістю; виховувати любов до слова.</p> <p><u>Д/ гра « На землі, на воді, у повітрі»</u></p> <p>Мета: закріпити види транспорту.</p>	<p>Підтема: «Місяць і зорі»</p> <p><u>Д/г «Порахуй зорі»</u></p> <p>Мета: закріпити рахунок в межах 10.</p> <p><u>Д/г «Чим пахне весна?»</u></p> <p>Мета: Поповнювати активний словник дітей.</p>

ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ
<p>Підтема: «Планети» <u>Д/Г «Докажи слівце!»</u></p> <p>Мета: вчити дітей добирати до слів спільнокореневі слова: Земля – земляни, земний; розвивати пам'ять, збагачувати словниковий запас дітей.</p> <p><u>Д/Г «Які предмети схожі на землю»</u></p> <p>Мета: вміти знаходити предмети схожі на кулю.</p>	<p>Підтема: «День космонавтики» <u>Д/Г «Космічна подорож»</u></p> <p>Мета: допомогти космонавтові дістатися ракети; продовжувати вчити розрізняти просторові напрямки: уперед, назад, вліво, вправо, униз, нагору; розвивати увагу, зосередженість, виховувати інтерес до гри.</p> <p><u>Д/Г «На які геометричні фігури схожа ракета»</u></p> <p>Мета: вміти знаходити предмети схожі на геометричні фігури.</p>	<p>Підтема: «Сузір'я» <u>Д/Г «Відгадай назву сузір'я»</u></p> <p>Мета: з'єднати цифри в зірочки, в сузір'я, дати назву сузір'ям; виховувати почуття захоплення природою космосу.</p> <p><u>Д/Г «Я – Зірка»</u></p> <p>Мета: навчити характеризувати зірки (їх безліч, вони різні за розміром, кольором...); розвивати пізнавальний інтерес до загадкової природи, космосу.</p>	<p>Підтема: «Світ в уявленнях стародавніх» <u>Д/Г «Порівняй»</u></p> <p>Мета: Вчити дітей відрізняти сучасне від минулого. Розвивати пам'ять, пізнавальний інтерес до історії.</p> <p><u>Д/Г «Впізнай героїв казки»</u></p> <p>Мета: продовжувати вчити дітей впізнавати героїв казок за описом.</p>	<p>Підтема: «Подорож у дивосвіт» <u>Д/Г «Назви «космічне слово»</u></p> <p>Мета: на основі нагромаджених знань називати «космічні слова» (планета, комета, астроном, телескоп, зорі, сузір'я...); розвивати пізнавальний інтерес до об'єктів неживої природи, вчити спостерігати за цими об'єктами.</p> <p><u>Д/Г «Космічний Новий Рік»</u></p> <p>Мета: допомогти Дідові Морозу не заблукати і благополучно дістатися далекої планети; розвивати фантазію, уяву</p>

Конспекти інтегрованих занять

ТЕМА : Всесвіт, галактики, зірка Сонце та Сонячна система.

Програмовий зміст:

Формувати елементарні уявлення дітей про Всесвіт, галактики, зірку Сонце, взаємозв'язок людини з Космосом, дати елементарні поняття про Сонячну систему, сузір'я. Сформувати елементарні знання про назву, місце розміщення планет Сонячної системи. Познакомити дітей із символікою деяких сузір'їв.

Розвивати сприйняття часу та простору, збагачувати лексику дитини.

Виховувати естетичні почуття, почуття захоплення.

Викликати інтерес до наукових знань із астрономії.

НАОЧНІСТЬ: ілюстрації зоряного неба, планет, схеми сузір'їв.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь:

Вам траплялося звечора або вночі спостерігати на небосхилі зорі? Як би ви змогли назвати цей простір, який відкривається перед вашими очима? Пофантазуйте. Відповіді дітей.

Вихователь:

Цей простір дуже-дуже великий. Нікому, навіть найгеніальнішим вченим не вдалося визначити, де він починається, а де закінчується. Він мовби обіймає увесь світ. Тому люди його називають Всесвіт. (Показ ілюстрацій зоряного неба). Всесвіт не має ні початку, ні кінця. Його можна порівняти з лінією, яку можна проводити безкінечно.

Якщо пильніше придивитися у нічне небо, то можна помітити, що зірки розміщені ніби острівками. Такі скупчення зірок назвали галактикою. Галактики - це як наші міста та села, які розташовані на певній відстані одне від одного. Пофантазуйте, з чим ще можна порівняти галактики? Відповіді дітей.

Вихователь:

Галактик у Всесвіті дуже багато, як на Землі міст та сіл. І кожна з них має розмір (велика чи не дуже) і форму. Наша Галактика, де знаходиться планета Земля, має округлу, плоску форму. (Показ ілюстрацій). Порівняйте, на що схожа форма нашої Галактики? Відповіді дітей. **Вихователь:**

Кому з вас доводилось бачити на зоряному небі світлу смугу з багатьох зірок? Як цю смугу називають у народі? Відповіді дітей.

Вихователь:

Це Чумацький шлях. Таку назву має і наша Галактика. В ній, ви бачите, багато-багато зірок. Зірка, яка найближче розміщена до нашої планети, називається Сонце. А чи було б життя на Землі без Сонця? Поміркуйте. Відповіді дітей. Гра "Кому Сонце потрібне".

Вихователь:

Як ви гадаєте, Сонце гаряча чи холодна зірка? Відповіді дітей.

Вихователь:

Давайте згадаємо літній спекотний день. Жарко, температура повітря досягає до 35°C. А тепер уявіть, що Сонце в багато разів гарячіше. Вчені довели, що температура біля поверхні 60000°C. І, звичайно, за такої температури який завгодно метал чи камінь перетворюється на газ. Тому Сонце, як доводять вчені, не тверде, як Земля, а м'яке. З чим можна порівняти Сонце?

Відповіді дітей.

Вихователь:

Без Сонця не було б життя на Землі. Воно, як і ваші мами, оберігає, зігріває всіх нас. Якщо уявити, що Сонце - мама, то планети, які обертаються навколо нього - це його діти. Всього їх - 9. Це така велика сім'я, яку називають Сонячною системою. У кожної планети, як і у дитини, є своє ім'я, вони всі різні і за величиною, і за кольором і займають різне місце біля Сонця. Ось вони: Меркурій, Венера, Земля, Марс, Юпітер, Сатурн, Уран, Нептун, Плутон. Якщо уявити, що Сонце - великий кавун, то Юпітер - велике яблуко, Сатурн - яблуко менше, Уран та Нептун - вишні, Земля та Венера -

горошини, Марс, Меркурій та Плутон - зернята проса. Гра "Сонячна система".

Вихователь:

Як у кожної планети, так і в кожній зірочки на нічному небі є своє місце, вони розташовані якимись фігурами. Це сузір'я. Які сузір'я відомі вам ?
Відповіді дітей.

Вихователь:

Кожна зірка знаходиться в своєму сузір'ї. Кожна людина народжується під певним сузір'ям. Це впливає на її характер. Гра "Виклади сузір'я".

Вихователь:

Мандруючи Космосом, ми багато дізналися. Дещо, можливо, і не встигли запам'ятати. Та ще неодноразово ми будемо говорити про Космос.

ЗАНЯТТЯ З МАЛЮВАННЯ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ.

ТЕМА : Галактика.

Програмовий зміст: Продовжувати вчити дітей нетрадиційних технік малювання, а саме: малювання зубною щіткою, тичком. Закріпити знання про Галактику. Розвивати творчість, самостійність, уяву. Виховувати спостережливість, вміння бачити прекрасне.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Світить зірка далека –
Голуба, промениста.
Ясно сяє «Сузір'я» -
Мрій дитячих колиска.
Мчить Земля по орбіті,
Мчить безмежжям комети,
Злетимо їм на зустріч,
В легкокрилих кометах!
І понижемо Всесвіт
Ми своєю любов'ю,
Бо навік подружились
Ми, «Сузір'я», з тобою.

Вихователь:

Сьогодні ми ознайомились із Всесвітом. Що це? Що таке Галактика?
Пропоную намалювати Галактику за допомогою тичків та зубної щітки.
Підсумок заняття: колективний розгляд малюнків.

ЗАНЯТТЯ З МАТЕМАТИКИ, ГРАМОТИ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ.

ТЕМА : „Ознайомлення з глобусом”.

Програмовий зміст: Дати дітям поняття про глобус як модель Землі. Познайти з частинами світу, зокрема з Європою, її місцем на Землі та особливостями життя. Закріпити поняття: рік, місяць, день, частини доби. Викликати у дітей бажання пізнавати світ. Виховувати повагу до людей різних країн. Розвивати логічне мислення. Закріплювати навички читання.

Хід заняття

- Діти, ми вже познайомилися з Галактикою.
- Що це?
- Чи далеко до Місяця? До Сонця?
- Як довго їхатиме автомобіль до Місяця?
- Скільки місяців у році?
- Скільки тижнів у місяці?
- Скільки днів у тижні?
- Назвіть дні тижня в певному порядку.
- А зараз, діти, давайте розгадаємо кросворд

№ 1:

„Я лягаю спати вчасно,
Сплю і бачу щось вві сні.
А тим часом світло гасне,
В тому, в іншому вікні" (вечір).

— Тепер відгадайте слова по горизонталі під

№ 2:

„Нечутною ходою
Великий білий бик
Підійде до віконця
Та в шубу рогом — штрик!
І шуби не поб'є,

А тільки стане видно

В кімнаті все, як є" (День).

Відгадаємо слово під № 3:

„Чорна корова весь світ поборола" (Ніч).

Відгадайте останнє слово під № 4:

„Сонце глянуло в кімнату,

Зацвірінькали пташки

Годі спати! Годі спати!

Прокидайтесь, малюки" (Ранок).

А тепер прочитайте ці чотири слова і скажіть, що вони складають разом?

(добу)

Як можна назвати цей кросворд? (частини доби)

То ж я напишу назву кросворду на дошці.

Відгадайте ще одну загадку:

„Моря є — плавати не можеш,

Дороги є — їхати не можеш,

І земля є — обробляти ніяк" (глобус).

То ж сьогодні ми з вами познайомимося з глобусом — моделлю Землі.

Подивіться уважно на глобус і скажіть, що означає жовтий колір?

Зелений?

Голубий?

Коричневий?

Білий?

Що за голубі стрічки зображені на глобусі?

Великі блакитні плями? (річки, озера, моря, океани).

Який колір переважає на глобусі?

Що це означає?

Діти, ви вже знаєте, що всього на Землі 200 країн, є дуже великі і дуже маленькі. Для того, щоб легко орієнтуватись, люди умовно поділили Землю на частини.

Подивіться: оця частина земної кулі називається Європа (показ на глобусі), ця — Азія.

Люди, які живуть в різних куточках земної кулі, теж різні. Є дуже схожі на нас, а є й такі, які відрізняються від нас кольором шкіри, формою очей, волоссям та іншими ознаками. Вони не лише зовні не схожі на нас, а й розмовляють по-іншому, одягаються по-іншому, співають інші пісні, танцюють інші танці, живуть в інших будинках і мають навіть інші страви.

Тобто у кожного народу своя культура і свої традиції. Щоб зрозуміти людей, які живуть в інших країнах, люди вивчають мови різних народів або придумують шифрограми.

Давайте прочитаємо шифрограми,

з с с у е а о к м т н р л у ц а я р е ї н н а

Діти, є мова, яка зрозуміла всім народам. Це мова танцю. Нам не треба перекладачів, щоб помилуватися і зрозуміти танок інших народів. Давайте зараз пригадаємо танок, який прийшов до нас з Європи і який танцюють діти в різних країнах світу.

Фізкультхвилинка, (танець каченят)

Ну а тепер, діти, назвіть країну, в якій ми живемо.

Назвіть столицю України.

Яка найбільша річка в Україні?

То ж давайте спробуємо відшукати на глобусі Україну, Київ, Дніпро.

Тепер я вам покажу, які ще країни є в Європі. Людей, які тут живуть, називають європейцями. Вони дуже схожі на нас. Схожий зовнішній вигляд, одяг і навіть мова. Наприклад, найближчі наші сусіди поляки, словаки, білоруси, росіяни мають дуже схожу мову (показ країн на глобусі). Навіть національні костюми європейців дуже схожі (розгляд ілюстрацій).

Підсумок.

ЗАНЯТТЯ З КОНСТРУЮВАННЯ, МАТЕМАТИКИ

ТЕМА : «Глобус» - пап'є-маше.

Програмовий зміст: Вчити виготовляти предмет об'ємної форми.

Закріплювати техніку обривання, знання дітей про геометричні фігури, частини доби. Розвивати дрібну моторику рук, допитливість, спостережливість, бажання досліджувати. Виховувати охайність, старанність, працьовитість.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Океани, континенти,
Гори, ліс, міста й поля,
Це малюк, твоя планета,
називається... (Земля).

На яку геометричну фігуру схожа наша Земля? Земля рухається навколо світила й обертається навколо своєї осі, підставляючи світлу то один бік, то другий. Щоб краще зрозуміти розглянемо Глобус - макет нашої планети та проведемо дослід.

Дослід. Для цього нам потрібен, ліхтарик або настільна лампа. Половина глобуса освітлена - там день, половина темна - значить там ніч. Глобус обертаємо, і ось уже освітленим стає інший бік - де була ніч, там тепер день, а там де був день, зараз ніч. Наша Земля робить один оберт навколо своєї осі за 24 години. Цей відрізок часу називають добою. А тепер давайте відгадаємо загадки.

Що то за гість, що темноту їсть (день)
Чорна корова всіх поборола,
а білий віл всіх людей підвів (ніч, день)

Вихователь пропонує зробити невеличкий глобус (колективна робота).

ЗАНЯТТЯ З НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМОТИ, МАТЕМАТИКИ

ТЕМА : Космічна мандрівка

Програмовий зміст: Узагальнити і систематизувати знання про Космос. Закріпити вміння розв'язувати задачі-загадки, приклади, вправляти у прямій , у зворотній лічбі; удосконалювати вміння шукати спільні звуки у словах, виділяти склади, робити звуковий аналіз слів, читати склади і слова. Ознайомити дітей із міфами стародавньої Греції. Розвивати розумову діяльність дітей, мислення, пам'ять. Викликати у дітей радість пізнання. Виховувати зосередженість, самостійність у виконанні завдань.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь: Сьогодні у нас незвичайне заняття. Ми відправляємось із вами у подорож. Але куди саме і яким видом транспорту, ви дізнаєтесь, якщо прочитаєте ось ці склади:

КОС - МОС РА - КЕ ТА

- Як називаються людей, що летять у космос?

- Проте, перш, ніж летіти, космонавти тренуються. Від вас теж вимагаються тренування, але не спортивні, а розумові. Не забудьте із собою взяти розум, спостережливість, кмітливість, увагу, охайність, а також знання.

Щоб зайняти місця у ракеті, ми повинні вирахувати приклади.

(Роздає дітям картки із прикладами, розв'язавши їх, займають місця відповідно до відповіді).

Вихователь: Увага! Сіли всі зручненько, пристебнули ремені і вирушаємо у подорож. Починаємо відлік від 10: 10, 9, 8...І, пуск!

Перед нами табло. Але немає всіх цифр. Можливо давайте запишемо ці цифри і потім, зможемо відірватися від землі.

Вихователь: А зараз побачимо, чи не розучилися ви мислити.

- Який день був учора? Завтра?

- А сьогодні?

- Якщо сьогодні четвер, повернемося в наступний четвер, то через скільки днів будемо вдома?

- О! Ми вже піднялися, бо ракети летять дуже швидко, набагато швидше від машин.

- Ану, давайте підійдемо і подивимось, що то за яскраві золоті крапки, що бачимо попереду? (Зірки).

- Скільки їх? (Багато).

- А що то за білий човен, який пливе по небі? (Місяць)

- Зірок багато, а місяць... (Один).

- А що то за велике золоте яйце, яке ми бачимо на небі? (Сонце).

- Чому зірочки такі маленькі, а сонце велике? (Зірки дуже далеко, а сонце - близько).

- А що ви знаєте про Сонце? , (Сонце - найближча до Землі зірка, тому вона здається нам великою і яскравою. Інші зірки, хоча й більші за Сонце, здаються маленькими цяточками, тому що знаходяться дуже далеко від Землі).

Сонце - це зірка, що дає нам не тільки світло, а ще й багато тепла.)

Вихователь: А це що у нас? (Місяць - це супутник Землі, наш найближчий космічний сусід. Це велика куля з каменю, вкритого пилом, без повітря, води).

Вихователь: Давайте подивимось вниз, що ми бачимо? (Земля).

- А на якій планеті ми живемо?

- Скільки всього планет є ? (8).

- Які ще крім Землі ви знаєте? (Меркурій, Венера, Нептун, Сатурн, Марс, Юпітер, Уран).

- Діти, ми отримали радіограму від піратів космосу, в якій вони посилають свої завдання.

Завдання 1. Дидактична гра „Який звук спільний?"

1. Зірка, Земля, задачі.

2. Корабель, ракета, робот, зоря.

3. Сатурн, Марс, серце.

Завдання 2. Дидактична гра „Відлуння.”

Називати останній склад: сонце - це, вода - да, Нептун - тун, Земля - ля, ракета - та, зірка - ка.

Завдання 3. Дидактична гра „Склади і прочитай слово.”

ВЕ НЕ РА НЕП ТУН У РАН

Вихователь: Давайте зробимо звуковий аналіз слів: Венера, Уран.

Вихователь: Пірати задоволені, що ви виконали завдання і будуть нас супроводжувати. Полетіли далі пізнавати світ космосу.

Фізкультпауза. Рухлива гра «Сонечко»

Запропонуйте дітям разом утворити «сонечко». Дівчата – коло, хлопчики – промені. Діти, зображаючи сонечко, ідуть по колу зі словами:

Сонечко, сонечко,

Заглянь у віконечко.

Високо зійди –

Далеко посвіти.

Гра повторюється, учасники міняються ролями.

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ, ГРАМОТИ

ТЕМА : Планета Земля та її супутник Місяць.

Програмовий зміст: Формувати уявлення про планету Земля та супутник Місяць. Дати елементарні знання про внутрішній склад Землі, про рух Місяця, про місячне затемнення, дати знання про зв'язок людини з Місяцем.

Закріпити елементарні уявлення про склад Сонячної системи.

Розвивати сприйняття часу та простору, збагачувати активну лексику дитини: місячне затемнення, супутник.

Викликати інтерес до наукових знань із астрономії.

Виховувати естетичні почуття, почуття захоплення.

НАОЧНІСТЬ: ілюстрації різних краєвидів Землі, її розрізу; місячне затемнення.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь: Які планети є в "сім'ї" Сонячна система? Яка з планет обертається навколо Сонця найшвидше? Відповіді дітей.

Розгадування кросворду "Відгадай планету".

Вихователь: Чим відрізняються одна від одної планети Сонячної системи? Яка планета для нас найрідніша? Як ви гадаєте, з чого складається Земля? Відповіді дітей.

Вихователь: Верхній шар складається з твердих гірських порід - це кора Землі. Це наче шкіра для людини. Всередині - внутрішні шари: пісок, глина, вода, каміння. Це як м'язи, кістки, кров для людей. А в самому центрі серце Землі, яке називають ядро. (Показ ілюстрації Землі в розрізі). На що схожа будова Землі? Наведіть приклади. Відповіді дітей.

Вихователь: Багато планет Сонячної системи мають супутники. Супутники - це невеличкі планети, які обертаються навколо якоїсь планети. Це як іграшки у дитини, які постійно з нею. Чи має супутник планета Земля? Відповіді дітей.

Вихователь: Місяць обертається навколо Землі, яка, в свою чергу, обертається навколо Сонця. Світло Місяця-це слабе відбиття сонячного.

Місяць значно менший від Землі. (Показ ілюстрації). Американські астронавти літали на Місяць і довели, що там є і гори, і моря, але без води. Тому життя на Місяці немає. А чи можливо побачити Місяць удень? Відповіді дітей.

Вихователь: Вдень Місяць знаходиться з протилежного боку Землі, там, де ніч. Гра "День - ніч".

Вихователь: Кому доводилось чути такий вислів "Місячне затемнення"? Що це за явище? Кому доводилось спостерігати місячне затемнення? Відповіді дітей.

Вихователь: Це явище проходить лише при повному Місяці, коли він круглий, як млинець, і тоді, коли він розташований на протилежному від Сонця боці Землі. Коли Земля проходить між Сонцем та Місяцем, він потрапляє в тінь Землі та зникає з виду. Це і є місячне затемнення. Щоб ясніше це уявити, давайте проекспериментуємо з "сонячними зайчиками". Гра з люстерком для демонстрації прикладу місячного затемнення.

Вихователь: Місяць - загадкова планета, яка цікавила ще в стародавні часи наших прадідів. В народі з давніх давен відомо, що Місяць впливає на стан людини, дитини. Вважається, що найвразливіші до місячних циклів діти, які народилися у сузір'ї Рака. Український народ завжди уважно ставився до місячного календаря. Якщо люди хотіли, щоб волосся росло і було довгим, його підрізали між молодиком і повнею, якщо навпаки - коси ставали густими, але росли повільніше. У дні повного Місяця хлопчиків та дівчаток одягали в блакитні, темно-сині, зелені, вишневі сорочки (кольори неба, води, трави, квітів). Дівчаткам у волосся вплітали довгі стрічки, аби ближче вони були до Землі-матінки. В день місячних відливів намагалися прикрасити дім якомога красивіше, на стіл ставили квіти, клали тацю з яблуками. Навесні - гілочку верби, восени - червоне і жовте листя, грона калини.

Ввечері вдома поспостерігайте за Місяцем.

ЗАНЯТТЯ – РОЗВАГА (ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ, МАТЕМАТИКА).

ТЕМА : Небесні світила

Програмовий зміст: Закріпити знання дітей про небесні світила. Розвивати пам'ять, логічне мислення. Виховувати бажання розгадувати загадки.

ЗАГАДКИ

1. Вдень у небі гуляє, а ввечері на землю сідає.
2. Гарне, добре, на всіх дивиться, а людям на себе дивитися не дозволяє.
3. Що горить без полум'я?
4. Що сходить без насіння?
5. В синім небі світлячки, не дістать до них рукою, а найбільший світлячок зігнувся, як черв'ячок (зорі й місяць).
6. Вся дорога всипана горошинами (зорі на небі).
7. Що вночі горить, а вдень гасне (місяць).
8. Золотий пішов, а срібний прийшов (сонце і місяць).
9. Голуба хустина весь світ покрила (небо).
10. Що у світі найбагатше? (земля).
11. Батько — високий, мати — низька (небо, земля).
12. Золотий хазяїн на полі, срібний пастух з поля (сонце, місяць).
13. Всі його люблять, всі його чекають, а хто подивиться — кожен скривиться (сонце).
14. Хто однаково всіх любить, всіх однаково голубить, кожен скоса тільки гляне, а обняти не доставе (сонце).
15. Засвітила, полетіла — хвіст вогненний залишила (ракета).
16. Що за птиця долетіла до Місяця (космічна ракета).
17. Моря є — плавати не можеш,
Дороги є — їхати не можеш,
І земля є — обробляти ніяк. Що це? (глобус)
18. Що світить на всім світі? (місяць)

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА : Місяць та зорі.

Програмовий зміст: Поглибити знання дітей про Місяць на основі легенди. Продовжувати вчити дітей відповідати на запитання та переказувати казку В.Сухомлинського «Зайчик і місяць». Закріпити поняття – легенда. Розвивати пам'ять, активне діалогічне та монологічне мовлення. Виховувати інтерес до української народної творчості.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Легенда про Місяць

Дуже давно в дуже добрих людей народилося троє дітей. Одного сина назвали Геліосом, другого — Селен, а дочку нарекли Еос. Та злі люди позаздрили сімейному щастю і вирішили погубити дітей. Добрі боги врятували діток, але перетворили їх на планети: Геліоса в Сонце, Селена в Місяць, а Еос — в рожеву Зорю. З тих пір кожна ніч на зміну Геліосу-Сонцю виїжджає в нічне небо Селен-Місяць, а рано-вранці на зміну Місяцю з'являється рожева Еос-зоря.

Одного разу побачив на Землі Селен-Місяць надзвичайно вродливу дівчину і покохав її. Але ж як зустрітися йому з нею? Попросив він про допомогу володаря всього світу Зевса. Та краса дівчини так вразила грізного бога, що той захотів навіки зберегти її неповторну вроду і молодість. І ось уже багато століть спить дівчина-красуня в неприступній гірській печері. І щомісяця засмучений Селен спускається з неба, щоб помилуватися вічною красою своєї коханої. Не один день проводить він біля неї в сльозах і печалі. Саме тому в ці дні люди не бачать його на небі. Потім з'являється Селен-Місяць вузьким серпиком в промінні вечірнього сонця. З кожним днем він стає все більшим і більшим, і вже через сім днів люди бачать на зоряному небі половину Місяця.

Переказ казки В.Сухомлинського «Зайчик і місяць».

ЗАНЯТТЯ З АПЛІКАЦІЇ, МАТЕМАТИКИ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА : Нічне небо.

Програмовий зміст: продовжувати вчити вирізати з геометричних фігур предмети (місяць та зорі). Закріпити геометричні фігури. Розвивати фантазію, активне мовлення, вміння доводити роботу до кінця. Виховувати старанність, охайність, естетичний смак.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Бесіда за віршем Н.Забіли

Каже Зоря до Місяця

Каже Зоря до Місяця:

- Ой, Місяцю – товаришу,
- Не заходь ти раніш мене,

Зайдемо обоє разом,

Освітимо небо й Землю –

Зрадується звір у полі,

Зрадується гість в дорозі.

Аплікація.

Підсумок. Розгляд робіт.

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НАВКОЛИШНІМ, ГРАМОТА, МАТЕМАТИКА

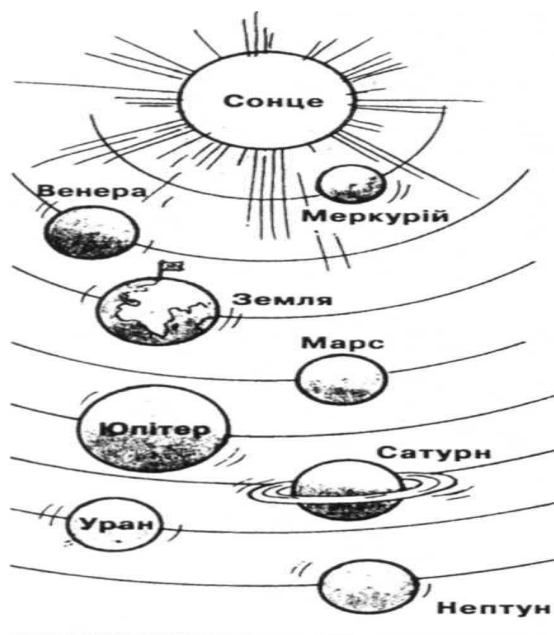
ТЕМА: "ЗЕМЛЯ - КОСМОС"

Програмовий зміст: узагальнювати та систематизувати знання дітей про Космос, Сонце, Землю. Закріплювати уявлення про планети та їх місце в Сонячній системі. Розвивати діалогічне та монологічне мовлення, пізнавальну самостійність, спостережливість, логічне мислення.

Удосконалювати вимову звуків рідної мови. Закріплювати вміння дітей ділити слова на склади, виконувати звуковий аналіз слів. Розвивати фонематичний слух, вміння складати творчі розповіді за предметними та сюжетними картинками. Активізувати словник за лексичними темами: "Тварини", "Рослини", "Космос". Закріплювати знання дітей про зміну дня і ночі, вміння лічити у межах 10, орієнтуватися у просторі. Розвивати зорове і слухове сприймання. Виховувати любов та бережливе ставлення до природи.

Матеріал: портфель, картки зі словами, схеми, звукові моделі слів, макети Сонця, Місяця, маршрутний лист із зображенням Сонячної системи, маленькі прапорці, картки для творчих розповідей (або сюжетні картини), картки із цифрами від 1 до 10, різнокольорові геометричні фігури.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь. По садочку бігла мишка І несла портфельик нишком. Раптом котика злякалась І у нірку заховалась. Аж так вона поспішила, Що портфельик свій згубила. Я портфельик той знайшла І вам, дітки, принесла.

Вихователь показує дітям портфель, дістає з нього "Маршрутний лист".

Вихователь. Ой, що це, діти? Схоже на карту. Та тут і маршрут позначено! Давайте розглянемо його уважно. Як ви гадаєте, куди планувалася подорож?

Вихователь пропонує дітям здійснити подорож за цим маршрутом та перед цим прочитати назви зупинок, а щоб краще запам'ятати, поділити їх на склади та викласти звуковий ряд. Відкриває велику карту Сонячної системи.

Вихователь. Починається наш маршрут з рідної Землі. Ось вона позначена прапорцем. Такими ж прапорцями ми відмітимо кожную планету, на якій побуваємо. Але перед тим, як летіти у Космос, варто пригадати особливості нашої планети.

Орієнтовні запитання і завдання:

- ◆ Чому нашу планету називають блакитною?
- ◆ А якого ще кольору багато на Землі і немає на інших планетах? З чим це пов'язано? Які рослини ви можете назвати?
- ◆ А хто крім людей живе на Землі? Назвіть якомога більше тварин.
- ◆ Чому на Землі є день і ніч? Викладіть на нічному і денному пейзажах те, що забув домалювати художник (на картках із зображенням пейзажів діти викладах сонце, хмаринки, місяць, зорі).
- ◆ Яка зірка сяє вдень?

Вихователь. На Сонце ми полетіти не можемо. Як ви гадаєте, чому? (Відповіді дітей). За ним ми поспостерігаємо з Землі.

Фізкультхвилинка "Розвеселимо сонечко".

Встало вранці ясне сонце,
Зазирнуло у віконце.

Ми до нього потяглися,
За промінчики взялися.
Будем дружно присідати —
Сонечко розвеселяти. Встали — сіли, встали — сіли
Гляньте, як розвеселили:
Засміялось сонечко
Дітям у віконечко.
Рухлива гра "Сонечко"
Я на небі сяю,
І про всіх дбаю.

Рано-вранці піднімаю. (День!)
День мине — спати вкладаю. (Ніч!)

Діти рухаються по колу, на сигнал вихователя "День!" обертаються обличчям до Сонечка (дитини, що стоїть в центрі кола і декламує віршик), на сигнал "Ніч!" повертаються до нього спиною.

Вихователь. Ну тепер ми готові до польоту! А летіти будемо на апараті, назву якого треба скласти з частин.

Перед кожною дитиною лежать карти зі складами, які вони викладають у слово "зореліт".

Вихователь. Щоб наш зореліт зміг злетіти, треба запустити бортовий комп'ютер. А для цього кожен з вас має викласти цифровий ряд з карток, що лежать на ваших столах (на картках цифри від 1 до 10). Молодці!
Залишилося тільки ввести пароль: покладіть зелений трикутник на цифру 7, жовтий прямокутник на цифру, яка більша від 4 на 1, червоний овал на цифру, яка менша від 9 на 3.

Діти вибирають з різнокольорових геометричних фігур потрібні і кладуть їх на картки з цифрами у ряді.

Вихователь. Усе готово! Система затвердила пароль. Можемо починати зворотний відлік: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0. Поїхали!

Вихователь

Як від Сонця рахувати,
Меркурій першим слід назвати.
Друга — Венера величава,
По небу ходить, ніби пава.
Третя, Венерина сусідка,
Це Земля — наша домівка.
Ніби бог війни упертий, Червоний Марс.
І він четвертий.
За ним друг його пихатий — Гігант Юпітер,
в списку — п'ятий.
Шостий, ніби в пояс вбраний,
Це Сатурн — сусід Урана.
А Уран, планета сьома,
Також добре нам відома.
Ну а слідом за Ураном —
Нептун — восьмий і останній.

Діти повторюють за вихователем слова вірша, розглядають малюнки та фотознімки планет і позначають їх на маршрутному листі прапорцями.

Рухлива гра "Ми — планети"

Кожна дитина отримує значок або картку із зображенням певної планети. У центрі стає Сонечко, інші діти мають стати довкола нього у такому порядку, як і планети у Сонячній системі.

ЗАНЯТТЯ З МАЛЮВАННЯ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА: „Венера — планета загадок”.

Програмовий зміст: закріпити знання дітей про Сонячну систему, місце знаходження планет. Дати знання про планету Венеру як одну з найближчих до Землі планет. Показати її красу та особливості. Вчити дітей виражати засобами образотворчого мистецтва свої враження. Закріпити малювання способом „по-волоному”. Розвивати діалогічне мовлення, творчу уяву. Виховувати інтерес до Всесвіту.

Матеріал: схема Сонячної системи, фотознімок Венери, фарби, аркуші паперу, магнітофон.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

— Діти, сьогодні у нас незвичайне заняття. Закрийте очі і уявіть, що ми летимо у космічному кораблі у Всесвіті

(грамзапис увертюри до опери „Садко”, „Море” Римського-Корсакова).

У центрі ми бачимо Сонце, а навколо нього рухаються у певному порядку планети, своєрідні „космічні будинки”, кожен з яких має своє ім'я і певний шлях, по якому рухається.

— А тепер відкрийте очі і подивіться на малюнок *(схема Сонячної системи)*.

— Давайте пригадаємо, що тут зображено?

— Яка найближча планета до Сонця?

— Де знаходиться наша планета Земля?

— Навіть найближчих сусідів Землі *(Венера, Марс)*.

— На якій планеті найтепліше? *(Меркурій)*

— Чому? *(знаходиться найближче до Сонця)*

— На якій планеті найхолодніше? Чому?

— Отже, ви всі познайомилися з сонячною родиною. Сьогодні ми дізнаємося багато цікавого про Венеру, другу планету Сонячної системи і одну з найближчих сусідок нашої Землі.

Вечірньою або ранковою зіркою називають в народі найяскравішу зірку на нічному небі. Тільки заходить Сонце, а на ще рожевому полотні неба уже сяє яскравим діамантом вечірня зірка. З'являється вона і перед сходом сонця і довго залишається на небі, що поволі світліє, купаючись в сонячних променях. Трапляється навіть так, що ранкова зірка залишається іноді на блакитному денному небі, настільки вона яскрава. Цю зірку назвали Венерою на честь богині кохання. В народі довго існувало повір'я: коли загадати бажання, дивлячись на цю зірку, воно неодмінно збудеться.

Венеру дуже важко досліджувати. Навіть найпотужніші телескопи не дають можливості розглядати з Землі поверхню планети. Вона закрита від нас товстим шаром повітря, яке покриває планету, ніби чадра. Астрономи інколи називають Венеру планетою під маскою, сестрою Землі. Людина жити на Венері не може, бо повітря там шкідливе і отруйне, зовсім непридатне для життя. Крім того, атмосфера Венери в 100 разів щільніша і гущіша, ніж земна. Якщо в неї опустити іграшковий дерев'яний кораблик, то він буде плавати, ніби по воді. Атмосфера планети дуже жарка, а вітер — слабкий і дме завжди в один тільки бік.

Венера і наша Земля багато в чому схожі. Обидві гарні — одна блакитна, інша срібляста, обидві приблизно одного розміру, і обидві огорнені легким газовим серпанком. Особливо щільний і великий він у Венери.

Люди довго не знали, як виглядає поверхня планети. Астрономічні „очі“ вчених не змогли нічого побачити крізь густі хмари. Та все ж вчені дізнались, що „ранкова красуня“ лінива і неповоротка порівняно з Землею.

На Венері не змінюються пори року. Цілий рік на плані «літо», та таке спекотне, що вся вода давно випарувалася. Саме тому на Венері немає морів, не шумлять водоспади, дзюрчать струмки. Скільки сягає око, тягнуться кам'янисті рівнини, всі дрібним камінням, вулканічними породами, уламками скелі Там немає глибоких ярів та високих гір. На Венері нічого і росте, і ми не змогли б назбирати в лісі грибів чи ягід.

„Сумна планета”, — скажете ви. Не поспішайте. Венері сповнена загадок. Учені розгадують таємниці Венери. Бон мріють потрапити туди самі й побачити Венеру на власні очі. Яскраво-рожеву Венеру, огорнену в густі пухнасті хмарі називають планетою краси і любові.

— А тепер, діти, закрийте очі і уявіть, що ми знову польоті (*звучить музика*).

Венера, над якою ми пролітаємо, — надзвичайно красив, рожево-срібляста куля. Вона дуже гаряча, бо знаходиться близько до Сонця.

— Чим схожа Венера на Землю?

— Чим відрізняється від Землі?

— Чим огорнена ця планета?

— А тепер давайте сфотографуємо Венеру на згадку і покажемо нашим землянам (малювання способом „по вологому”).

— Пригадайте, на якому тлі треба малювати, щоб було видно, що Венера в тумані.

— Як підготувати тло до роботи? (*нагадування техніки малювання*)

— Якими фарбами краще малювати Венеру? (*аквареллю, бо це прозора фарба*)

— Які кольори ви використаєте для зображення Венери? (*вихователь показує малюнок як зразок*)

— Ось такою я побачила Венеру, на ній багато різнобарвних плям, переважають темно- і світло-коричневі плями — це гірська місцевість, каміння. Я бачила Венеру вночі, тому зобразила небо темним. Вдалині зірочки — цяточки, які намалювала свічкою.

— А тепер давайте проявляти наші фотознімки.

— З чого ви почнете роботу? (*самостійна робота дітей*).

Розгляд фотовернісажу.

Підсумок заняття.

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА: «ДЕНЬ КОСМОНАВТИКИ»

Програмовий зміст: ознайомити дітей із святом космонавтів. Дати знання про професію космонавта, про перших космонавтів, навчати дітей уважно слухати, відповідати на запитання вихователя. Розвивати логічне мислення, монологічне мовлення, увагу, пам'ять. Виховувати мужність, повагу до професії космонавта.

Матеріал: ілюстрації на тему «Космонавтики».

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь:

Що ви бачите на картині?

Сьогодні — 12 квітня. Чому саме сьогодні ми святкуємо День космонавтики?

Яких космонавтів ви знаєте?

На чому вони літали у космос?

Чи хотіли б ви полетіти у космос? Чому?

Читання оповідання О. Григор'євої «Спогад» про Юрія Гагаріна

Коли я ще навіть не ходила до школи, бабуся повела мене до планетарію. Там було надзвичайно цікаво. Там, під куполом залу, в якому ми сиділи, ніби ожило зоряне небо. Нам розповідали про сузір'я, про польоти у космос. А ще — про життя першого космонавта Юрія Гагаріна. Коли ми вийшли із планетарію, я запитав у бабусі, чи бачила вона Юрія Гагаріна.

— Ні, я бачила Юрія Гагаріна лише по телевізору,— відповіла бабуся.— Але дуже добре пам'ятаю день 12 квітня 1961 року. Я була студенткою. Коли повідомили, що у космосі наш смоленський хлопець, що він старший лейтенант, льотчик, тато двох маленьких дівчаток, ми були у такому захваті, що й плакали, і сміялися, обіймалися, вітали одне одного і незнайомих людей

із перемогою у космосі. Ми відразу полюбили цього молодого чоловіка. Та й як його можна було не любити! Він був такий простий, такий усміхнений, такий симпатичний. Його полюбив увесь світ. В усіх країнах, де йому довелося бути, його зустрічали, як рідного.

Після Гагаріна у космос літали чимало чоловіків і навіть жінки, але він був першим. Він відкрив шлях у космос. Тому людство ніколи не забуде його ім'я. А 12 квітня в усьому світі відзначають День космонавтики.

Вихователь.

Космічні кораблі — це будинки для космонавтів під час польоту в космос.

Усередині космічний корабель схожий на квартиру. Із собою космонавти беруть книжки, кінофільми, платівки — те, що нагадує їм про рідну землю. Навіть іграшку брали із собою у космос — кумедного ведмедика.

Мине час, і кілька космічних станцій будуть зібрані разом, з'явиться незвичайне місто. Можливо, воно буде назване на честь першого космонавта — Юрія Гагаріна.

У майбутньому в космос полетять ті, хто нещодавно переступив поріг школи, тобто ви. До цього треба готуватися, здобувати знання, набувати практичних навичок, загартовувати себе, виховувати мужність, сміливість.

Як ви гадаєте, як можна виховати в собі мужність, сміливість, силу?

Зачитування вихователем листа А. Ніколаєва

«Любі діти! Стати космонавтом непросто. Недостатньо навчитися тільки читати й писати, треба вміти керувати літаком, стрибати з парашутом, знати будову ракети і космічного корабля, як працюють його численні складні прилади. Крім того, необхідно бути здоровим, сильним і витривалим, дисциплінованим, чесним і правдивим. А головне — треба вміти дружити. Тому що найважливіше у будь-якій небезпечній справі, далекій мандрівці — це надійний друг, вірний товариш».

Відгадування і заучування загадки про космічний корабель

Пливе в просторі, але не в морі.

Кораблем зветься,

Навколо зірок в'ється.

Читання вихователем оповідання Ю. Яковлева «Троє в космосі»

Кожного разу, коли новий космічний корабель залишає рідну Землю і летить до зір, я пригадую одного маленького листа. Цього лист надіслав до редакції хлопчик у ті дні, коли був запущений перший штучний супутник. На аркушику в клітинку великими нерівним літерами було написано:

«Зросту я невисокого, ваги невеликої, так що у супутнику я поміщуся.
Готовий летіти у космос!!!»

Минуло небагато часу, і сміливі люди один за одним полетіли в космос 12 квітня 1964 року у нашій країні стартував новий корабель «Восход». Це був такий великий корабель, що у ньому вистачило місця на трьох. Корабель пілотував льотчик-космонавт Володимир Михайлович Комаров. До складу екіпажу входили науковий співробітник Костянтин Петрович Феоктистов і лікар-космонавт Борис Борисович Єгоров.

Шістнадцять разів облетів навколо Землі цей новий багатомісний зореліт і благополучно опустився на Землю.

Цього дня на вулиці я зустрів цілу ватагу хлопців. Вони щойно дізналися про новий політ і жваво обговорювали це й сперечалися,

І раптом один із них сказав:

— Полетімо всі разом!

І вони не пустопорожні мрійники, хоча в думках своїх забігають набагато вперед. Прийде час, і вони полетять усі разом.

Підсумок заняття.

ЗАНЯТТЯ З КОНСТРУЮВАННЯ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ, НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМОТИ

ТЕМА: ЯСКРАВА ЗІРКА.

Програмовий зміст: Продовжувати вчити дітей запам'ятовувати і виразно читати вірш напам'ять, роботи звуковий аналіз слів, вчити застосовувати набуті вміння самостійної діяльності. Закріпити набуті раніше вміння дітей ділити, складаючи аркуш паперу на частини. Викликати захоплення мужністю, вольовими якостями космонавтів. Розвивати вміння проявляти творчість у виготовленні роботи.

Виховувати охайність.

Словник: штучні супутники, орбіта, невагомий.

Матеріал: портрети космонавтів, малюнки до змісту вірша, папір тонований, зразки з орігами.

Попередня робота: бесіда про День космонавтики.

Хід заняття

— Діти, яке сьогодні свято? (День космонавтики)

— Хто був першим у світі космонавтом? (Ю. Гагарін)

— Що вивчають космонавти? (інші планети)

— Куди літають космонавти? (на Місяць)

— За допомогою чого вивчають особливості інших планет? (штучні супутники, телескопи)

З іншої планети до нас надійшов лист. Давайте його прочитаємо.

„Дорогі діти! Ми живемо на Місяці, а значить, на іншій планеті. Тому й зветься інопланетянами. Спостерігаючи за вашою планетою Земля, ми часто милуємося безмежними просторами, лісами, річками, озерами. А ще нам подобаються малюки, які надзвичайно допитливі і хочуть багато дізнатися про навколишній світ. То ж розв'яжіть наші завдання!"

Завдання № 1. Назвіть зайве слово.

- Конвалії, проліски, нарциси, фіалки, космос, тюльпани;
- Автомобіль, поїзд, велосипед, трактор, літак, зірка;
- Сніг, вода, крига, іній, Венера.

Завдання № 2. виправіть помилки в звуковому аналізі слів:

- ракета;
- Космос;
- земля.

Завдання № 3. Що ви знаєте про Космос і космонавтів?

- Як звали собак, які побували в космосі? (Стрілка, Білка, Сміливий)
- Назвіть ім'я першої жінки-космонавта.
- Хто з українських космонавтів побував у космосі? (Леонов)
- Як називається містечко, де живуть космонавти і готуються до польотів?

Завдання № 4 Вивчити напам'ять вірш Н. Забіли „У космос”.

- Читання вірша.
- Пояснення незрозумілих слів: „штучні супутники землі” були створені людьми для того, щоб запускати в Космос вивчати його (показ ілюстрації); „орбіта” — це шлях, пі якому рухається штучний супутник; „невагомий” — дужі легкий, як пір'їнка.
- Повторне читання вірша з використанням ілюстрацій Бесіда за змістом.
- Як називається вірш?
- Хто написав цей вірш?
- Чому політ Леонова у вірші називають казковим? (ви перше вийшов у космічний простір)

Фізкультхвилинка „Тренування космонавтів”

Конструювання:

На заняттях з конструювання навчіть дітей виготовляти зірочки з паперу, використовуючи техніку „орігамі”:

1. Приготуйте прямокутний аркуш паперу розміром 9-12 см. Зігніть його по пунктирні лінії, поверніть на 90° за стрілкою годинника.

2. Методом згину визначте середини сторін утвореного „подвійного” прямокутника і позначте їх точками 1 та 2.

3. Відігніть лівий нижній кут „подвійного” прямокутника вгору так, щоб його вершина сумістилася із серединою меншої сторони в точці 2.

4. По пунктирній лінії згину відігніть угору нижній куточок „подвійного” прямокутника.

5. Загніть угору лівий верхній кут „подвійного” прямокутника.

6. У напрямку, вказаному жирною лінією, відріжте ножицями верхню частину заготовки, розгорніть її. У ваших руках — звичайна зірочка.

Примітки:

1. Не беріть надто цупкого паперу — дитині буде важко різати його, особливо коли він складений кілька разів.

2. Використовуйте кольоровий папір, тоді не треба буде фарбувати зірки.

3. Узявши різні за величиною аркуші паперу, ви отримаєте зірочки різної величини. Підготуйте основу у вигляді небосхилу для виготовлення колажу.

Підсумок заняття. Розгляд робіт.

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ, ГРАМОТА

ТЕМА: «КОСМОС, ЗОРІ, СУЗІР'Я»

Програмовий зміст: продовжувати знайомити дітей із космосом як простором, що існує за межами Землі; дати уявлення про зорі (їх безліч, вони різні за розміром, кольором, складаються в сузір'я); ознайомити з приладами, за допомогою яких досліджують зорі, з професіями, пов'язаними з дослідженням космосу (астроном, космонавт); готувати руку дитини до письма. Розвивати пізнавальний інтерес до загадкової природи космосу. Розвивати мислення, увагу; виховувати почуття захоплення природою космосу.

Матеріал: ілюстрації зоряного неба, бінокль, ілюстрація телескопа, картки із зображенням сузір'їв та відповідних фігур до них, аркуші із завданням із підготовки руки до письма.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Всезнайко приходить до дітей і повідомляє, що він прийшов попрощатися, бо скоро відлітає. Діти запитують, куди він летить.

Всезнайко. Я ніколи не був високо в небі, ось хотів би подивитися, що там.

Вихователь. Діти, а ви знаєте, що знаходиться високо над Землею, нашою планетою? (Відповіді дітей.) Небо, яке стає загадковим космосом.

Всезнайко. А хто-небудь із вас побував у космосі? А от я полечу!

Вихователь. На чому ж ти полетиш у космос?

Всезнайко. На літаку.

Вихователь. Діти, хіба у космос літають літаком? (Відповіді дітей.)

Всезнайко. Ну добре. От візьму ракету і полечу.

Вихователь. Ти думаєш це так просто? Діти, хто розповість Всезнайкові про людей, які літають в ракетах, космічних кораблях у космос? (Відповіді кількох дітей, вихователь доповнює їхні розповіді.)

Всезнайко. Цікаво, а що космонавти там бачать?

Вихователь. У космосі багато зірок. Яку зірку ми бачимо вдень? Коли зірок на небі найбільше?

Гра «Я — Зірка»

Діти разом з вихователем ставлять запитання дитині-зірці:

Хто ти? Де живеш? Якого ти розміру? Ти холодна чи гаряча? Якого ти кольору? Із ким дружила?

Вихователь продовжує розповідь.

Вихователь. Зірок на небі багато, вони різні: одні — великі, інші — малі, одні червоні, жовті, інші блакитні, білі. У кожної зірки на небі є своє місце.

Здавна люди дивилися на зірки і бачили в них різні фігури, які нагадували їм людей, тварин. (Розглядають схеми сузір'їв.) Сузір'я — це група зірочок.

Люди придумали назви сузір'ям. (Виставляє кілька сузір'їв та картки.)

Придивіться, на що схожі сузір'я, і зрозумійте, як вони називаються: Риба, Лебідь, Ковш, Лев, Ведмедиця, Терези.

Гра «Відгадай назву сузір'я»

Гра "Виклади сузір'я"

Вихователь пропонує на темно-синьому аркуші скласти ці сузір'я з горошинок, паличок для лічби.

Вихователь. Всезнайку, а ти хотів би побачити зірку ближче? А ви, діти? Є люди, які бачать зірки, залишаючись на Землі. Це астрономи. Вони рахують зірки, досліджують їх.

Всезнайко. Як же вони їх всіх бачать?

Вихователь. За допомогою спеціальних приладів — телескопів. У телескопах є спеціальні збільшувальні лінзи. Телескопи допомагають вченим дізнатися про найвіддаленіші від нашої планети зорі, про їх кількість, колір.

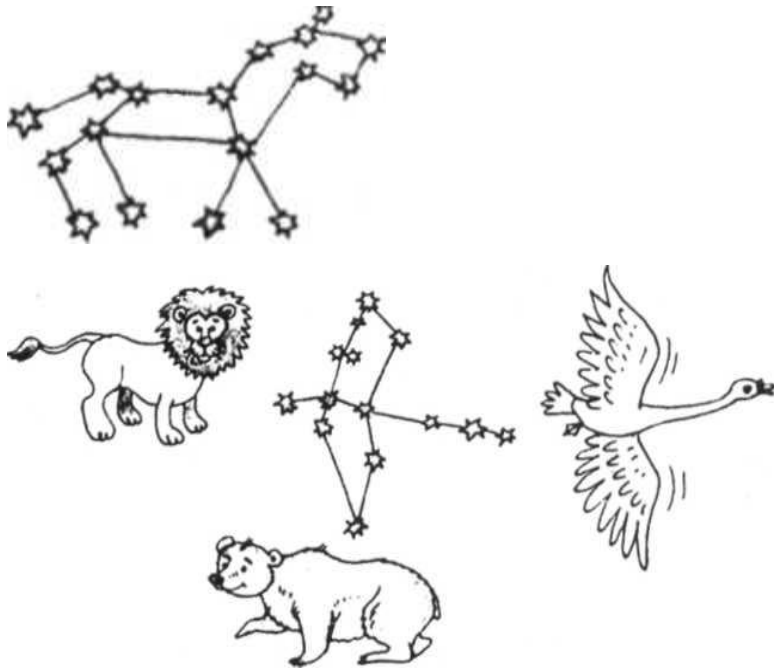
Всезнайко. У мене теж є бінокль. Він також усе збільшує. Ось він. (Діти дивляться в бінокль, обмінюються думками, враженнями.)

Вправа з підготовки руки до письма. Завдання: з'єднати по цифрах зірочки в сузір'я, дати назву сузір'ю.

Вихователь. Молодці, діти. От скінчилася наша подорож. Пам'ятайте про те, що кожна людина частинка безмежного і прекрасного Всесвіту. Тому має оберігати все, що довкола неї.

Світ прекрасний навколо тебе,
Сонце ясне і синє небо,
Птахи і звірі, гори і ріки —
Нехай він буде таким повіки!
Нехай людина добро приносить,
Бо світ навколо любові просить.

Наостанок вихователь дарує дітям значки почесних мандрівників Космосу.

ЗАНЯТТЯ З ЛІПЛЕННЯ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА: „Зоряні сузір'я (Чумацький шлях)”.

Програмовий зміст: продовжувати ознайомлювати дітей про окремі ділянки зоряного неба — зоряні сузір'я. Розкрити історію походження назви Чумацький шлях. Закріпити уміння дітей складати речення за опорними словами та визначати їх кількість. Продовжувати вчити створювати на картоні сюжетну композицію. Удосконалювати раніше набуті технічні прийоми ліплення. Розвивати логічне мислення, фантазію, творчі здібності, естетичний смак. Виховувати повагу до історичного минулого України.

Обладнання: грамзапис сучасної української пісні „Чумаки”, зірочки-заготовки, тканина, карта зоряного неба. Пластилін, картон, стеки, дошки для ліплення, ганчірки.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь:

— Діти, давайте послухаємо чудову українську пісню у виконанні наших земляків-полтавчан — гурту „Краяни”. Пісня називається „Чумаки”. Слова до пісні написала молода полтавська поетеса Марія Бойко (прослуховування пісні).

Запропонувати дітям підспівати знайомий приспів пісні. „Чумаки, чумаки, Ви одвічні мандрівники степу. Чумаки, чумаки, Ви пройшли по серпневому небу. Чумаки, чумаки, Сіль і щастя собі здобувають, Вас далекі дороги єднають”.

— Про кого ця пісня?

— Хто такі чумаки?

— Життя цих хоробрих людей тісно пов'язане з зорями в нічному небі.

— Що ви знаєте про зорі?

Коли ви подивитесь на нічне небо, то зорі на ньому здаються яскравими маленькими цяточками.

— Як видумаєте, чи насправді зорі маленькі?

— Чому вони здаються маленькими? (знаходяться на великій відстані).

— Чи рухаються зорі?

— Якого вони кольору?

Нічне небо, як неосяжний океан, усипане зірками: великими і малими, яскравими і ледь помітними, червоними, жовтуватими, зеленкуватими, малиновими — таємничими і нескінченно далекими. На перший погляд, усі ці яскраві цяточки являють собою безладне нагромадження.

Але ж насправді зірки перебувають у постійному впорядкованому русі, їх переміщення можуть помітити люди лише через тисячі років.

— Давайте розглянемо карту зоряного неба. Такі карти люди малювали з давніх-давен. Спочатку вони зображали найбільші і найяскравіші зірки і давали їм назви.

— Подивіться на карту і скажіть, чи рівномірно розміщені зірки на ній?

Ділянки зоряного неба, де скупчення зірок найбільше, називають зоряними сузір'ями. Так як у нашому місті є райони, так і на небі є окремі райони зірок.

— Чи багато таких сузір'їв?

Астрономи виділяють на небі 88 сузір'їв. Одне з найбільших сузір'їв — Молочний або Чумацький Шлях. Це широка зоряна смуга, яка оперізує все небо. Вона охоплює мільярди зірок.

Кожен народ цю смугу або зоряну дорогу називає по-своєму. Люди, які живуть на півночі, — називають її Зимовою дорогою; народи південних жарких країн — африканці, азіати — Солом'яною дорогою. Греки, росіяни — Молочною, українці — Чумацький Шлях.

— Як ви думаєте, чому цей зоряний шлях дістав таку назву? (Його назвали чумаки.) Послухайте розповідь про цілу історичну епоху українського народу, пов'язану з чумацтвом (розповідь вихователя).

Коли в українські степи приходила весна, по селах починали лаштуватися в далеку дорогу чумаки. Проводжали їх урочисто, всім селом: співали пісень,

виголошували напуття, а сивий, найшановніший у громаді чоловік, благословляв їх на нележку, сповнену небезпеку дорогу.

Отаман востаннє оглядав свої побратимів. Збиралися там найдужчі і найбільш витривалі. Всі вони, справді, можуть покластися один на одного в найбільшій скруті. Тоді чумакам доведеться взяти зброю, щоб дорогоцінна сіль з Криму чи Карпат була доведена до рідного села.

Їх палить немилосердне сонце, січуть дощі, на них дмуть вітри, а чумаки тихо просуваються українськими степами. Скриплять вози, ремигають воли, минають дні і ночі, звучать сумні чумацькі пісні. Адже в кожній дорозі могла спіткати чумаків трагічна пригода. Легко було збитися зі шляху. І тут ставали в пригоді зорі на нічному небі. Спостерігаючи за розташуванням зірок, чумаки навчилися орієнтуватися у дорозі, визначати, чи в правильному напрямку вони їдуть.

Фізкультхвилинка

Один, два — Піднялася дітвора.

Три, чотири — Руки ширше.

Руки вгору — до зірок,

А тепер скік-скок. Летять в небі зірочки,

Покружлялись малюки,

Сіли тихо-тихо,

Ніч настала, тиша.

Вихователь.

А зараз, діти, будемо ліпити сузір'я на нічному небі.

Підсумок заняття.

I. ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ, МАЛЮВАННЯ

ТЕМА: Світ в уявленнях стародавніх.

Програмовий зміст.

Познайомити з уявленнями стародавніх про Землю: уявлення давніх вавилонян, давніх китайців та давніх греків-мореплавців.

Розвивати творчу уяву.

Виховувати сталий інтерес до пізнання цікавої інформації про Землю, бажання відбити знання в малюнку

Матеріал: модель Землі за уявленнями стародавніх (давніх вавилонян, китайців, греків-мореплавців), розмальовки на космічну тематику.

XII ЗАНЯТТЯ:

Вихователь:

Пригадайте, якою побачив нашу планету перший космонавт Ю.Гагарін? З чим можна порівняти форму Землі? А чи знали ви раніше, що Земля за формою схожа на кулю? А якою уявляли ви собі її раніше? Відповіді дітей.

Гра - завдання "Добери предмет, схожий на Землю"

Вихователь:

З давніх-давен люди у всьому світі себе запитували, яка ж Земля? Земля уявлялась людям плоскою, як тарілочка. (Показ моделі Землі - тарілки з пап'є-маше з горами, лісом, домівками). Багатьом давнім людям, а саме вавилонянам, тим, які жили в місті Вавилон, Земля видавалась великим кораблем, який плаває в Світовому океані. І цей корабель зверху накритий твердим небесним куполом. Посередині неба живуть Місяць Син та Сонце Шаман. На сході знаходиться "гора-сходу", а на заході - "гора-заходу", але шляхи до них зачинені. Тільки Шаман відкриває їх, коли починає свій шлях небом. (Розповідь пов'язувати з показом об'ємної моделі).

Вихователь:

Чи всі ви однаково уявляли собі Землю до того, як дізнались що вона куля?

А чи завжди однаково відповідаєте на запитання, чи однаково міркуєте?
Відповіді дітей.

Вихователь:

Отак і в давнину в різних країнах люди уявляли Землю по-різному. В країні Китай давні китайці вважали, що Сонце, зірки, Місяць кружляють над їхньою країною, як каруселі, захоплюючи за собою всі інші предмети. (Показ моделі Землі за уявленнями давніх китайців).

Вихователь:

Коли ви відпочивали біля моря, чи спостерігали, як відпливають катери, кораблі від берега?

Куди потім вони зникають?

Чому?

Відповіді дітей.

Вихователь:

Таке запитання висували перед собою люди дуже давно. Лише згодом, майже 3 тисячі років тому, давньогрецькі мореплавці, здійснюючи далекі морські мандрівки та відкриваючи нові землі, вже здогадувалися, що Земля - куля.(Показ моделі).

Вихователь:

Давайте спробуємо замалювати уявлення про Землю, які вас найбільше вразили.

Підсумок заняття.

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА: Неслухняний син (легенда).

Програмовий зміст: продовжувати вчити уважно слухати прочитане, правильно відповідати на запитання вихователя. Закріпити поняття – легенда. Розвивати діалогічне мовлення, увагу. Виховувати любов до усної народної творчості.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Розповідь вихователя.

Тільки раз був порушений заведений у світі лад, і не виїжджав бог Сонця на небо, щоб світити людям. Це сталося так. Був син у Сонця — Геліоса, ім'я йому було Фаетон. Одного разу злі люди наговорили, що він не син Сонця. Розгнівався Фаетон, побіг до матері, кинувся до неї на груди і зі сльозами скаржився на образу. Але мати його, протягаючи руки до променистого Сонця, вигукнула:

— О, сину! Присягаюсь тобі Геліосом, який нас бачить і чує, що він — твій батько! Піди сам до нього.

Фаетон подався до батька, Геліоса. Швидко дійшовши до його палацу, що сяяв золотом, сріблом і дорогоцінним камінням, Фаетон увійшов і побачив батька, що сидів у пурпурових шатах на троні. Але Фаетон не міг наблизитися до світосяйного бога, його очі — очі смертного — не зносили сяйва, що виходило від вінця Геліоса. Бог Сонця побачив Фаетона і сказав:

— Що привело тебе в палац, сину мій?

— О, світло всього світу, о батьку Геліосе! Тільки чи смію називати тебе батьком? Дай мені доказ того, що ти мій батько!

Геліос зняв світосяйний вінок, покликав до себе Фаетона, обійняв його і сказав:

— Так, ти мій син, а щоб у тебе не було сумнівів, проси у мене, що забажаєш, і присягаюсь водами священної ріки, я виконаю твоє прохання.

Ледве сказав це Геліос, як Фаетон став просити дозволити йому поїхати по небу замість самого Геліоса в його золотій кареті. Жах пройняв світояйного батька.

— Безумний, чого ти просиш! — вигукнув Геліос, — ти просиш неможливого, Фаетоне. Адже ти смертний. Навіть безсмертні боги не можуть устояти в моїй колісниці. Подумай лишень: спочатку дорога така крута, що навіть мої крилаті коні ледве піднімаються по ній. Посередині вона йде так високо над землею, що навіть мене проймає жах, коли я дивлюсь униз на моря і на землі, що розстилаються піді мною. А в кінці дорога так стрімко спускається до священних берегів океану, що без мого досвідченого керування колісниця стрімголов полетить униз і розіб'ється. Ти, може, сподіваєшся зустріти в дорозі багато чудесного?

Там небезпечно. Повір мені — я не хочу бути причиною твоєї загибелі. О, якби ти міг поглядом проникнути мені в серце і побачити, як я боюся за тебе! Проси все, що зажадаєш, тільки не проси цього.

Та Фаетон наполягав. Геліос повів сина туди, де стояла його колісниця. Хлопець швидко скочив на неї і схопив віжки. І ось коні вже мчать по небі, а Фаетон не знає, де дорога, і не має сили правити кіньми. Він уже пошкодував, що вмовив батька. Що ж йому робити? Уже багато проїхав він, але попереду ще довгий шлях. Навколо себе він побачив страшних небесних звірів і злякався ще дужче. Побачив нещасний юнак вкритого темною отрутою скорпіона, який загрожував йому смертоносним жалом, і, збожеволівши від страху, випустив віжки. Ще швидше понесли коні, зачувши волю. Полум'я від колісниці, що близько спустилася, охопили землю. Загинули великі й малі міста, загинули цілі племена Горять гори, вкриті лісом. Вода в ріках і струмках закипає.

Німфи плачуть і ховаються у високих гротах. Від жар тріскається земля, і промінь сонця проникає в похмуре царство Аїда. Моря починають пересихати, і страждають від спеки морські божества. Тоді підвелася богиня Гея-Земля і голосно вигукнула:

— О, найвеличніший з Богів, Зевсе! Невже мушу загину ти, врятуй від вогню те, що залишилося!

Зевс почув благання богині Геї, грізно махнув правицею кинув свою вогненну блискавку і її вогнем загасив вогонь : розбив колісницю, а Фаетон пронісся, як зірка під час зорепаду, і впав у хвилі ріки Ерідану, далеко від своєї Батьківщини. Там німфи підняли його тіло і поховали. У глибокій скорботі батько Фаетона, Геліос, закрив свій лик і цілий день не з'являвся не небі.

Довго нещасна мати Фаетона шукала тіло свого загиблого сина. Нарешті знайшла на берегах Ерідану не тіло, а його гробницю. Гірко плакала мати, а з нею оплакували загиблого брата і її дочки. Матір Фаетона та його сестер великі боги перетворили на тополі. Відтоді стоять вони, схилившись, над Еріданом, і падають їхні сльози у холодну воду.

Оплакував загиблого Фаетона і його брат, якого боги перетворили на білосніжного лебедя. З того часу білий лебідь живе на воді, в ріках і широких світлих озерах.

Запитання та відповіді дітей за легендою.

ЗАНЯТТЯ З ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА: ПОДОРОЖ ДО ПЛАНЕТАРІЮ

Програмовий зміст: продовжувати формувати уявлення дітей про планети Всесвіту; спонукати до активного мислення, творчого підходу до виконання завдань екологічного спрямування; розвивати фантазію, мовлення; виховувати почуття взаємодопомоги, бажання пізнавати світ.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Вихователь. Діти завітали до планетарію. Їх зустрічає "астроном" (вихователь), який розглядає у телескоп зорі, планети.

-О! Та у мене сьогодні гості. Як добре, що ви завітали. Відгадайте загадку і дізнаєтесь, куди потрапили. Щоб дізнатись про планети, Метеори чи комети, Роздивитись зірок рай,

Завітайте у... (планетарій),

А побачити все щоб,

В нас є дивний...(телескоп).

Зараз я роздам вам телескопи, будемо разом вивчати Космос. *(Усі дивляться в телескопи).*

-А це що таке? Ану ж, малята, роздивіться, що трапилося з планетою? От лихо. Потрібна термінова допомога.

(Діти "бачать" вогонь, бруд, каміння тощо).

- Потрібно допомогти планеті, врятувати її від біди, зробити її веселою, гарною, здоровою.

(Кожна дитина отримує картку у файлі, на якій фломастером позначає правильне рішення або домальовує предмет, з допомогою якого можна врятувати планету).

Запитання до дітей:

- Що ти зробив, щоб очистити планету?

- Що ти пропонуєш для відновлення планети?

- Діти, подивіться, інші планети теж поспішали на допомогу, але заблукали у безмежному Космосі. Допоможемо їм повернутися додому.

Гра "Орбіта".

Діти викладають планети, називаючи їх, визначають номер орбіти (вулицю, де живе планета).

- Відгадайте загадки про планети.

1. "Завжди лише спека та й спека!"

- Зітхає найближча до Сонця планета.

- Немає морозу чи бурі,

Планета ця зветься... (Меркурій)

2. У хмари одягнена сиві,

Планета ця дуже красива.

Найближча сусідка Землі,

Та дуже не схожі вони.

Де гори, моря чи печери?

Нема їх, на жаль, у...

(Венери)

3. Напевно, вам назва відома Планети, де всі ми удома.

Озера, ліси та поля

- Звичайно, це наша...

(Земля)

4. Колись долетить і ракета

На цю величезну планету.

Бурани, тумани та вітер

Хвилюють планету...

(Юпітер)

5. Далеко від Сонця та світла

Планети цієї орбіта.

Зі снігу та льоду кургани

Вкрили поверхню...

(Урану)

6. Планети цієї ім'я

- Дарунок морського царя.

Живе в океані чаклун.

А зветься планета...

(Нептун)

7. А ця планета маленька

Занадто від Сонця далеко.

Холодний космічний сон

Сповив всю планету...

(Плутон)

- А про які планети загадок не було?

(Сатурн, Марс)

Петрик знає вірш про планету Марс. Послухайте його.

МАРС

Грізний Марс, немов

А секрет твій знаю я, вогонь,

Друже, охолонь.

Сяє нам вночі.

Це звичайнісінька іржа,

З ким ти знову посваривсь,

А не страшний вогонь! Що почервонів?

- Подивіться у свої телескопи. Яка планета найгарніша? Як про неї можна сказати - яка вона?

- Давайте зробимо фотокартку Землі для нашого планетарію. (Діти викладають картину - пазл).

Фізкультхвилинка.

Вихователь:

В нас велика є планета,

І вітайся раденько:

Гарні луки і сади. "Добрий ранок, Земля.

І повинні всі ми разом Я тебе шануватиму,
Вроду цю зберегти. Я тебе доглядатиму,
Прокидайся раненько, Я- маленький твій принц.
Умивайся, маля, Ти - троянда моя!"

Підсумок заняття.

Проводиться бесіда про планету Земля. Особлива увага під час бесіди приділяється виконанню завдань екологічного спрямування, закріпленню та поглибленню раніше отриманих знань про планету.

ЗАНЯТТЯ З АПЛІКАЦІЇ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИРОДОЮ

ТЕМА: За задумом.

Програмовий зміст: Вміти уважно слухати казку. Вчити вибирати цікавий сюжет, рівномірно розміщувати предмети на аркуші. Вправляти у використанні різні прийомів вирізування в акуратному наклеювання.

Закріплювати вміння дітей самостійно задумувати зміст своєї роботи, доводити розпочату справу до кінця. Виховувати любов до казок, охайність, естетичний смак.

Обладнання: клей, пензлі, папір кольоровий (жовтий, блакитний, чорний), серветки.

ХІД ЗАНЯТТЯ:

Розповідь вихователя. Казка про сонце (В. О. Сухомлинського)

Сонечко розсипає іскорки. Воно живе високо в небі. У нього є два Ковалі-велетні і золоте ковадло. Пере світанком Ковалі з вогняними бородами йдуть до Сонця, як дає їм два пучки срібних ниток. Беруть ковалі залізі молотки, кладуть срібні нитки на золоте ковадло і кують і кують, кують. Вони виковують Сонечку срібний вінок, а з-під молотків розсипаються по всьому світі срібні іскри. Падають на землю, несуть йому вінок, одягає Сонечко вінок на золоті коси і йде в свій чарівний сад — спочити. Ось і пішли Сонечко на відпочинок. Ковалі принесли Сонечку срібний: вінок, вінок розплився по небу. За день він розжарюється н вогненних косах Сонечка і стає м'яким, як віск.

Торкнулося до нього Сонечко гарячою рукою — він полився золотим струмочком по вечірньому небу. Останні промені Сонечка, що заходить на відпочинок, сяє струмочок який виграє рожевими барвами, переливається, темніє — Сонечко заходить усе далі. Ось воно швидко ввійде в свій чарів ний сад і на небі спалахнуть зірочки.

Вихователь. Давайте зараз зробимо колективну аплікацію за задумом на космічну тему.

Підсумок заняття.

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА

МІСЯЦЬ І ЗІРКИ

Тихий вечір, тихий, красний,
Над горою місяць ясний
Пасе зірки, завертає,
На трембітці виграє:
- Гой, зірки, гоя, гоя,
Трембіточка срібна моя,
Трембіточка срібна моя,
Гой, зірки, гоя, гоя!
Ходить місяць аж до ранку:
Вийшла зоря на полянку:
- Ой, місяцю, місяченьку,
Зганяй зірки помаленьку.

Марійка Підгірянка

СВІТАЄ, КРАЙ НЕБА ПАЛАЄ

Світає, край неба палає,
Соловейко в темнім гаї
Сонце зустрічає.
Тихесенько вітер віє,
Степи, лани мріють,
Між ярами над ставами
Верби зеленіють,
Сади рясні похилились,
Тополі поволі
Стоять собі, мов сторожа.
Розмовляють з полем.
І все те, вся країна,
Повита красою,
Зеленіє, вмивається

СОНЦЕ СТУКАЄ В ВІКОНЦЕ

Сонце стукає в віконце,
Ти не спи, як сходить сонце,
Прокидайся — й на зарядку,
Через кладку на лужок,
Там лежать граблі, лопата —
То ямки берись копати:
Треба вчасно навесні Посадити
яблуні,
Груші, персики, горіхи
Добрим людям для утіхи,
І для цвіту, і для плоду —
На здоров'ячко народу.

М. Стельмах

ДО ЗІРОК

Нову ракету привезли до нас у
дитсадок,
Щоб полетіти ми змогли у космос до
зірок, Три... два... один... і... пуск!
Ура!
Несе ракета нас, та приземлятися
пора —
Летіти іншим час: у черзі ж на землі
чека
Вся дітвора із дитсадка.

Т. Коломієць

МІСЯЧЕНЬКО

Не шуміть ви, осокори,
Щоб синок вас не почув,

Дрібною росою.
Споконвіку вмивається,
Сонце зустрічає...
І нема тому спочинку,
І краю немає!

Т. Г. Шевченко

ЩО СКАЗАЛО СОНЦЕ?

Спитала птаха в сонця,
В прозорій вишині:
— Де небо найчистіше?
Де краще жить мені?
А сонце усміхнулось
Заграло у росі:
- Лише під мирним небом
Щасливі ми усі!
Спитала квітка в сонця:
— Коли мені цвісти?
Щоб ти для нас тепліше
Світило з висоти?
А сонце усміхнулось — заграло у росі:
— Лише під мирним небом,
Лише під мирним небом, лише під
мирним небом
Щасливі ми усі! Спитали діти в сонця:
— Як мир нам зберегти?
Щоб в злагоді і щасті
Жили і ми, і ти?
А сонце усміхнулось:
— Ми — як одна сім'я.
Коли щасливі птахи,

Довго бігав він надворі,
Натомився і заснув.
Місяченьку, чародію,
Не жартуй крізь вікна з ним,
Не лягай йому на вії, Ти промінням
голубим.

В. Сосюра

СОНЕЧКО

Біля сонечка, вгорі, плавала
хмаринка,
Проти сонечка, в дворі, бавилась
Яринка.
Не журись, Яринко, не на вік
хмаринка:
Хмарка розпливається, сонечко ж
лишається!
Г. Бойко

БЕЗІМЕННІ ЗІРКИ

То ж гарні імення в сузір'їв на небі
—
Чи то Андромеда, чи Ліра, чи
Лебідь.

Коли щасливі квіти,
Коли щасливі діти,
— Щасливе з вами я!

М. Сингаївський

ЗДРАСТВУЙ, СОНЕЧКО!

Я всміхаюсь сонечку: — Здрастуй,
золоте!

Я всміхаюсь квітонеці: — хай вона
цвіте!

Я всміхаюсь — дощику: — Лийся, мов з
відра!

Друзям усміхаюся — зичу їм добра!

М. Познанська

ВИЙДИ, ВИЙДИ, СОНЕЧКО!

(українська народна пісенька)

Вийди, вийди, сонечко, на дідове
полечко,

На бабине зіллячко, на наше
подвір'ячко,

На весняні квіточки, на маленькі
діточки,

Там вони граються, тебе дожидаються.

Зайнялися гори! В золоті каміння,

В полум'ї граніти і в диму гаї.

А на хмарах грає сонячне проміння,

Грає і дарує усмішки свої.

І проснулись хмари, і всміхнулись
світу,

Зірок тих, мабуть, сто разів по сто
тисяч,

Усіх не оглянеш, хоч тиждень
крутисся.

А далі заглибся в небесні затони —

Зірок безіменних мільйони й
мільйони.

Здається, звичайні собі, непомітні,
Та якось із ними ясніше у п'їтми.

Дж. Родарі

СОНЕЧКО-ЖУЧОК

Сонечко червоне, сонечко-жучок,
Полети з долоні, в небо до хмарок,
Відчини віконечко, хай всміхнеться
сонечко До усіх діток.

Переклад Г. Конура

СОНЦЕ ЗУСТРІЧАЛА

У долині на ялині пташка щебетала:
— Я сьогодні в полонині Сонце
зустрічала.

Дж. Родарі

ПОЇЗД МАЙБУТНЬОГО

Гей, кому треба — в вагон,
піднімайтесь!

І всміхнулисьь небу, морю і землі...
І знялись легко з усміхом привіту,
І поволі зникли, і розтали в мглі...
Виплигло і Сонце! — все — любов і
ласка
Обняло всю Землю сяйвом і теплом,
І, здавалось, щастя чарівне, як казка,
Маше над землею райдужним крилом.

Олександр Олесь

ЗБИРАЄМОСЯ В ПОЛІТ

Ми сідаємо до ракети, щоб відкрити
нові планети.
Іграшки за нами вслід: — Хочем також
у політ.
Одягайся, лялько Люда, бо в польоті
зимно буде.
Не забудь про рукавички і закутай
шарфом личко.
А веселий Буратіно сам дереться до
кабіни,
І висить-хватається, носик не
вміщається.
Зайчик скаче: — Любі діти, хочу з вами
я летіти.
На ракеті ловко утікати від вовка!
Сірі мишки засміялись: ми літати — не
боялись,
Висота — краса: аніякого kota!
Хоч сама літати вміє, кречка качечка,

Подано поїзд кур'єрський на Марс.
О восьмій годині, на час вечері
Будем за графіком ми на Венері.
Далі зупинка у нас на Сатурні,
Там будуть танці, розваги культурні.
Можемо Сонце об'їхати кругом,
Потім шугнути Чумацьким Шляхом.
І незабаром — не встигнеш
оглядітись —
Вже перед нами Велика Ведмедиця,
Рушив у путь міжпланетний експрес,
Лиш смуга біліє в блакиті небес.
А ось на вокзал якась жінка
прибігла!
— Яка досада! Знову не встигла!
- Сеньйоро, не треба так
хвилюватися:
Наступний поїзд — хвилин за
двадцять.
— Мені не далеко, тільки до
Місяця,
Поїду троллейбусом номер тисяча.

Переклад М. Лукаша

ЗОРЯНЕ НЕБО

Зорі, очі весняної ночі!
Зорі, темряви погляди ясні!
То лагідні, як очі дівочі,
То палкі, мов світла прекрасні.
Різно дивляться ясні зорі,
Кожна зірка інакше сяє,

радіє,
— На ракеті покатаюсь, в Морі Якості
скупаюсь!
А ведмедики-близнята теж бажають
політати.
Щоб у небі подивиться, де велика
Ведмедиця.
Тут ревти корівка стала: — Я ще зроду
не літала,
Повезіть мене на Марс, — молочка я
дам для вас.
Шість матрешок стали вряд, наче
вийшли на парад:
- Почекайте, не летіть! Одне місце нам
лишіть.
Слоненятко умовля: — Зовсім я іще
маля,
Невеличкий я на зріст, посадіть хоча б
на хвіст.
— Між зірок, — пищать кільчата, —
хочем рік Новий стрічати.
Назбираєм там для всіх ми горішків
золотих.
Двом собачкам наш Годось шлеми
одягає...
Жаль: „Ракета" — пілосос в небо не
злітає.

Г. Бойко

В кого серце у тузі та горі,
Той виразно по зорях читає.
Одна зірка палає, мов племінь,
Білі хмарки круг неї, мов гори,
Не до нас посила вона промінь,
Вона дивиться в інші простори.
Інша зіронька личко ховає
В покривало прозореє срібне,
Соромливо на діл оглядає
Сипле блідеє проміння дрібне.
Як горить і мигтить інша зірка!
Он зоря покотилась, — от гірка
Покотилась сльозина небесна.
Так, сльозина то впала, то плаче
Небо зорями-слізьми над нами.
Як тремтить теє світло!
Неначе промовля до нас небо
вогнями.
Горда, ясна огнистая мова!
Ллється промінням річ та велична!
Та ми прагнем лиш людського
слова,
І німа для нас книга одвічна...

Леся Українка

Як діти врятували сонце.

(Легенда)

Колись на Лису гору, що ото біля Василівни, ні одна жива душа не потикалася. Боялися туди ходити, бо якраз посередині гори була бездонна прірва. І жила там, казали, якась нечиста сила. Чим тільки не манив диявол до себе людей, але все марно. І вирішив він тоді велике зло їм причинити: сховати у темну яму сонце, щоб вічна ніч на землі настала і що люди посліпли. Одного разу нечистий так і зробив. Як тільки сонці скотилося до заходу, він ухопив його і в своє лігво потяг. Ждуть-пождуть люди сонця, а воно не сходить. Така ніч нас тала, що за крок нічого не видно. Коли це блись — і загорівсь на Лисій горі вогник! „То сатана знак подає, то він манить, — говорили старі люди. — Не йдіть туди ніхто, а особливо грішні, бо лихо вам буде”.

А дівтора тієї поради не послухала. Не було на них ніякого гріха, нічого вони не боялися. Зібралось хлопчаків із десятків і подалися потай від батьків на гору.

Доки, — кажуть, — без світла нам сидіти? Украдемо в нечистого вогонь — і на весь світ багаття розпалимо, щоб видно було. Набридло в темряві гратися.

Та не так то й просто той вогонь украсти. Що наблизяться діти до нього, а він шась — і вже ген далі горить. Отак манив диявол хлопців, поки вони в його яму не попадали! Попали і пішли блукати темними норами. Блукали, блукали, коли це враз стало їм так видно, як удень. Дивляться: аж в одній заглибині сонце лежить за ґратами, а на тих ґратах три здоровенних замки висять.

Ну, хлопці, недовго думаючи, розбили замки камінням і випустили сонце з неволі. Поки там сатана манив своїм каганцем інших людей, сонце знайшло собі вихід, вилинуло з прірви і дітей на собі винесло. Знову день повернувся на землю. Пораділи люди, птахи й звірі. А нечиста сила провалилася зозла в чорну яму і загинула на віки вічні.

Сонце заблукало.

(казка)

Сонце кілька днів спочивало, укутавшись важкими хмарами. А сьогодні нарешті вітер зім'яв пухнасту ковдру розірвав її і поволік по синьому небу. Сонце розплющило очі Кинуло на галяву золотистий сніп променів. Закортілось синичці Щебетушці погратися на Сонці, та воно вже завершило до заходу. Ой лишенько! Воно ж, мабуть, спросоння заблукало! Адже влітку воно підіймається набагато вище.

— Сонечко! — гукала йому Щебетушка. Та Сонце було вже далеко.

— Кого ти кличеш? — запитав горобчик.

— Ой, горобчику, наше Сонечко заблукало, треба йому в цей час над сосниною бути, а воно покотилося до обрію...

Горобчик не на жарт збентежився. Підлетів снігур. Він весело привітався, запросив пташок на ягоди та, довідавшись про новину, захвилювався:

— Гайнемо до дятла, розкажемо йому про це!

— Дядьку дятле! Сонце з дороги збилося! — закричали пташки.

— Гей, сусідко! — покликав дятел синицю Летінь, матір маленької Щебетушки. Стара синиця порядкувала в дуплі, лаштувала вечерю.

— Що там скоїлось?

— Ти й досі не помітила, що Сонце заблукало? — хитро примружив дятел око.

— Молодята хочуть його рятувати. Вони ще не знають, що у Сонця кілька доріг. Влітку — одна. Тією дорогою Сонце мандрує прямісінько понад лісом. Тоді воно ласкаве і щедре, ходить в небі поволі, золоте проміння сіє — землю гріє. Восени обирає іншу путь — боком золотаві ліси обходить. А от взимку зовсім низько оббігає.

— Наше Сонечко дуже цікаве, — втрутилася матуся Летінь, — воно в цей час на півдні гостює, інші заморські землі оглядає.

І пташкам знову стало весело.

— Матусю, — посміхнулася Щебетушка, — а я знаю, де Сонце гостює. Воно тепер сяє в тих чудових краях, куди полетів дядько лелека. Де ростуть величезні фікуси і пальми, де цвітуть у затінку ліани.

— Еге ж, доню, у тих краях тепер днина довга-довга. Сонце вже зовсім закотилося за обрій, і виглядало звідти однією червоною скибочкою, яка щомиті зменшувалася. От воно і зовсім сіло, тільки червона заграва над обрієм залишилася. Мороз почав до галяви підкрадатися, білими валянками поскрипувати. Зітхнув-війнув крижаним вітром, порозганяв пташок кого куди. Матуся Летінь укрила Щебетушку м'яким крилом, і обидві вони зігрілись і заснули. Цілу ніч Щебетушці снились заморські країни з ласкавим Сонцем, що гостює там цілісінькі дні.

Неслухняний син

(легенда)

Тільки раз був порушений заведений у світі лад, і не виїжджав бог Сонця на небо, щоб світити людям. Це сталося так. Був син у Сонця — Геліоса, ім'я йому було Фаетон. Одного разу злі люди наговорили, що він не син Сонця. Розгнівався Фаетон, побіг до матері, кинувся до неї на груди і зі сльозами скаржився на образу. Але мати його, протягаючи руки до променистого Сонця, вигукнула:

— О, сину! Присягаюсь тобі Геліосом, який нас бачить і чує, що він — твій батько! Піди сам до нього.

Фаетон подався до батька, Геліоса. Швидко дійшовши до його палацу, що сяяв золотом, сріблом і дорогоцінним камінням, Фаетон увійшов і побачив батька, що сидів у пурпурових шатах на троні. Але Фаетон не міг наблизитися до світосайного бога, його очі — очі смертного — не зносили сяйва, що виходило від вінця Геліоса. Бог Сонця побачив Фаетона і сказав:

— Що привело тебе в палац, сину мій?

— О, світло всього світу, о батьку Геліосе! Тільки чи смію називати тебе батьком? Дай мені доказ того, що ти мій батько!

Геліос зняв світосайний вінок, покликав до себе Фаетона, обійняв його і сказав:

— Так, ти мій син, а щоб у тебе не було сумнівів, проси у мене, що забажаєш, і присягаюсь водами священної ріки, я виконаю твоє прохання.

Ледве сказав це Геліос, як Фаетон став просити дозволити йому поїхати по небу замість самого Геліоса в його золотій кареті. Жах пройняв світосяйного батька.

— Безумний, чого ти просиш! — вигукнув Геліос, — ти просиш неможливого, Фаетоне. Адже ти смертний. Навіть безсмертні боги не можуть устояти в моїй колісниці. Подумай лишень: спочатку дорога така крута, що навіть мої крилаті коні ледве піднімаються по ній. Посередині вона йде так високо над землею, що навіть мене проймає жах, коли я дивлюсь униз на моря і на землі, що розстилаються піді мною. А в кінці дорога так стрімко спускається до священних берегів океану, що без мого досвідченого керування колісниця стрімголов полетить униз і розіб'ється. Ти, може, сподіваєшся зустріти в дорозі багато чудесного?

Там небезпечно. Повір мені — я не хочу бути причиною твоєї загибелі. О, якби ти міг поглядом проникнути мені в серце і побачити, як я боюся за тебе! Проси все, що зажадаєш, тільки не проси цього.

Та Фаетон наполягав. Геліос повів сина туди, де стояла його колісниця. Хлопець швидко скочив на неї і схопив віжки. І ось коні вже мчать по небі, а Фаетон не знає, де дорога, і не має сили правити кіньми. Він уже пошкодував, що вмовив батька. Що ж йому робити? Уже багато проїхав він, але попереду ще довгий шлях. Навколо себе він побачив страшних небесних звірів і злякався ще дужче. Побачив нещасний юнак вкритого темною отрутою скорпіона, який загрожував йому смертоносним жалом, і, збожеволівши від страху, випустив віжки. Ще швидше понесли коні, зачувши волю. Полум'я від колісниці, що близько спустилася, охопили землю. Загинули великі й малі міста, загинули цілі племена Горять гори, вкриті лісом. Вода в ріках і струмках закипає.

Німфи плачуть і ховаються у високих гротах. Від жар тріскається земля, і промінь сонця проникає в похмуре царство Аїда. Моря починають пересихати, і страждають від спеки морські божества. Тоді підвелася богиня Гея-Земля і голосно вигукнула:

— О, найвеличніший з Богів, Зевсе! Невже мушу загину ти, врятуй від вогню те, що залишилося!

Зевс почув благання богині Геї, грізно махнув правицею кинув свою вогненну блискавку і її вогнем загасив вогонь : розбив колісницю, а Фаетон пронісся, як зірка під час зорепаду, і впав у хвилі ріки Ерідану, далеко від своєї Батьківщини. Там німфи підняли його тіло і поховали. У глибокій скорботі батько Фаетона, Геліос, закрив свій лик і цілий день не з'являвся не небі.

Довго нещасна мати Фаетона шукала тіло свого загиблого сина. Нарешті знайшла на берегах Ерідану не тіло, а його гробницю. Гірко плакала мати, а з нею оплакували загиблого брата і її дочки. Матір Фаетона та його сестер великі боги перетворили на тополі. Відтоді стоять вони, схилившись, над Еріданом, і падають їхні сльози у холодну воду.

Оплакував загиблого Фаетона і його брат, якого боги перетворили на білосніжного лебедя. З того часу білий лебідь живе на воді, в ріках і широких світлих озерах.

Легенда про те, як звірі й птахи здобули сонце

Було це так. Всі люди жили у вічній темряві, звірям і пташкам було важко пізнавати один одного, здобувати собі їжу. І ось одного разу звірі зібрали велику раду. Старий мудрий Ворон сказав:

— Крилаті та волохаті брати! До яких пір ми будемо жити у темряві? Чув я від людей, що далеко, у глибокому підземеллі, живуть страховиська, у яких є світло. У тих страховиськ у казані з білого каменя лежить велика вогняна куля. І та куля називається Сонцем. Якщо викрасти цю кулю, Земля осяється світлом. Я, старий ворон, даю вам раду: послати за Сонцем найшвидшого із вас.

Тут маленька пташка сказала:

— Пошлемо Зайчика, тому що він найкращий стрибунець і на ходу може схопити Сонце.

Всі звірі погодились. Зайчик, недовго розмірковуючи, пішов по Сонце. Довго він ішов, аж нарешті далеко попереду помітив світлу пляму. Став Зайчик до плями наближатися і побачив: яскраві промені пробиваються з-під землі крізь щілину. Заглянув він туди і побачив: у великому казані з білого каменя лежить вогняна куля, і яскраві промені освітлюють приміщення, а напроти лежать страховиська.

Спустився Зайчик вниз, вихопив вогняну кулю з кам'яного казана і вискочив з нею. Схопилися страховиська, побігли слідом за Зайчиком. Коли страховиська були вже зовсім близько, тоді Зайчик вдарив лапою по вогняній кулі і вона розпалася на дві частини. Одна маленька, друга — велика. Зайчик ще раз ударив по маленькій частині, і вона полетіла до неба і стала Місяцем. Більшу частину Зайчик ще сильніше вдарив — вона піднялася до неба і стала Сонцем. І так одразу стало видно, що засліплені світлом страховиська сховалися під землю і ніколи вже не виходили. Так звірі і птахи здобули Сонце і врятували Землю від темряви.

Легенда про те, чому сонце буває сумне

Жили собі чоловік та жінка і мали вони сина й дочку. Дочка була найкраща в світі. Ось одного разу Сонце взяло її собі за жінку. Після цього пішов брат шукати її туди, де заходить сонце. Сестра побачила і вибігла до нього, та й каже:

— Сховайся в льох, бо як прийде Сонце, то запече тебе.

Брат швиденько сховався в льох. Ось прийшло Сонце, роздягнулося і повісило свої ризи. Дівчина швиденько побігла до брата, який ледь не вмер від спеки. Тоді сестра відлила його водою і привела до хати. Привіталися вони з Сонцем, посиділи, поговорили, а тоді Сонце просить брата, щоб той пішов за нього на небо на один день. Брат згодився, надів ризи і пішов на небо. Коли зійшов, то відразу пішов туди, де сонце сідає, обідає і вечеряє, побив миски, порозкидав ложки, зловив вітер та мороз, набив їх за те, що перешкоджали йому в дорозі.

Сходячи з неба, поламав драбину, прийшов до хати, де спало Сонце, скинув ризи, і разом з сестрою втекли. Коли Сонце встало і хотіло швидко

піднятися на небо, то ніяк не змогло. І поки воно полагодило драбину, то брат із сестрою були вже далеко. Сонце цілісінький день було голодне, а як побачило безлад на небі, то так розгнівалося, що тиждень на люди не з'являлося. Відтоді, згадуючи цей день, воно дуже сумує і довго не виходить на небо.

Казка про сонце

Сонечко розсипає іскорки. Воно живе високо в небі У нього є два Ковалі-велетні і золоте коваadlo. Пері світанком Ковалі з вогняними бородами йдуть до Сонця, які дає їм два пучки срібних ниток. Беруть ковалі заліз молотки, кладуть срібні нитки на золоте коваadlo і кують, кують. Вони виковують Сонечку срібний вінок, а з-під молотків розсипаються по всьому світі срібні іскри. Надають на землю, несуть йому вінок, одягає Сонечко вінок на золото коси і йде в свій чарівний сад — спочити. Ось і поїш Сонечко на відпочинок. Ковалі принесли Сонечку срібний вінок, вінок розплився по небу. За день він розжарюється е вогненних косах Сонечка і стає м'яким, як віск.

Торкнулося до нього Сонечко гарячою рукою — він поли] ся золотим струмочком по вечірньому небу. Останні промені Сонечка, що заходить на відпочинок, осявають струмочок, який виграє рожевими барвами, переливається, темніє — Сонечко заходить усе далі. Ось воно швидко ввійде в свій чарівний сад і на небі спалахнуть зірочки.

В. О. Сухомлинський

Легенда про Місяць

Дуже давно в дуже добрих людей народилося троє дітей. Одного сина назвали Геліосом, другого — Селен, а дочку нарекли Еос. Та злі люди позаздрили сімейному щастю і вирішили погубити дітей. Добрі боги врятували діток, але перетворили їх на планети: Геліоса в Сонце, Селена в Місяць, а Еос — в рожеву Зорю. З тих пір кожна ніч на зміну Геліосу-Сонцю виїжджає в нічне небо Селен-Місяць, а рано-вранці на зміну Місяцю з'являється рожева Еос-зоря.

Одного разу побачив на Землі Селен-Місяць надзвичайно вродливу дівчину і покохав її. Але ж як зустрітися йому з нею? Попросив він про допомогу володаря всього світу Зевса. Та краса дівчини так вразила грізного бога, що той захотів навіки зберегти її неповторну вроду і молодість. І ось уже багато століть спить дівчина-красуня в неприступній гірській печері. І щомісяця засмучений Селен спускається з неба, щоб помилуватися вічною красою своєї коханої. Не один день проводить він біля неї в сльозах і печалі. Саме тому в ці дні люди не бачать його на небі. Потім з'являється Селен-Місяць вузьким серпиком в промінні вечірнього сонця. З кожним днем він стає все більшим і більшим, і вже через сім днів люди бачать на зоряному небі половину Місяця.

Уявна подорож на Місяць

— Що нам взяти з собою на Місяць?

Подорож наша буде далекою і непростою. Отож, підберемо екіпаж і подумаємо, що ми візьмемо з собою в дорогу.

— Треба взяти компас, щоб не заблукати.

— Плащ і парасольку на випадок дощу.

— М'ячі та іграшки, щоб було веселіше!

— Металофон і барабан!

А тепер уявіть, що ми готові до старту. Оголошуємо 3-хвилинну готовність! 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0. Поїхали!

Після триденного перельоту наш космічний корабель починає сповільнюватись. Ось до Місяця залишається 10... 8... 3...! Через шум двигунів неможливо говорити. І раптом легенький поштовх... І тиша! Двигуни вимкнені. Ми сіли на Місяці

І тут нас підстерігає перша несподіванка. На Міс суцільна рівнина. А де ж річки, озера, моря? Адже ми чули від дорослих вираз „місячні моря", а виявилось, що місяці немає ні краплини води. Вся поверхня вкрита вулканічною масою дуже темного кольору та іншим каміння що лежить на невеликих горах і рівнинах. Ці „місячні морі тобто пригірки і заглибини, так добре виділяються, що можна легко побачити з Землі навіть без телескопа. На

Місяці ніколи не йдуть дощі і не буває снігу та хуртовини. А туман який огорнув нас відразу після приземлення, був нічим іншим як просто пилом, котрий піднявся від роботи двигунів.

Ну що ж, продовжуємо. Але з космічного корабля нікого і випускають, перш ніж запропонують скафандр. Кожен скафандр має електричне опалення, водне охолодження, свої електростанцію і радіостанцію. Всі одягають чоботи і рукавиць на голову — великий термошлем, а на плечі — важкий ранець з балонами, повними повітря, подібними до балонів водолазів У такому костюмі не побігаєш і у м'яча не пограєшся. В ньому; й стояти важко.

І тут на нас чекає ще одна несподіванка. На Місяці немає не тільки води, а й повітря! Як же нам дихати? Ось і доводиться одягати на себе весь цей одяг. Кожен скафандр — це маленька Земля з тим кліматом, до якого звикла людина.

З сонячної сторони Місяця все надзвичайно яскраве, навіть дивитися боляче. В одну мить скафандр нагрівається більше ніж до 100 градусів. Звичайно, в таких умовах без охолодження не обійтись. Але якщо перейти на іншу сторону, де немає сонця, там дуже холодно. Треба виключити охолодження і швидше вмикати опалення, а то перетворишся на бурульку. Якщо хочеш поговорити з товаришем — вмикай радіо. Адже без повітря ніякі звуки не передаються. Кричи не кричи, хоч і в барабан бий, — ніхто тебе не почує.

Тепер тобі зрозуміло, чому нас на Місяць без скафандра не випускали? А те, що місячний костюм важкуватий вийшов, не біда.

Пам'ятаєш, я тобі говорив, що Місяць менший від Землі. Ти навіть малював їх поряд: Земля — кавун, а Місяць — яблуко. Яблуко в 6 раз менше від кавуна, а це значить, що на Місяці кожна вага чи ноша в 6 разів легша, ніж на Землі.

Ну а зараз, одягнувшись і спорядившись, відкриємо двері і підемо на прогулянку по Місяцю.

О-о-о! Яка неприємна картина відкривається перед нами! Суцільна пустеля сірувато-коричневого кольору. Гостре каміння і багато великих ям, які вчені-астрономи називають кратерами. Треба дуже уважно дивитися під ноги, щоб

не впасти. І будеш тоді лежати, як жук на спині, поки хтось не допоможе піднятися. Хоч скафандри і не дуже важкі, але рухливість вони дуже обмежують.

Почекай, перш ніж починати наш похід, треба зорієнтуватися. А найкращий помічник для нас, щоб не заблукати — компас. Але що з ним? Червоно-синя стрілка компасу безпорадно крутиться і показує то в один, то в інший бік. Чому ж тут, у космосі, компас відмовляється показувати нам напрямок?

Це ще одна несподіванка! Земля, як магніт, притягує до себе стрілку компаса. А Місяць — не магніт, і будь-який компас тут працювати не буде. Що ж робити? Доведеться слідкувати за небом. Там наші вірні і постійні друзі-зірки, сонце і... Земля. Це дійсно так.

На темному місячному небі тихо пливе, то сходить, то заходить наша рідна планета Земля. Тож будемо йти в цьому напрямку, але йти треба обережно, щоб не впасти в кратер. Вчені довго думали: звідки так багато великих і малих заглибин на поверхні Місяця? Як згодом з'ясували — це падали з далекого Космосу метеори, тобто небесне каміння, а також наслідки дії вулканів. На Місяці є і гори, і рівнини, багато невідомого і загадкового, яке до цього часу є предметом дослідження космонавтів та вчених.

А зараз повернення додому! Вудочки і зонти, компас і барабан так нам тут і не знадобились. Отже, земні речі — для Землі. То ж давайте скоріше повертатися на рідну планету, в рідне місто, в свій дитячий садок і до своїх батьків!

За Є. П. Левітаном

Однієї ночі.

(казка)

На порозі старого скрипучого дому сиділо двоє голодних мишенят, Піп і Скрип. Сиділи, бовтали хвостиками і дивились на місяць.

— Мабуть, місяць дуже смачний, — мовив Піп.

— Смачний?.. З чого ти взяв? — здивувався Скрип.

— Місяць точнісінько, як шматочок сиру, навіть темні плямочки видно. Це, звичайно, дірочки. А найголовніше, я давно помітив, що шматочок хтось увесь час об'їдає. Минулого вечора він був більший, а позаминулого — зовсім великий.

— Справді, — подумавши, відповів Скрип.

— Я теж помітив, і я знаю, хто ним ласує: кажани! В кожну ніч туди літають, наїдаються, а до ранку повертаються Давай їх попросимо, щоб вони нам принесли шматочок!

Побігли мишенята на дах, але кажани тільки голова: похитали.

— Кумедні! — розкачуючись, сміялись вони. — Хіба н; до місяця долетіти? Та і сир ми не їмо, ми ловимо метелик: жуків і комарів. Це, мабуть, ластівки рано-вранці розкльовують шматочок, доки його не прибрали з неба.

Тільки світало, відшукали мишенята ластівок, сіли б телеграфного стовпа і, задерши носики, пропищали:

— Ластівочки, це ви клюєте місяць? Принесіть т шматочок цього апетитного сиру.

— Дивні! — щебетали ластівки. — Нам до місяця : долетіти. І сир ми не їмо. Ми ловимо мошку та комарів. А сі в небі орел клює, він літає вище за всіх. Що робити — подалися мишенята до орла.

— Орле, — запищали вони, ставши на задні лапки височенної сосни. — Ти склював майже весь шматок сиру небі? Поділись, будь ласка, скинь нам шматок!

— Ех ви, пискуні, — обізвався з вершини орел. — Я сі і до рота не беру. Я полюю на пташок, на зайчат та мишеня Скажіть спасибі, що я ситий, а то стали б мені за обід. А ; місяця нікому не долетіти: я підіймався над хмарами, а; виявилось, що місяць ще вище.

— Але його кожної ночі хтось обгризає, хто ж тоді? С вже тільки скоринка залишилась!

— Мені пугач говорив, — відказав орел, — ніби вночі ь небі з'являється якийсь страшний чорний звір. Очища нього так і горять, вусища так і стовбурчаться. Він, мабуть, об'їдає Місяць.

Повернулися мишенята додому, діждалися ночі і стали вартувати, щоб подивитись, як той чорний звір прийде місяць доїдати. Дивились, поки в очах не зарябило. І раптом: Піп закричав: „Ой, я бачу два зелених ока!"

— І я бачу! — підхопив Скрип, дивлячись на дві сріблясті зірочки.

— Це ж кіт! Великий чорний летючий кіт! Якщо є кажани, такі собі летючі миші, то є і летючі коти.

Тут Піп і Скрип запищали від жаху і зразу ж забилися нірку. З тих пір миші більше не облизуються на місяць і взагалі, вони намагаються не дивитися на небо.

З давніх-давен люди дуже хотіли дізнатися, що ж відбувається з Місяцем. Світлою у Місяця буває лише та частина яку освітлює Сонце. Коли Місяць повертається до Землі своєю „денною" стороною, ми бачимо весь Місяць повністю, вчені так і говорять — настав повний Місяць. День за днем продовжує Місяць свою подорож навколо Землі, і ось через 7 діб ми побачимо половину його освітленої сторони. Мишенята з казки сказали б, що головку місячного сиру хтось розрізав навпіл.

Мчить місяць далі, з кожним днем тане жовтий „окраєць", і тільки вузький серп, схожий на букву „с", поблискує на небі. Це — старий Місяць, але настає день, коли зникає і він.

Звісно ж, Місяць нікуди не зникає, він лише повернувся до нас неосвітленою, „нічною", стороною, а тому з Землі його не видно. Без Місяця ночі на Землі темні, але чекати недовго: за день-два з'являється знову тонесенький серпик. Тільки на цей раз його „ріжки" дивляться в протилежну сторону, як у літери З, і якщо подумки з'єднати їх прямою лінією, то одержимо букву „Р" — народився новий місяць. Тепер він з кожним днем буде повнішати, наливатись. Спочатку виросте з „півокрайця", а через два тижні стане повним круглим Місяцем. Це значить: знову повний Місяць, і він починає своє нове коло.

Місяць, місяць, а навіщо

З неба світиш ти щоночі?

Щоб за ніч поспало сонце,

Бо й воно спочити хоче.

Легенда про Молочний Шлях

У бога Зевса і смертної жінки народився син Геракл. Зевс хотів, щоб він став безсмертним, і для цього маля піднесли д грудей богині Гери, коли вона спала. Якби дитя випило молока з грудей богині, то стало б: безсмертним. Але Гера прокинулася і, розсердившись, від штовхнула малого Геракла. Молоко з грудей розгнівано богині бризнуло і розлилось на небі широкою смугою.

Легенда про Північне сяйво

У дуже давні часи жив собі в тундрі старий мисливець Всього й багатства в нього було, що упряжка оленів, дранні-чум та ще красуня дочка. Важка доля у мисливця в тундрі, коли гнеш спину на багатого, щоб прогодувати сім'ю. Якось зимової ночі приснився старому мисливцю сон. Начебто чаклун прийшов до нього й мовив:

— Усі біди облишать твоє стійбище, добре заживете, якщо твоя дочка вийде заміж.

Прокинувся старий. Жаль йому було з донькою розлучатися, жаль себе, але й народ свій шкода — зовсім бідно живе. Тоді оповістив старий усій окрузі, що його дочка-красуня вийде заміж за того, хто перемаже в змаганнях. — Чия стріла вище злетить і останньою на землю впаде, той з дочкою одружиться!

Хто з юнаків не бажав мати красуню за дружину? Та для цього потрібно перемогти у змаганнях. Отоді кожен з них потай від кожного побував у чаклуна. А той кожному навіщав, ніби його стріла впаде на землю останньою. За своє гадання немало подарунків мав чаклун.

Ось з'їхалися мисливці з найдальших куточків тундри, щоби пересвідчитися у майстерності сміливців. Вийшла з чуму красуня-наречена, у руках пучки різнокольорових стріл тримає. Роздала їх молодим мисливцям. Ударив у бубон старий, злетіли в небо стріли. Замилувалися польотом стріл присутні. Не повернулися назад зачакловані стріли. Лише одна, яку випустив вродливий, але дуже бідний юнак, — він не був у чаклуна, бо йому нічим було

платити, — не дуже високо злетіла. Тільки до перших хмар долетіла і, зі свистом розітнувши повітря, впала просто до ніг красуні. Вона й принесла щастя молодим.

Де ж ті стріли поділися? Вони й досі дружно летять небом. Холодними зимовими ночами, коли повітря чисте та прозоре, шлях тих стріл можна побачити на небі, то Північне сяйво.

Легенда про сузір'я Змієносця

Жив собі на землі гарний юнак зі щирою душею та добрим серцем. Звали його Асклепій. Ще з дитинства навчив його старий вчитель виготовляти дуже різноманітні ліки з рослин та отрути змій. Скоро Асклепій перевершив свого вчителя і став відомим лікарем. Він брав участь у різних походах, рятував і лікував людей. Його мистецтво лікувати настільки вдосконалилось, що він зумів оживити кількох померлих юнаків.

Бог підземного царства Аїд побачив, що люди перестають помирати і підземне царство спустошується. Його скарги розійшлися по всьому світу. Розгніваний Зевс смертельно ранив Асклепія і відіслав його на небо разом зі змією, яка до наших днів залишається символом медицини.

Легенда про сузір'я Великої Ведмедиці

Сузір'я Великої Ведмедиці з яскравою зіркою на і пов'язане з такою легендою. Дочка знатного царя, прекрасна дівчина на ім'я супроводжувала богиню Артеміду. Вона сумлінно виконували свої обов'язки. У Калісто і Зевса народився син Аркас, виріс і дорослим, гарним юнаком. Одного разу, полюючи, натрапив на слід великого ведмедя. Вже натягнув лук, смертоносною стрілою влучити у здобич, але Зевс не зробив злочину: перетворивши свого сина також у ведмедя переніс їх обох на небо. В ритмічному танку стали кружляти разом, але Артеміда, розсердившись, умер свого брата не впускати ненависну їй пару в своє царство чому Велика і Мала Ведмедиці вважаються сузір'ями, в заходять. Найяскравіша зірка Малої

Ведмедиці називається Полярною. Найяскравіші зірки обох Ведмедиць утворі фігури, схожі на ковші, їх легко знайти на небі.

Сузір'я Великої і Малої Ведмедиці — одні з найбільш відомих сузір'їв зоряного неба — мають багато різних н легендах різних народів. Велику Ведмедицю часто називають колісницею, возом або просто „сім биків”.

Легенда про сузір'я „Віз”

Колись дуже давно, а де саме — невідомо, та трапилась велика посуха, що не тільки в річках та озерах, а в колодязях повисихала геть-чисто вода, і люди без почали хворіти та мерти. В тім краю, де ото воно трапи, жила одна вдова, а в тієї вдови була всього-на-всього дочка. Захворіла вдова без води, і дочка, щоб не вмер мати, взяла глечик та й пішла шукати воду. Де – не - де шукала, хто її знає, а тільки десь-то знайшла. На глечик і понесла додому. По дорозі натрапила на оі чоловіка, що вмирав без води, дала йому напитись і самим відвела його від смерті. Так напувала дівчина шістьох людей, і води зосталося в неї тільки на самому д Йшла вона далі по дорозі та сіла відпочивати, а глечик поставила коло себе на землю. Коли в той час до неї прибігла собака. Хотів, мабуть, теж напитись, та й перекинув глечик

Коли перекинувсь той глечик, то в з нього вилетіло зірок великих і восьма маленька, та й постали вони на Ото ті зірки й є „Віз” або душі отих людей, що дівчина дала їм пити, восьма маленька, так то душа собаки, що перекинула глечик.

Так ото Бог на те їх і поставив на небі, щоб усі люди бачили, яка щира була та дівчина, за її щирість Бог послав дощ на ту країну. І всі люди зажили щасливо.

Досить відомими можна назвати сузір'я „Зодіаку”. Це 12 сузір'їв: Водолій, Овен, Риби, Тілець, Близнюки, Рак, Лев, Діва, Терези, Скорпіон, Стрілець і Козеріг. Вважається, що люди, народжені під тим чи іншим знаком, наділені певними рисами характеру, які впливають на подальше їхнє життя.

ЗАГАДКИ

1. Вдень у небі гуляє, а ввечері на землю сідає.
2. Гарне, добре, на всіх дивиться, а людям на себе дивитися не дозволяє.
3. За лісом, за горами золотий кружок встає.
4. Золотий бубон по воді плаває.
5. Маленьке, кругленьке весь світ перебігло.
6. Серед моря стоїть червона комора.
7. Стоїть півень на вербі, спустилися коси до землі.
8. Що горить без полум'я?
9. Через вікно суне золоте сукно.
10. Що сходить без насіння?
11. Ой, за лісом, за пралісом золота діжа сходить.
12. Мету, мету, не вимету. Несу, несу, не винесу,
Прийде пора — само піде (сонце).
13. Якого поля не можна зорати, на якому полі не можна каміння полічити
(зорі і місяць).
14. Розстелю доріжку, розстелю рогіжку, насиплю горіхів, покладу окраєць
(зорі і місяць).
15. В синім небі світлячки, не дістать до них рукою, а на більший світлячок
зігнувся, як черв'ячок (зорі й місяць)
16. Тисяча овець, а між ними один баранець (зорі місяць).
17. У чистому полі попутані коні, вузлики знати, ніяк н розв'язати (зорі).
18. Вся дорога всипана горошинами (зорі на небі).
19. Іде лісом — не шелестить, іде водою — не плескотить
(місяць).
20. Що вночі горить, а вдень гасне (місяць).
21. Золотий пішов, а срібний прийшов (сонце і місяць).
22. Поле не міряне, вівці не лічені, пастух рогатий (небо, зорі, місяць).
23. В синьому мішечку злотих гудзиків багато (небо і зорі).
24. Голуба хустина весь світ покрила (небо).

25. Голуба хустина, червоний клубок по хустині качається, людям усміхається (небо і сонце).
26. Мене ріжуть, мене б'ють, а я не злюсь, стаю добрішою (земля).
27. Що у світі найбагатше? (земля).
28. Що у світі найситніше? (земля).
29. Батько — високий, мати — низька (небо, земля).
30. Ой, котилося коло, коло-покотьоло, всіх ласкаво гріло, цілий день світило, а під вечір коло дуже натомилось, спати покотилось, ген за видноколо (небо).
31. Без рук, без ніг, тільки з рогами, а ходить попід небесами (місяць).
32. Рогатий пастух на блакитному полі золотих овець пасе (місяць і зорі).
33. Що вище лісу, краще світу, без вогню горить? (сонце)
34. Синенька шубка весь мир накрила (небо).
35. Розсипалось на ночі золоте зерно, глянули вранці — немає нічого (зірки на небі).
36. Ні до неба, ні до землі (зірка, що падає).
37. У наших воріт розсипався горох, ні лопатою, ні мітлою не змести (зірки на небі).
38. Постелю рогожку, посію горошку, покладу калач, нікому взяти (небо, зірки, місяць).
39. Круглолиця, білолиця, у всі дзеркала глядиться (місяць).
40. По високій дорозі йде бичок круторогий, вдень він спить, вночі глядить (місяць).
41. То блин, то півблина, то та, то ця сторона (місяць).
42. Золотий хазяїн на полі, срібний пастух з поля (сонце, місяць).
43. Золоте яблучко по срібному блюдечку качається (сонце і місяць).
44. Всі його люблять, всі його чекають, а хто подивиться — кожен скривиться (сонце).
45. Високо стоїть, одне око має, всюди заглядає.

46. Хто однаково всіх любить, всіх однаково голубить, кожен скоса тільки гляне, а обняти не доставе (сонце).
47. Один пастух багато овець пасе (місяць і зірки).
48. Засвітила, полетіла — хвіст вогненний залишила (ракета).
49. Океани й континенти, гори й ліс, міста й поля, Це, малюк, твоя планета, називається... (Земля).
50. Крил немає, а навколо землі літає (супутник).
51. Що за птиця долетіла до Місяця (космічна ракета).
52. В небі куля вогняна, має довгий хвіст вона.
То не зірка, не планета. Здогадались? То... (комета).
53. Моря є — плавають не можеш,
Дороги є — їхати не можеш, І земля є — обробляти ніяк. Що це? (глобус)
54. Матінчину скатертину не зібрати, батюшчиного коня не спіймати (небо, зірки, місяць).
55. Що світить на всім світі? (місяць)

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

ЗЕМЛЯ

1. Більше землю удобряй — будеш мати урожай.
2. Дай землі, то і вона тобі дасть.
3. Земля дає все і забирає все.
4. Земля багата — народ багатий.
5. Земля наша мати — всіх годує.
6. Земля найбагатша, вода найсильніша.
7. Земля слухом повна.
8. Земля-трудівниця, аж парує та людям хліб готує.
9. На добрій землі хліб сіють, а на плоху гній возять.
10. На ледачій землі і трава не росте.
11. На поганій землі і хліб не родить.
12. На чийй землі живеш, того і воду п'єш.
13. На чорній землі біла пшениця родить.

ЗОРІ, ЗІРКИ

1. З неба зорі хвата, а під носом не бачить.
2. Тільки зірок з неба не знімай.
3. Якби можна, зірки з неба брала б.
4. Пора до двора: сходить місяць і зоря.

МІСЯЦЬ

1. Аби на мене місяць світив, а зорі як схочуть.
2. Від місяця не зріє пшениця.
3. Гарно і при місяцю, коли сонця немає.
4. І місяць світить, коли сонця немає.
5. Кому місяць світить, тому і зорі всміхаються.
6. Місяць-отець, зірки-матінка, сонце — їх дитятко.
7. Молодий місяць не всю ніч світить.
8. Світить місяць та не гріє.

СОНЦЕ

1. Блисне сонце і в наше віконце.
2. Колись і на нас сонечко гляне.
3. Після дощу сонце засяє.
4. Досить одного сонця на небі.
5. Взимку сонце, як мачуха: світить, а не гріє.
6. Узимку сонце так сміється, що вікна плачуть.
7. Весняне сонце — як дівчини серце.
8. Сонце на всіх однаково світить.

Проект

« Моя родина –
рідна Україна»

для дітей старшого дошкільного віку

План реалізації проекту

Етап	Форми роботи
Мотиваційний	1. Сюрпризний момент- показати дітям карту України.
	2. Розглядання карти України та бесіда за нею.
	3. Серія спостережень за прапором України на будинку ДНЗ.
	2. Повідомлення батьків про початок проекту, спільна розробка плану презентацій, екскурсій.
	3. Комплекс вправ ранкової гімнастики «З прапорцями».
	4. Бесідаз батьками: «Чому важливо виховувати дитину патріотом» з подальшим ознайомленням з пам’яткою «Маленького українця».
Інформаційний	1. Серія бесід про Батьківщину.
	2. Презентації державних та народних символів України.
	3. Екскурсії рідним селом, спостереження за культурними пам’ятками .
	4.Заняття «Моя Батьківщина – Україна».
	5. Заняття « До Лесиноного віночка».
	6.Читання літературних творів, розучування віршів, загадок, пісень про рідний край.
	7. Ознайомлення з пам’яткою маленького Українця.
Репродуктивний	1. Проведення народних рухливих ігор.
	2. Заняття з образотворчої діяльності«Моя вулиця».
	3. Вивчення пісні «Україна - наша Батьківщина» сл.Н. Іванюк, муз. Т. Солосич.
	4.Заняття «Моя ти мово - мова солов’їна ».
	5.Серія дидактичних ігор.
	6.Разом з батьками посадити калину у дворі ДНЗ.
Узагальнюючий	1.Складання творчих розповідей про рідний край, Київ.
	2.Вчимося з Пізнайком (робота на ПК , диск про Україну).
	3.«Київ - серце України» .

	4.Проведення дидактичних ігор.
Творчий	1.Створення виставки творчих робіт, малюнків «Рідний край».
	2. Дидактична гра «Якби я став Президентом».
	3. Заняття з конструювання «Човник».
	4. Заняття з образотворчої діяльності «Українська хустина».
	1. Спростереження за українським національним костюмом.
Рефлексивно-оцінювальний	1. Підсумкове заняття «Без верби й калини – нема України».
	2. Підготовка та проведення свята «Ми діти твої Україно».
	3. Виставка творчих робіт «Моя Батьківщина».
	4. Презентація роботи батьків «Карта України».
	5. Батьківські збори: «Українська держава – наша честь і слава».

План взаємодії з батьками

1. Бесіда: «Чому важливо виховувати дитину патріотом» з подальшим ознайомленням з пам'яткою «Маленького українця».
2. Інформація: Ознайомити батьків з пам'яткою «Маленького українця».
3. Знайомство дітей із творами народного декоративного – ужиткового мистецтва вдома та в дитячому закладі. (Виставка дитячих робіт)
4. Батьківські збори: «Українська держава – наша честь і слава»
5. Виготовлення карти України, використовуючи народні символи України, українських національних костюмів.
6. Посадити кущі калини на території ДНЗ.

*Конспекти інтегрованих занять
для дітей
старшого дошкільного віку*

Конспект заняття : ознайомлення з довкіллям та художня література
«Моя Батьківщина – Україна»

Програмовий зміст : Продовжувати поглиблювати знання дітей про країну в якій ми живемо – Україну, про те, які вона має простори. Ознайомити з картою України, знати місце знаходження України на глобусі. Знати, що Україна має великі ріки: Дніпро, Дністер, Буг, Десна; гори: Карпати, Кримські гори; в надрах вугілля, сіль; в Україні збирають великі врожаї зерна. Виховувати почуття гордості за приналежність до українського народу, любов до Батьківщини.

Матеріал : Карта України, глобус, ілюстрації з зображенням пшеничного поля, шахтарів.

Словник: Батьківщина, держава, національна незалежність.

Хід заняття:

Перед заняттям вихователь виходить з групової кімнати, переодягається в український одяг і починає заняття, звернувши увагу на свій одяг.

Вихователь: «Діти, як ви думаєте, чому я одягла такий красивий український одяг? Тому що я українка, я живу в прекрасній країні, яка називається Україна. А в якій країні живете ви, малята? Так, в Україні. Значить ви теж хто? Вірно, українці. І ми з вами повинні пишатися тим, що ми живемо в Україні і належимо до прекрасного, доброго, щирого українського народу.»

Ось як про це писала українська поетеса Катерина Перелісна.

«Хто я»

Хто я, що я? – Хочеш знати?
Українка моя мати,
Й батько мій українець зроду
І козацького він роду.
І хоча я малий ще нині,

Але вірний син України,
І віддам свої всі сили
Україні моїй милій.

1. Про кого розповідається у вірші?
2. Хто батьки хлопчика?
3. А хто він?
4. Чи любить він свою Батьківщину?
5. В чому полягає його любов?

Далі пропоную дітям звернути увагу на карту з зображенням території України. Розповідаю про те, що Україна незалежна держава. Населення України проживає у великих містах і маленьких містечках, у селах і селищах. Найбільші міста України – Київ, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Харків, Донецьк, Львів; найбільші ріки – Дніпро, Буг, Дністер, Десна; гори – Карпати, Кримські гори. Найвища гора, що знаходиться в Карпатах, це Говерла.

В нашій країні є ліси, рівнини. Працюють заводи, фабрики, де виробляють машини і устаткування, автомобілі, кораблі, літаки, трактори, хімічну продукцію, ліки. На шахті видобувають вугілля. На Україні збирають великі врожаї зерна, розводять худобу. Україна омивається Чорним та Азовським морями. Свою розповідь супроводжувати показом на карті, розглядом ілюстрацій. Показати місце знаходження України на глобусі, звернути увагу на те, що на земній кулі є ще багато інших країн, але сама наймиліша для нас – Україна, де народилися наші бабусі і дідусі, мама і тато і ми з вами. Тому ми називаємо Україну – Батьківщиною.

Пам'ятайте діти на все життя, що ви українці, що мова наша рідна – українська, що ми з вами українського роду. Ось як про це говориться у вірші Ю. Шкрумеляк.

«Я дитина українська»

Я дитина українська,
Вкраїнського роду,
Українці – то є назва

Славного народу.
Україна – то краї славний,
Аж по чорне море,
Україна – то лан пишний,
І степи, і гори.
І як мені України
Щиро не кохати?
Мене ненька по-українськи
Вчила розмовляти.
І як мені України
Щиро не любити?
Мене вчили по - вкраїнськи
Господа молити.
За свій рідний край і нарід
Я господа молю:
Зашли боже Україні
І щастя і долю.

Підсумок :

1. Як називається країна, в якій ми живемо?
2. Як ще можна називати Україну? (Батьківщина, держава, Україна - мати)
3. Чому ми нашу країну називаємо Батьківщину (бо тут народилися і живуть наші бабусі і дідусі, мама, тато і ми)

Отже, діти, любіть свою Батьківщину у вісні і наяву. І коли будете дорослі, де б ви не жили, ким би не працювали, завжди пам'ятайте, що ви - українці і ваша Батьківщина – Україна.

Конспект заняття з малювання та ознайомлення з довкіллям

Тема: «Моя вулиця»

Мета : Уточнити знання дітей про назву вулиць на яких вони проживають, чим вони відрізняються одна від одної, чим відрізняється вулиця від майдану. Вчити дітей передавати в малюнку різноманітність міських будинків, високих та вузьких, більш низьких та довгих; закріпити вміння передавати форму частин будинків, вправляти в малювання кольоровими олівцями. Розвивати творчу уяву. Виховувати любов до рідного міста, охайність, самостійність, естетичний смак.

Матеріал : Картина «Сільська вулиця», кольорові олівці, папір, підкладки.

Хід заняття:

Бесіда за картиною «Вулиця села».

6. Що намальовано на картині?
7. Чи всі будинки на вулиці однакові?
8. Яка між ними різниця?
9. А як називається твоя вулиця?
10. Що розташовано на твоїй вулиці?
11. Чим подобається тобі твоя вулиця?

Пропоную дітям намалювати свою вулицю по пам'яті. В процесі заняття допомагаю порадою, частковим показом, заохоченням. Діти оцінюють роботи своїх товаришів. Підводжу підсумок.

Конспект заняття з конструювання та логіко-математичний розвиток

Тема: «Човник» (папір)

Мета : Вчити дітей виготовляти іграшку об'ємної форми. Закріплювати вміння складати аркуш паперу в різних напрямках, чітко робити лінії згину, закріпити знання дітей про площинні геометричні фігури: квадрат, прямокутник, трикутник. Сприяти розвитку мислення, творчої уяви. Виховувати почуття задоволення від виконаної роботи.

Матеріал : Ілюстрація з зображенням човна, в якому знаходились Кий, Щек, Хорив і сестра Либідь, папір.

Хід заняття:

Пропоную дітям послухати «Казку про Київ» В.Байкова. Жили собі три брати Кий, Щек та Хорив. І була в них сестра – красуня Либідь. Брати ходили на полювання, ловили рибу, а Либідь як наведе лад у хаті, сідала біля вікна, рушники вишивала і братів виглядала. Поверталися вони з повнісінькими кошиками риби, грибів, ягід. Всього у тім краї було вдосталь. А ж почув про багату землю і красуню Либідь лютий триголовий змій. Налетів уночі, трьох братів залізними ланцюгами до трьох гір прикував, красуні сестрі звелів негайно в зміїне царство збиратися. Напружив Кий усю свою силу, розірвав залізні ланцюги. А тоді схопив величезного меча і проткнув зміїне серце. Та встигло триголове чудовисько випустити безліч вогненних стріл. Пронизали вони мужнього Кия, і впав він на землю мертвий. Дуже побивалася за брата сестра Либідь. Вона плакала день, тиждень, рік. Наплакала цілу річку.

Поплили по річці кораблі. Дісталися кораблі того краю, в яким жили брати. Зійшли на берег люди, побудували свої житла. І виросло велике місто. На честь сміливого брата Кия назвали його Києвом. Річку назвали Либіддю, а три гори Київські – Киявицею, Щекавицею, Хоревицею.

Ось така історія виникнення нашого міста Києва, в якому ми з вами живемо.

Пропоную дітям розглянути ілюстрацію, на якій зображений човен в якому знаходяться три брати Кий, Щек, Хорив і сестра Либідь. Звертаю увагу на форму човна і пропоную зробити човник з паперу.

Методичні поради.

Показати дітям зразок готового виробу, послідовність в роботі виготовлення човника, звернути увагу на чіткість ліній згину, називаючи їх напрямки на геометричні фігури, що утворюються в процесів згинів. В ході заняття допомагати дітям порадою, іноді показом, заохоченням. По закінченню роботи провести аналіз робіт, відмітити старанність, самостійність. Після заняття використати човники у грі, запустити їх у струмочки, або в великий посуд з водою. Сприяти веселому, весняному настрою дітей.

Конспект заняття з ознайомлення з природою та художня література

Тема: « До Лесиноного віночка»

Програмований зміст: Збагатити і розширити знання дітей про життя і творчість великої української поетеси Лесі Українки. Продовжувати формувати вміння дітей логічно, послідовно, граматично правильно висловлювати свої думки. Розвивати поетичний слух. Виховувати любов до поезії Лесі Українки, до свого рідного краю.

Обладнання. Портрет Лесі Українки, ілюстрації з зображенням ельфів.

Словник. Поетеса, ельфи, родина, земляки.

Хід заняття.

Діти, яка зараз пора року?

Чому ви так думаете, що весна? (яскраво світить сонце, його теплі промені розтопили сніг, біжать струмочки, повертаються з теплих країв птахи, розквітли вербові котики, проліски, підсніжники).

Вірно, діти, до нас прийшла красуня весна:

Надійшла весна прекрасна

Многоцвітна, тепла, ясна

Ніби дівчина в вінку!

Пропоную дітям уявити собі лісову галявину в весняному лісі, де чути радісний спів пташок, розквітли перші весняні квіти: проліски, підсніжники. От ми зараз сядемо на цю «галявину» (килимok) і послухаємо колискову пісню, яку мама співає своєму синочку.

(Діти слухають колискову «Місяць ясененький», сл. Лесі Українки, муз. Степового)

Місяць ясененький

Промінь тихесенький
Кинув до нас
Спи ж ти, малесенький,
Пізній бо час.
Любо ти спатимеш
Поки не знатимеш,
Що то печаль,
Хутко прийматимеш
Лихо та жаль.
Місяць яснаенький
Промінь тихесенький
Кинув до нас.
Спи ж ти, малесенький,
Поки є час!

Яка за характером ця пісня? (ніжна, лагідна)

А вам мами співають колискові пісні?

Мама хлопчику співала колискову, але синочок не засне ніяк. Мама його питає, чому він не спить. Він не хоче спати і просить маму розповісти йому казку про тих маленьких діточок, які живуть у квітах і зветься ельфами. Мама йому відповіла, що пізно слухати казку, пора спати і знову почала співати колискову. Хлопчик заснув і йому приснилась казка про лілею.

Діти, ви пам'ятаєте цю казку?

Хто її написав?

Які ще казки Лесі Українки ви пам'ятаєте?

Так, Леся Українка написала слова до колискової пісні, яку ви щойно чули і казки: «Лілея», «Лісова пісня», «Біда навчить» і багато інших творів.

Я вам багато цікавого розповім про нашу славетну українську поетесу (показую портрет Лесі Українки) Лесю Українку.

Портрет висить у рамі
Він всім знайомий
І мені, і татусю, і мамі,
З портрета дивиться на нас
Землячка – поетеса
Це – гордість нашої землі,
Нескорена, незламна Леся.

Пояснюю слово землячка.

Більш як 100 років тому в місті Новгород-Волинському в нашій українській землі народилася білява дівчинка Лариса. Але батьки її назвали Лесею. Коли їй виповнилось 9 років, вона почала писати вірші. Прізвище Лесине було Косач. Та щоб усі знали, що ця дівчинка з України, Лесина мама порадила, підписувати вірші ім'ям Леся Українка. Мама Лесі Українки також була відома письменниця Олена Пчілка. Леся Українка дуже любила українську природу: ліс, поле, річку, птахів, все живе, що було навколо неї. Які вірші Лесі Українки ви знаєте про природу?

Діти читають вірші: «Вишеньки», «На зеленому горбочку»

На зеленому горбочку,
У вишневому садочку
Притулилася хатинка,
Мов маленькая дитинка,
Стиха вийшла виглядати,
Чи не вийде її мати?
І до білої хатинки,
Немов мати до дитинки
Вийшло сонце, засвітило
І хатинку звеселило.

Леся Українка дуже любила весну, коли все співає, цвіте. Послухайте, як вона про це пише у своїх віршах.

1. Стояла я і слухала весну.
Весна мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну,
То знов таємно тихо шепотіла.
2. Була весна весела, щедра, мила
Промінням грала, сипала квітки
Вона летіла хутко, мов стокрила
За нею вслід – співучої краси
3. Уже весняне сонце припікає,
Вже й сон трава перецвітати стала,
Он жовтими пушинками
Вже плавають на чистім плесі каченята.

Яка весна у віршах Лесі Українки?

(весела, щедра, мила, сипала квітками)

У Лесі Українки було два брати і три сестрички. Усі вони змалку любили працювати. Кожна дитина мала свій город, квітничок, де вони вирощували овочі і квіти. Леся зі своїми братами та сестричками посадили садочок : яблуні, груші, вишні.

А ви діти любите працювати?

Діти розповідають, яку роботу виконують, як допомагають іншим. Пропоную згадати народні приказки та прислів'я про працю.

1. Весняний день рік годує
2. Хто на весні працювати радий, той восени буде багатий
3. Посієш вчасно – збереш рясно.

4. Хто спить весною – той плаче зимою.

Леся Українка важко хворіла і тому часто їздила лікуватися до моря, про яке також писала у своїх віршах. Але де б вона не була, завжди пам'ятала, що вона українка, сумувала за рідним краєм, за Волинською землею.

Послухайте, як вона про це пише у своєму вірші «Вечірня година».

Вже скотилось із неба сонце,
Заглянув місяць в моє віконце,
Вже засвітились у небі зорі,
Усе заснуло, заснуло й горе.
Вийду в садочок, та погуляю
При місяченьку, тай заспіваю,
Як же тут гарно, як же тут тихо!
В таку годину забудеш й лихо!

Кругом садочки, біленькі хати,
І соловейка в гаю чувати.
Ой чи так красно в якій країні,
Як тут, на нашій рідній Волині?
Ніч обгорнула біленькі хати,
Вітрець весняний тихенько дише,
Немов діток тих до сну колише.

Як Леся Українка виражає свою любов до рідного краю?

(як же гарно і тихо в рідному краї, ні в якій країні немає такої краси як на рідній землі)

В якій країні ми з вами живемо?

Так ми живемо в Україні. Це наша Батьківщина, наша рідна земля. І ми з вами також її любимо, як любила Леся Українка, її пісні, природу, традиції, її чудову солов'їну українську мову.

**Конспект заняття з ознайомлення з довкіллям та
зв'язне мовлення**

ТЕМА : «КИЇВ - СЕРЦЕ УКРАЇНИ»

Програмовий зміст : Продовжувати знайомити дітей з історією нашої столиці, історичною назвою, архітектурними та скульптурними пам'ятками; дати знання про те, що в Києві працює Український Уряд, Верховна Рада, Президент, про головну вулицю Києва - Хрещатик. Виховувати любов до Батьківщини.

Словник : столиця, Київ, вулиця Хрещатик, Майдан Незалежності - центральна площа, парк Слави, Софіївська площа; засновники міста : князь Кий, Щек, Хорив і сестра Либідь, князь Володимир, князь Ярослав; в Києві працює Президент України, Верховна Рада, Уряд України.

Матеріали : географічна карта України, ігровий килимок «Карта моєї країни», великі аркуші з видами Києва, пам'ятками, альбом «Наш Київ»; грамзапис пісні «Києве мій»; вірші : М. Познанської «Здрастуй рідний Київ», Г. Чубан «Хрещатик», вірші про засновників Києва.

Хід заняття:

Загадка : «Воно відоме в світі,
Каштани в нім цвітуть.
Будинки тут високі,
Дніпро тече широкий.
Ворота золотії
Стоять мов чародії.
Віддавна - це столиця,
Столиця - білолиця.
Ну, хто з вас догадається,
Як місто називається?»

(Київ)

Вихователь запитує дітей, чи знають вони, чому місто називається саме так.

Розповісти дітям легенду про виникнення Києва.

Дуже давно, багато років назад на тому місці де стоїть наш славний Київ, зеленіли густим лісом пагорби над Дніпром. У лісі було багато диких тварин, у річці Дніпро - риби. Хороше місце! На схилах Дніпра оселилися три брати : першого звали - Кий, другого - Щек, третього - Хорив. І була в них сестра - Либідь. Жив Кий на горі біля Подолу. Тепер це район у Києві. Збудували брати місто в ім'я старшого брата і назвали його - Києвом.

Прочитати вірші:

«Кий не знав поразок

і ганьби не знав,

На Дніпровських схилах

місто збудував.»

«Хорив - був братом Кия,

на Хоревиці жив.

Ім'ям своїм достойним

він дорожив.»

«Щекавиця - гора на Подолі,

Князював там нескорений Щек.

І було в нього воїнів доволі,

Ворогів розбивав він ущент.»

Був кругом міста великий ліс, багато там було всякого звіра. В Києві князь Кий довго правив, тут помер і похований. На честь сестри й річку назвали Либіддю, яка впадає зараз у Дніпро.

Розбудував місто князь Ярослав. Він побудував багато церков, гарних будинків, Золоті Ворота. Це були головні ворота при в'їзді в Київ. Ще прикрасив золотом палац княгині Софії. Нині це Софіївський собор, в якому Ярослав зібрав велику бібліотеку. Це була перша бібліотека на Русі.

З давних-давен відомо, що у цих місцях було багато печер, в яких ховалися люди, коли на них нападали вороги. На високому березі Дніпра височить Києво-Печерська лавра.

Були побудовані мудрими, працьовитими людьми великі кам'яні споруди, перша школа, бібліотека, перша лікарня.

Багато добрих і корисних справ почалося на Київській землі!
А тепер із далекого минулого перенесемося у наш сучасний час і побачимо, яким став Київ.

Вихователь пропонує сісти в «автобус» і вирушити на екскурсію містом.
(В різних місцях групи розвішані великі аркуші з видами Києва, географічна карта України, альбом «Наш Київ» та ін.)

I. Діти по черзі підходять до них. Вихователь розповідає, що саме на них зображено, залучає дітей до розповіді, якщо місця Києва їм знайомі:

- Києво-Печерська лавра;
- Золоті ворота;
- Володимирський собор;
- Андріївська церква;
- Кирилівська церква.

Дидактична вправа «Хто придумає кінець - той буде молодець»

Ки - Київ, килим, Кий, Кирило, Кирпа ...

Мо - молоко, морозиво, море, мозаїка, морква ...

Са - сад, сало, самокат, Саша, салат, сам ...

II. А тепер помандруємо далі.

Розгляд ілюстрацій : пам'ятник Т.Г. Шевченку, Л. Українці, пам'ятник Слави, театр ім. І.Я. Франка, палац України.

Київ сьогодні - це місто герой, місто - музей, місто -трудівник, його називають серцем України.

Краса рідної землі, оспівана її синами і доньками, здатна порушити будь-яке серце. (Т.Г. Шевченко - «Світає, край неба палає», «Тече вода -під явора», «Встала весна», «Зацвіла в долині червона калина», Л. Українка - «Стояла я і слухала весну». Читають діти, вихователь).

Фізкультхвилинка.

III. - Як називається головна вулиця нашої столиці?

(Хрещатик, центральна площа - Майдан Незалежності, де святкують день Києва, проводять урочисті мітинги, концерти, змагання.)

На Майдані споруджено найбільший фонтан міста (розглядаємо ілюстрацію), працюють підземні торгівельні центри.

Вірш Г. Чубан «Хрещатик»

Наш Хрещатик славний

Урочисто убраний.

Зацвіли каштани

І дзвенять фонтани.

Всі такі ліричні,

Всі такі столичні,

От і ми із братом

Вийшли погуляти.

А машини крутять шини

Без упину, без упину,

Виринають пішоходи

Із підземних переходів.

Вихователь : Славиться Київ не тільки парками, вулицями, але й видатними діячами культури, науки. Це політики, військові, спортсмени. Своєю працею вони прикрашають нашу столицю.

Дидактична гра «Закінчи прислів'я»

2. «Вік живи ...»

3. «Мудрим ніхто не вродився ...»

4. «Хто багато читає ...»

5. «Слово до слова ...»

IV. Вихователь дає дітям знання про те, що в Києві працює Президент України, Верховна Раді, Уряд України.

Читає вірш І. Неходи :

Дніпро широкий, пісня солов'їна,
На каштанах голуба роса...
Рідний Київ серце України,
Наша слава, гордість і краса!
Красивий, щедрий рідний край
І мова наша солов'їна. Люби, шануй,
оберігай. Усе це зветься ...

(Україна)

От і закінчилася наша екскурсія.

Підсумок : 1. В якому мсті ми були на екскурсії?

5. Як називається центральна вулиця Києва?

6. На берегах якої річки збудований Київ?

Пропоную послухати виконання пісні «Києве мій».

Конспект заняття з зв'язного мовлення

ТЕМА : «МОЯ ТИ МОВО - МОВА СОЛОВ'ІНА»

Програмовий зміст : Уточнити знання дітей про те, що мова - це засіб спілкування між людьми, пояснити поняття «рідна мова». Систематизувати знання дітей про українську мову, її багатство, красу, мелодійність. Вчити помічати через художні твори, прислів'я, приказки, пісні мелодійність, співучість української мови. Виховувати у дітей любов до рідної мови, бажання краще вивчати українську мову, підтримувати бажання пишатися нею.

Словник : наша мова, красива, мелодійна, рідна, ніжна, приємна, багата, солов'їна, чудова.

Матеріал : вірші, прислів'я, пісні, приказки.

Хід заняття :

Вихователь читає віршики.

В. Сосюра «Рідна мова»

Ми з нею відомі усюди,
Усе в ній, що треба нам, є,
А хто свою мову забуде,
Той серце забуде своє.
Вона, як зоря пурпурова
Що сяє з небесних висот.
І там де звучить рідна мова,
Живе український народ.

М. Хоросницька «Матусин заповіт»

Раз мені казала мати :

«Можеш мов багато знати,

Кожну мову шанувати,

Та одну із мов усіх,

Щоб у серці ти зберіг.

В серці ніжну і лагідну

Збережу я мову рідну!

Чим схожі ці два віршика?

Про що розповідається в кожному з них?

Якими красивими словами поети розповідають про українську мову? (Зоря пурпурова, ніжна погідна - ясна).

Розповідь вихователя.

Українська мова - мова наших дідів та прадідів, славетного українського козацтва.

У ній наша багата історія, героїчне минуле, наші традиції і звичаї.

Українська мова приходить у життя кожної людини, дитини з її народження. Ще не розуміє немовля слів, але заслуховується матусиним голосом, колисковою піснею.

- Які ви знаєте колискові пісні?

(«Гойда, гойда, гойдама», «Ходить сон коло вікон», «Ой, ну люлі, люлі»).

Нашу мову називають співучою, милозвучною, ніжною. Але вона ще й надзвичайно багата.

- А вам, діти, подобається наша мова?

(Пропоную розказати, яка мова : багата, солов'їна, красива, рідна, приємна, чудова).

Спонукаю дітей довести, що наша рідна мова надзвичайно багата, і в ній чимало слів схожих за значенням, але зовсім різних за звучанням слова.

Дидактична гра «Добери слова схожі»

Невеличкий - маленький, крихітний, малесенький, мізерний.

Лагідний - ласкавий, добрий, сердечний, душевний.

Сміливий - мужній, відважний, геройський, відчайдушний.

Гарний - красивий, вродливий, привабливий, чудовий.

Веселий - радісний, усміхнений, бадьорий, сяючий.

Приязний - приємний, привітний, товариський.

Чемний - ввічливий, привітний, уважний, хороший.

Фізкультхвилинка

Дидактична гра «Моя мова найбагатша»

Вовк - вовчик, вовчисько, вовчище.

Дівча - дівчинка, дівчатко, дівонька.

Дерево - деревце, деревина, деревинка.

Небо - небокрай, небеса, небосхил.

Мама - матуся, матінка, мамочка, матусенька, мати.

- А за допомогою якої мови ми спілкуємося в дитсадку?

- Де ви ще чуєте українську мову?

- Хто з вас говорить українською мовою дома?

- З ким ви спілкуєтесь українською мовою?

- Як ви вважаєте, чи важливо знати людині українську мову?

- Що сталося б на землі, якби наш народ втратив свою мову і раптом став німим? Заслуховую міркування дітей та висновки всіх бажаючих дітей відповісти.

Вірш М. Щербака «Рідна мова»

Ненька наша Україна –

Мова рідна, рідний спів.

Це земля свята, єдина

Наших прадідів - батьків.

Діти, вивчайте рідну українську мову, любіть, пишайтеся нею, збережіть її у серці!

Конспект заняття з ознайомлення з природою та художня література

ТЕМА : «БЕЗ ВЕРБИ І КАЛИНИ - НЕМА УКРАЇНИ»

Програмовий зміст : Ознайомлення дітей з народною символікою (оберіг) - вербою, калиною, їх значенням (пісні, перекази, прислів'я, загадки). Виховувати інтерес і повагу до національних традицій, любов до праці на рідній землі. Формувати уявлення про видатних людей України (Т.Г.Шевченко, Л.Українка). Лікувальні властивості калини та верби. Виховувати любов до природи, бережливе ставлення до неї.

Матеріал : програвач, платівка, вишиті рушники, кетяги калини, презентація «Народні символи України».

Хід заняття :

Діти, ми сьогодні з вами ознайомимось із народним оберегом нашого народу, зі скарбами нашого народу. Але ці скарби незвичайні : їх відчують люди серцем і душою, а ми з вами їх побачимо сьогодні.

Давайте вирушимо у цікаву і незвичайну мандрівку, в якій ви багато цікавого дізнаєтесь.

Перша зупинка, яку ми зробимо, буде називатися «Без верби і калини - нема України». Чому вона так називається, ви зрозумієте зараз.

Про вербу, скромну нашу вербу в народі написано немало. Чим заслужило шану це дерево?

Український звичай - висаджувати вербу на городі та біля ставків. Вона оберігала джерельце та річки від замулювання. В народі кажуть : «Там де живе верба, - жили й річки».

З верби робили ясла для худоби, плели кошики. Гілкою верби вітають із святом вербної неділі. Кора верби має лікувальне значення в медицині.

Ось скільки цікавого пов'язано з вербою - символом України.

А зараз послухайте загадку :

У віночку зеленолистім,

У червоному намисті,

Видивляється у воду

На свою хорошу вроду.

(Калина)

- Так, це калина. І друга наша зупинка називається «Не ламай калину».

- Діти, а калина росте біля криниці, на подвір'ях українських родин. Про шанобливе ставлення до калини свідчать назви населених пунктів : Калинівка, Калинове, Калина, Калинка ...

- А знаєте, діти, чому кущ назвали калиною?

Калинка - це ім'я української дівчинки. Ішла вона якось повз городи, луки, і натрапила на криницю. Задивилася Калинонька на свою красу, замилувалася. А з криниці - голос : «Не дивись довго у воду, калиною станеш». Не послуhalася дівчинка, тай зачерпнула води ... І перетворилася на калину прекрасний кущ калини. Зашуміла листям, потягнулася своїми гілочками до людей, до сонця, до хмар, до вітру : «Поверніть мені дівочу красу», але ніхто її слухати не хотів. Минав час. Пролітав мимо журавель, задивився на калину - сумну та самотню - накинув на неї червоне намисто і стала вона ще кращою. Так і стоїть вона до цього часу гарним кущиком - калиною.

Про калину складено багато легенд, віршів, пісень, прислів'їв.

- А які ви знаєте прислів'я? (діти називають прислів'я)

Без верби і калини - нема України.

Любиш Україну - посади калину.

Дівчинка у вінку - мов калина у цвіту.

Пишна та красива, як червона калина.

Щоки червоні, як кетяги калинові.

Милуйся калиною, як цвіте, а дитиною, як росте.

У народі цінують калину за її цілющі властивості.

З ягід варять кисіль, джем, варення. Калина має лікувальні якості. Дітям, щоб не рвали цвіту калини, казали : «Не ламай калину, бо накличеш морози!»

- Діти, помилуйтеся калиною. Ягідки яскраво-червоні, променіють, як жар.

- На що схожа калина?

- Розкажіть віршик про калину.

«Ось калина над річкою
Віти стелить по воді
Хто це щедрою рукою їй намистечко одвів?

Червонясте, променисте
Розквітає, як вогні,
Дай хоч трішечки намиста,
Ти, калинонько, мені!

Діти, а хто знає вірш про калину, який написав Т.Г. Шевченко?

(читають вірш «Тече вода з-під явора», «Зацвіла в долині червона калина»)

Тарас Шевченко у своєму «Кобзарі» 385 разів вжив слово Калина.

- А хто знає загадку про калину?

«І не дівчина, а червоні стрічки має.»

(калина)

«У вінку зеленолистім, у червоному намисті,

Видивляється у воду на свою хорошу вроду.»

(калина)

А наступна зупинка буде грою.

Народна гра «Чий кращий віночок».

Візьмемо за руки,
Підемо на луки.
Там сплетем віночок -
Підем у таночок.
В кого кращий віночок,
Той піде у таночок.

Підсумок заняття.

Що найбільше вам запам'яталося?
Як ваша родина ставиться до калини?
Верба і калина - це символи України.

Конспект заняття з образотворчої діяльності.

Аплікація та ознайомлення з довкіллям.

ТЕМА: «УКРАЇНСЬКА ХУСТИНА»

Програмовий зміст : Розглянути українську хустину. Вчити дітей вирізувати нескладні рослинні елементи : ягоди калини, листочки. Вчити викладати і наклеювати на папері квадратної форми візерунок із рослинних елементів (ягід, листочків), заповнювати кути, середину, самостійно добирати кольори. Розвивати творчу думку, окомір, симетрію, дрібні м'язи пальців рук. Виховувати охайність в роботі, самостійність, любов до народних традицій, до прекрасного.

Матеріали : українські хустини; білий папір (квадрат); кольоровий папір, ножиці, клей, пензлики для клею, серветки, коробки для обрізків.

Хід заняття :

1. Пропоную розглянути красиві українські хустини. Які елементи зображені? (Квіти, листочки, ягоди калини.) Звертаю увагу дітей, що квіти на хустині розміщені по кутах і по середині.
2. Показ та пояснення вихователя порядку виконання роботи.
3. Самостійна роботи дітей.
4. Підсумок заняття.

Свято «Ми діти твої – Україно»

Зала святково прикрашена. На центральній стіні – макет сонця (підсвічений гірляндою жовтого кольору) і великий свиток. Поряд стоїть макет дерева з великими декоративними листками, на звороті яких сюжетні картинки. Під стелею закріплено великий вінок зі штучних квітів (діаметр 40 см.) з кольоровими стрічками по кількості дітей.

Звучить запис веселої української польки.

Ведуча.

Над землею сонце встало,
Путь-дорогу осіяло.
Добрий ранок, Чорне море!
Добрий день, Карпатські гори!
Над землею пісня лине -
Це для тебе –Україно!
Гарна путь, славна путь -
Українські діти йдуть!

Під веселу українську народну музику заходять діти в національних костюмах, тримаючи в руках жовті та сині стрічки і повітряні кульки такого ж кольору, надуті гелієм, і шикуються у колони.

Діти (по черзі)

На білому світі є різні країни,
Де ріки, ліси і лани.
Та тільки одна на землі Україна
А ми її доньки й сини.
Усюди є небо, і зорі скрізь сяють,
І квіти усюди ростуть.
Та тільки одну Батьківщину ми маєм:

Діти (разом)

Її Україною звать!

Діти (по черзі)

Україно рідна! Україна – мати!

Ми про тебе пісню будемо співати.

Пісня «Україна наша Батьківщина» (сл. Н. Іванюк, муз. Т. Солосич)

Закінчивши співати діти випускають кульки.

Діти сідають на свої місця. Виходять хлопчик і дівчинка, підходять до підсвіченого макета Сонця.

Хлопчик (дівчинці)

Де зелені хмари яворів

Заступили неба синій став,

На стежині сонце я зустрів,

Привітав його і запитав:

- Всі народи бачиш ти з висот.

Всі долини і грські шпилі

Де ж найкращий на Землі народ?

Де ж найкраще місце на Землі?

Дівчинка

Сонце усміхнулося здаля:

(Сонце блимає лампочками, лунає голос)

Правда, все я бачу з висоти.

Всі народи рівні, а земля

Та найкраща, де родився ти.

Дівчинка

Ми під сонцем щедрим, золотим

Ростемо, мов квіти навесні.

Радісні, щасливі я і ти,

Світлі і прекрасні наші дні!

Ведуча. Діти, подивіться, у Сонечка для вас є якийсь свиток.

Діти беруть свиток і читають.

За старою легендою колись у давнину на нашій рідній землі люди передавали з рук у руки малесеньку насінинку. Ніби зігріваючи її своїми долонями. Та вирішили їй дати життя- посадили. Потрапивши в землю, зернятко не гаяло часу- одразу проросло. Невдовзі пробився ніжний паросток, який часом виріс у розкішне дерево, що обєднало всі народності України в єдиний народ.

Ведуча. *(підходить до дерева).* Ми теж маємо незвичайне дерево, яке розповідає про нашу Україну *(перевертає листочок на гілочці. На ньому зображено гарний краєвид).*

Ось ця гілочка розповідає нам про красу нашої природи.

Україна- це золоті поля, бездонна синь небес, голубі очі озер, безмежні зелені долини, луки та ліси. А ще ошатні українські хатки у віночках різних квітів.

Ведуча . Зустрічайте гостей, діти. Це – Хмаринка, а це - Вітер.

Вітерець

Ми дуже любим весь наш край.

Ми любим Україну.

Її лани, зелений гай,

В саду – рясну калину

Хмаринка

Там соловейко навесні

Співає між гілками

Та й ми співаємо пісні -

Змагається він знами.

Пісня « Ой є в лісі калина»

Ведуча. Давайте подивимось на наше дерево- про що нам розповість ось ця гілочка? *Вітерець і Хмаринка перевертають листочок на якому зображено народні символи, без яких не може бути України. А що це за символи- спробуйте відгадати (загадує загадки).*

Вишивала я її власними руками

Гаптувала залюбки
Всіма кольорами.
А на свято як наділа -
Душа пісні захотіла

(вишиванка)

Україну прославляє,
Хоч не знає слів
Тугу людям розганяє
Її струнний спів.

(бандура)

На сонечко я схожий
І сонечко люблю.
До нього повертаю
Голівоньку свою

(соняшник)

Маленький , сіренький,
По гаях літає, уночі співає.

(соловейко)

Які ноги заввишки,
Такий ніс завдовжки.
Хату на хаті має.
Жабам рахунок знає.

(лелека)

Навесні зазеленіла,
Влітку загоріла.
А осінь прийшла-
Червоне намисто одягла.

(калина)

Ведуча. Калина – вірна супутниця людини протягом усього життя. Вона не лише є окрасою двору, символом України, а й вмє співати. З калинової гілки можна вирізати чудові сопілки.

Гей , сопілочко заграй

І людей розвеселяй!

Звучить фонограма мелодії, зіграної на сопілці.

Ведуча. Давайте знову подивимось на іншу гілочку. Вітерець і Хмаринка перевертають листочок на якому зображено усміхнені обличчя.

Наша Україне вмє сміятися, жартувати! У нас є багата народних рухливих ігор.

Гра «Карусель»

Ведучі тримають над головою обруч з кольоровими стрічками, біжать під музику по колу. На зміну музики відпускають стрічки і виконують танцювальні рухи, що відповідають новій музиці. На звуки першої музики, беруть кінці стрічок і знов біжать по колу.

Українська народна гра « Котилася торба».

Хмаринка. А що розповість ось ця гілочка? Про дружні українські родини.

Діти (по черзі)

Діти мріють, ласкою зігріті,

Щоб ніколи не було біди.

Щоб були рідненькі в цілім-

Тато й мама з ними назавжди.

Я все люблю в своїм краю:

Криницю, звідки воду п'ю.

Та повні гомону ліси,

Та дзвони срібної роси.

Я все люблю в своїм краю:

Ось під веселкою стою.

Ось дощик щедро напоїв

Тужавий колос рідних нив.

Я все люблю в своїм краю:
Найбільше- матінку свою.
Ласкаву, рідну і єдину...
Люблю я всю свою родину.
І я Україну так люблю.
Як рідну матінку свою

Пісня «Хай живе надія».

Вітер повертає останній листочок. На ньому зображені Державний прапор і Герб України. Діти читають по черзі.

Тризуб

Наш герб - тризуб.
У ньому сила
Отця Небесного і Сина
Тризуб, немов сім'я єдина,
Де тато, мама і дитина.
Живуть у мирі і любові,
У вільній Україні новій.

Віра Паронова

Прапор

Прапор свій здіймемо гордо.
Ми з ним дужі і єдині.
Ми навіки є народом
Українським в Україні!

Ведуча

Із дерева роду зростає пагіння
І лине до сонця, до світла.
Стрічай, Україно!
Нове покоління,
Що , ніби віночок, розквітло!

Діти танцюють під фонограму пісні «У нашій Україні».

ПАМ'ЯТКА МАЛЕНЬКИМ УКРАЇНЦЯМ

1. Будь свідомим громадянином України. Пишайся тим, що ти українець.
2. Поважай та люби свій народ, свою землю, історію і культуру.
3. Дорожи українською національною символікою. Знай напам'ять Гімн України і гідно його виконуй
4. Шануй пам'ять своїх предків і тих, хто поліг у боротьбі за волю України
5. Люби своїх братів, сестер, поважай старших.
6. Підтримуй українські звичаї та традиції, бери участь і національних святах.
7. Виховуй себе ввічливим, культурним, освіченим і сильним.
8. Гідно поведься в громадських місцях, на вулиці. Не забувай, що ти – представник української нації.
9. Поважай культуру, звичаї й мову інших народів.
10. Пам'ятай: мати й Україна – то є найсвятіші слова.

Художня література до теми «Моя Батьківщина»

НАРОДНА МУДРІСТЬ

Без верби і калини нема України.

Людина без рідної землі, як соловей без гнізда.

Кожному мила своя сторона

В. Сухомлинський

А що там за лісом?

Мені пригадується весняний день. Сяє сонце, ласкавий вітерець шепоче в листі дерев. Співають пташки, щось шелестить у лузі - так тихо-тихо, ледве чутно. Я сиджу на високій степовій могилі й слухаю, як шумить весна.

Переді мною - зелені лани. На обрії - ліс.

- А що там, за лісом? - питаю старшого брата.

Поля, села... - каже брат. - А там знову ліс.

А за тим аж лісом - що там? - Дніпро. Велика наша ріка Дніпро. А за Дніпром що? Знову поля, села, ліси.

Це було тоді для мене найбільше відкриття світу. Мене здивувало, що світ такий широкий. Мене зворушило, що така велика, багата Україна.

В. Сухомлинський

Метелик напився березового соку

Ще в затінку під Деревами лежав сніг, а маленький Метелик, якого збудило весняне сонечко, вилетів зі своєї зимової хатки. Летить він і відчуває: голова наморочиться від слабості. "Ось, - думає Метелик, - знайду пахучу квітку й нап'юся солодкого соку. Зараз і голова перестане наморочитись".

Але квітів ще немає. Один тільки блакитний пролісок виглядає із землі. Зрадив Метелик. Сів на блакитну квіточку, а на ній солодкого соку немає. Хол одна вона.

Летить знову Метелик. Уже й силюньки немає. Ось-ось крильця складе й упаде на землю. Аж чує Метелик ласкавий голосок:

-Лети до мене. Це я, Береза Білокора. Дам тобі крапельку соку.

Прилетів Метелик до Берези. Дивиться - з тріщинки витекла крапля соку.

Напився Метелик. Весело махнув крильцями.

- Дякую, - каже Метелик, - ти врятувала мене від голоду.

Н.Забіла

ЗАСНУВАННЯ КИЄВА

Відбулося це дуже давно, коли святі апостоли порозходилися по різних краях проповідувати Христову віру.

У ті давні часи прийшов на річку Дніпро святий апостол Андрій.

Він став на березі річки під горами і промовив до своїх учнів:

- Чи бачите ці гори? На цих горах стане місто, і буде в нім багато церков. І вийшов на гори, поблагословив їх, поставив там хрест і помолився Богу.

Минуло багато літ. Прийшли в ці краї брати, а найстарший із них звався Кий.

І тут, на горах, - над Дніпром, заснували вони велике місто й назвали ім'ям найстаршого брата: Київ.

А. М'ястківський

НАШ РІД

Мама вишиває на білому полотні зелений барвінок, чорнобривці, сині волошки Навіть маленьку качечку-утінку вишила.

- Що це буде, нене? — питає Андрійко.

- Українська святкова сорочка для тебе.

- Чому українська? - допитується Андрійко.

- Бо вишиваю такі квіти, які ростуть на нашій землі. А земля наша зветься

Україною. І ти - маленький українець.

- А ти, мамо?
- І я українка, і татко, й бабуся, й дідусь. Ми українського роду і любимо нашу землю, нашу мову, наші квіти. Україна — як наша рідна хата.

Казка про солов'я.

Жила в лісі одна солов'їха. Народився у неї маленький соловейко. Він був дуже гарний. Той соловейко знав мову горобця, синички та інших пташечок. Своєї мови не знав. Вирішив соловейко зробити концерт, він зібрав усіх, хто є в лісі, й почав співати. Перебив солов'я орел та й каже до нього: "Ти співаєш чужими голосами, а ти співай своєю мовою. Я хочу почути, як ти співаєш!" Со-ловей опустил голову, а орел сказав: "Ти вчися своїй мові, а не чужої!" Соловей підняв голову, засміявся та й пішов додому і каже до матері: "Матусю, навчи мене своєї мови". Соловейко вчився дуже старанно. Він добре вивчив свою рідну солов'їну мову і уже ніколи її не забував.

В. Сухомлинський

Що найтяжче журавлям?

Тихого осіннього вечора на узліссі сіли відпочити журавлі. Вони летіли в теплий край. Сонце вже зайшло, то й заночують.

Притулилися журавлі до білокорої берези та й курличуть щось тихо-тихо. Береза прислухається, хоче зрозуміти, про що вони гомонять.

- Куди це ви летите, журавлі? - питається Береза.

- У теплий край, - відповідають журавлі. - Зима наступає.

- Ой, зима, зима... - бідкається Береза. - Вже й з мене листя осипається...
Мабуть, далека й тяжка вам дорога, журавлі?

- Дорога тяжка, - відповідає найстарший Журавель. - Та не дорога нам найтяжча.

- А що ж вам найтяжче? - дивується Береза.
- Найтяжче нам жити кілька місяців на теплій ріці. Називається вона Ніл. Немає там ніколи зими. Вічно цвітуть квіти...
- То чому ж там найтяжче? - ще більше дивується Береза.
- Бо то не рідна земля, - каже найстарший Журавель, - бо немає там тебе, білокора Березо.

О. Дорохов

Навіщо знімати шапку

Колись люди ходили озброєні, їдучи з дому, одягали кольчугу, важкі лати, голову ховали під залізний шолом. Переступаючи поріг доброї людини, мандрівний лицар знімає свій шолом і несе його в руці.

- Я тебе не боюся, - говорить він цим жестом господареві. - Бачиш, моя голова відкрита. Я тобі довіряю. Ти - хороша людина, не грабіжник і не зрадник. Знімаючи шапку, ти показуєш господарям, що поважаєш дім, у який зайшов, поважаєш людей, що живуть у ньому, віриш у їхню порядність, у гарне ставлення до тебе.

Скинувши рукавичку і подавши руку, людина показувала зустрічному, що в руці не тримає зброї.

Б. Данилович

Як Мартусина сорочечка виросла на полі.

Пригріло весняне сонечко. Мартусин тато ходить по полю і розкидає по ньому маленькі зернятка.

— Що ви робите, тату? - питає Мартуся.

- Льон сію, доню. Виросте з нього сорочечка для тебе. Минув один тиждень, другий, і на полі виросла зелена травичка.

- Гарна буде зелена сорочка, - думає Мартуся.

А травичка росте й росте. Сонечко й" пригріває - пестить, а дощик поливає. І ось дивись: розцвіла травичка дрібними синіми квіточками. Такими синіми, як Мартусині очі.

— Ой, і гарна ж: буде синя сорочечка, - радіє Мартуся. Цвіли квіточки, аж поки

не облетіли. І тільки зелені голівки на стеблинах погойдувалися.

Одного дня прийшла на поле Мартусина мама і стала виривати льон з корінням. Пов'язала його в снопики, а потім поклала в ставочок у воду. Засумувала Мартуся, що її сорочечку топлять у воді. Минуло два тижні. Мама витягла льон із води і висушила на сонці.

А потім на терлиці ламала його, терла, руками чесала. І став льон гладкий і м'який.

- Оце ж і буде тобі гарна сорочечка, - говорила мама Мартусі. А Мартуся думає:

- Цей льон зовсім, як волосся, а до сорочки ніяк не подібний. Минула осінь, прийшла зима. У зимові вечори закладала мама льон на кужіль² і пряла довгі нитки.

- Турр, турр, турр, - щовечора туркотів кужіль у хаті.

Це є нитки,- сказала Мартуся, - а де сорочечка?

- Буде й сорочечка, - відповіла мама і поставила в хаті ткацький верстат.

Натягла на нього основу і почала ткати. Переплітала зручно нитки, і

Мартуся бачила, як з ниток робилося полотно. Міцне, довге, сіре полотно. Мама розклала його на снігу, морозила, а навесні розстеляла на траві і поливала водою. Від води і сонечка полотно стало біленьке-біленьке.

А одного дня взяла мама ножиці - чах-чах - покряяла полотно. Сіла потім до машини і почала шити.

Тарахкотіла машинка - трах-трах-трах - мама сорочечку шила. І вже на другий день вбрала Мартуся нову сорочечку. Але не зелену і не синю, а білу-біленьку.

Гончарний круг

Задумливо походжає Макар Корнійович між квітами на своєму подвір'ї і поглядає на хвіртку. Скоро вже мають підійти його вихованці.

Ось вони, цілим гуртом. Аж серце забилося в старого. Власне дитинство на мить пригадалося, як ходив колись у сусіднє село Райгород до гончарів по науку...

І хоч нині й немає вже особливої потреби у гончарних виробках, бо у магазині сповна різного посуду, Макар Корнійович має намір посвятити своїх учнів у секрети виготовлення звичайного горщечка, макітерки, полумиска, без яких не обходилася жодна господиня.

Посередині кімнати, що править художнику за майстерню, стоїть дерев'яне суцільне колесо, схоже на стіл, десь із метр у діаметрі. Нижче — друге. Обидва з'єднані віссю. Біля тієї загадкової споруди — стілець. Зверху — сірий буханець глини.

- Оце, діти, і є гончарний круг. Без нього не обійтися, виготовляючи горщик, миску, тарілку або, скажімо, вазу, — Макар Корнійович поставив на круг поряд із сірим буханцем глини струнку високу білу вазу із соковитим орнаментом.

— З чого ж її зроблено? — спитала котрась із дівчаток.

— З такої ось глини, що лежить біля вази.

— Ніколи б не повірив, — буркнув Яшко.

Макар Корнійович узяв до рук глиняний вальок, немов зважуючи удолоні:

- Глина, любі діти, у руках людини може плакати й сміятись.

Діти тісненько оточили майстра. Стоять довкруги, пильно стежать за кожним рухом. Ось Макар Корнійович, присівши на стілець, поволеньки розкручує легкими поштовхами ноги нижній круг, а на верхній до валька глини приставляє великого пальця. Круг розмірене набирає швидкості, глина під пальцями слухняно розширюється, краї зводяться вгору. Спливає кілька хвилин, круг зупиняється. Дідусь підводить голову, усміхнене дивиться, тримаючи на долонях гарненьку мисочку з рівним денцем і боками.

— От вам і мисочка. А зараз буде щось інше.

Під рукою майстра швидко виростає опецькувате горнятко...

Діти довідалися, що для кожного виробу треба підбирати певний сорт глини. Спершу її добувають із землі. Тоді вона вивірюється рік-два на поверхні. Далі її замішують на воді, ретельно, ото як тісто для хліба. Видаляють з неї найдрібніші камінчики, смітинки і лише потім кладуть на гончарний круг. Дванадцять годин вигрівається горнятко чи ваза на слабкому вогні у печі, ще дванадцять годин — на сильному, а тоді ще дванадцять годин виробу холонуть у печі.

Візерунок наносять одразу ж, як виготовили вазу.

Треба підібрати різні глини, перепалити для одержання потрібного кольору. Коли орнамент нанесено, всю посудину покривають пісковим розчином у воді. І садять у піч. Через тридцять шість годин будемо мати гарну річ.

Л. Лежанська

Я й собі отак навчуся

Вишиває нам бабуся

Рушники.

Я й собі отак навчуся

Залюбки.

Квіточки оті, що в лузі,

У росі.

Мамі вишию на блузі

Я усі.

І. Кульська

Розумні рученята

В мене голочка слухняна,
День у день працює зрана,
Щоб квітки на рукаві
Зацвітали, мов живі.
Вміє голка вишивати,
Вміє голка церувати,
Підрубити фартушок,
Помережить рушничок.
Швидко голочка тікає,
Нитка голку доганяє.
Спритна голочка та вміла,
Що не зробить — все до діла.
Хвалить мама, хвалить тато:
- Ой, розумні рученята!
Я сміюся: «Це не я,
Це все голочка моя!»

Т. Коломієць

Біле поле полотняне

Біле поле полотняне,
Рівно ткане, чисто пране,
А по ньому голка ходить,
За собою нитку водить.
Покрутнеться так і сяк —
Зацвіте червоний мак.
Зазирне і там, і тут —
І волошки зацвітуть.
Застрибає навпрошки —
Зажовтіють колоски.

А як пройдеться поволі —
Зеленіють трави в полі.
Біле поле полотняне
Рушничком барвистим стане.

Х.Лисавецька

Ріки України

Я є Ромчик,
П'ятий рочок.
Ходжу пильно у садочок.
І вже знаю страх багато,
Тільки прошу запитати!
Знаю: є ріка Дніпро.
України це добро.
Знаю навіть вже тепер,
Що ще є ріка Дністер.
Чорне море їх вітає,
Наче Мати пригортає.

О. Луній

Батьківщина

Є багато країн на землі,
В них озера, річки і долини...
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди — Батьківщина.
Є багато квіток запашних,
Кожна квітка красу свою має.
Та гарніші завжди поміж них
Ті, що квітнуть у Рідному Краю.
Є багато пташок голосних,

Любі-милі нам співи пташині,
Та завжди наймилішими з них
Будуть ті, що у Рідній Країні.
І тому найдорожчою нам
Є і буде у кожна хвилину
Серед інших країн лиш одна, —
Дорога нам усім Україна!

К. Перелісна

Хто я?

Хто я, що я? —
Хочеш знати?
Українка моя мати,
Й батько мій
Вкраїнець зроду
І козацького він роду.
І хоч я малий ще нині,
Але вірний син України,
І віддам свої всі сили
Україні моїй милій.

В. Гринько

РІДНИЙ КРАЙ.

Водограй,
Полів розмай,
Зелен гай,
Ліщина...
Все це рідний,
Любий край -
Наша Батьківщина.

Пам'ятай,
Не забувай
Батьківську
Стежину.
Прикрашай,
Шануй свій край,
Дім свій —
Батьківщину.

Ю. Шкрумеляк

СІЧ-МАТИ.

На острові, на Хортиці,
За порогами Дніпра,
Там зійшла козацька слава
Для народного добра.
Там стояли на сторожі
Запорожці Січові,
Ой, не раз там до схід сонця
Грали сурми бойові!
Тут життя і кров віддали
Запорозькі козаки,
Україну рятували
Від ворожої руки.

В. Багірова

Батьківщина

Як же край той зветься,
Де ти, хлопче, зріс,
Де твій дім, озерце,
Дитсадочок, ліс,

Де верхам сивіти
Вічно вдалині,
Де найкращі в світі
Люди і пісні?..

І. Гнатюк

Український козачок

А у нас сьогодні свято,
Дуже весело мені,
Зараз буду танцювати
В українському вбранні.
У святковій вишиванці,
У коралях і стрічках,
Вийшла, взута у сап'янці
На високих каблучках.
Ось і музика заграла,
Я лиш руки розвела —
Попливла круг мене зала,
Наче повінь, попливла.
І завмерли діти й гості,
Зникли в вихорі стрічок, —
Я танцюю на помості
Український козачок!

Т. Мовчан

На моєму рушничку

На моєму рушничку
Квіти, як у квітничку:
Ружі, сон, лілея біла,
А на мак ще й бджілка сіла.
Бджілка, бджілонька мала

Мед для мами принесла.

В. Лучук

Рушник

Вишивала я рушник власними руками.
Гаптувала залюбки всіма кольорами.
Мов жива на полотні -калинова гілка,
Під мережкою, внизу, книжка і сопілка.
До ладу все довела, хоч іще маленька, -
І оздобила як слід
Я портрет Шевченка!

Н.Поклад

Прапор

Прапор – це державний символ,
Він є в кожній державі;
Це для всіх – ознака сили,
Це для всіх – ознака слави.
Синьо-жовтий прапор маєм:
Синє – небо, жовте – жито;
Прапор свій оберігаєм,
Він – святиня, знають діти.
Прапор свій здіймаєм гордо,
Ми з ним дужі і єдині,
Ми навіки є народом
Українським в Україні.

Т.Шевченко

Встала весна

Встала весна,
Чорну землю сонну розбудила,

Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила.
І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають.

Є. Лещук

Вишиванка Назарчика

Вишивала молоденька
Мати вишиванку,
А синочок, як в'юночок,
Біля неї зранку.
Усе в'ється, зазирає
Цікава дитина.
- Виший, мамо, на сорочці
Мені Україну.
Виший славних козаченьків
І квітів багато.
Одягну я ту сорочку
На велике свято!

Ю. Шкрумеляк

Я - ДИТИНА УКРАЇНСЬКА.

Я - дитина українська,
Вкраїнського роду,
Українці - то є назва
Славного народу.
Україна - то край славний

Аж по Чорне море,
Україна - то лан пишний
І степи і гори.
І як мені України
Щиро не кохати?

М. Сингаївський

Я все люблю

Я все люблю в своїм краю:
Криницю, звідки воду п'ю,
Та повні гомону ліси,
Та дзвони срібної роси.
Я все люблю в своїм краю:
Ось під веселкою стою,
Ось дощ веселий напоїв
Тужавий колос рідних нив.
Я все люблю в своїм краю:
Найбільше — матінку свою,
Ласкаву, рідну і єдину...
Люблю, як сонце, Батьківщину

Н. Кирич

Деревце роду

Щоб квітла Україна
Із сонцем, з вітерцем,
Кожнісінька родина
Плекає деревце.

Той вишеньку,
Той яблуньку,
Той дуб, а той горіх.
Для того, щоб прикрасити
Свій батьківський поріг.
У донечки, у сина
Калинонька росте.
Матуся Україна
Всім дякує за те.
За вишеньку,
За яблуньку,
За сосну, за дубок.
І за такий пахучий
Віночок із гілок.

Н.Талиманчук

Без верби й калини

Хто свій рід забуде,
Рідних маму й тата,
Той хай не вертає
До своєї хати.
Пам'ятаю, мамо,
Твоє тихе слово,
Що мене учило
Добру та любові.
«У вербі, дитино,
Сонце прокидається,
На гілках калини
Діти колихаються».
Опустила віти

Червона калина,
Тихо шепче з вітром
Верба й тополина.
А до мене знову
Мамин голос лине:
«Без верби й калини
Нема України».

Д. Легелик

СОРОЧКА

Під вербою в холодочку
шила дівчина сорочку.
— Глянь, татусю, це тобі
квіти жовті, голубі
на манишці, комірці
сяють, наче промінці.
— Ой, спасибі, люба дочко!
Буде гарна ця сорочка,
я на свято приберусь, —
мовив радісно татусь.
Де ж ти квітів для манишки,
для комірчика взяла?
— Я у лузі, я у книжці
пошукала — і знайшла.

Дмитро Падра

ДІВЧИНКА- КВІТКА.

Леся, дівчинка маленька,
Взула чобітки новенькі.

Одягла сорочку,
Сяюче намисто,
Стрічечки з віночком,
Фартушок барвистий.
Ще й нова спідниця –
Любо подивиться!
Потім дівчинка маленька
Вийшла з дому потихеньку.
Біля дому грядка:
Пишні, гарні квіти.
Підійшло дівчатко
Ближче подивитись.
Глянула сусідка,
Зразу не впізнала.
- Хто ти,
Дівчинка чи квітка?

Лесю запитала.

*Народні
рухливі ігри*

Квочка

У цю гру люблять бавитись малята, найбільше напровесні, коли вперше випускають квочку з курчатами надвір. Забивають у землю кілочок, прив'язують до нього мотузок; по вибору хтось із дітей стає за Квочку і, взявши за кінець мотузка, приспівуючи:

Ходить квочка

Коло кілочка,

Водить діток,

Дрібних квіток.

«Діти-квіти, квок!»

Ходить кругом.

Після слів «Діти-квіти, квок» усі розбігаються, а квочка квочучи ловить їх і збирає до купи.

Мак

Побравшись за руки, діти стають у коло.

Один (Мак) стає в середину, а інші ходять навкруг і співають:

Ой на горі мак,
Під горою так.
Мак, маки, маківочки,
Золотії голівочки,
Станемо так,
Як зелений мак.

Мак під спів показує, в який бік вести коло, а при словах «Станьте ви так» - робить якийсь рух (піднімає руки вгору, вперед, береться в боки, присідає тощо). Проспівавши до кінця, всі роблять так, як показує мак і питають у нього: «Козачок, чи виорав на мачок?» Той відмовляє: «Виорав». Тоді знову ходять і співають, запитуючи після співу: «Козачок, чи посіяв мачок?» Потім «Козачок, чи посходив мачок, чи пора полоти мачок, чи пора брати мачок» . На кожне запитання Мак відповідає: «Посіяв. Посходив. Пора. Цвіте. Поспів. Пора.». Коли Мачок відповість на останнє запитання, гурт кидається до нього і трусить, а той пручається і утікає.

Перепілочка

Діти стоять у колі і з допомогою лічилки вибирають «перепілку», що в середині кола виконує рухи, про яку йдеться у пісні. Малюки будуть повторювати приспів. Лічилкою вибирають «шуліку», що має бути поза колом. Діти співають:

А в нашої перепілоньки та й голівка болять.

Приспів: Тут була, тут була перепілонька.

Тут була, тут була білозірочка.

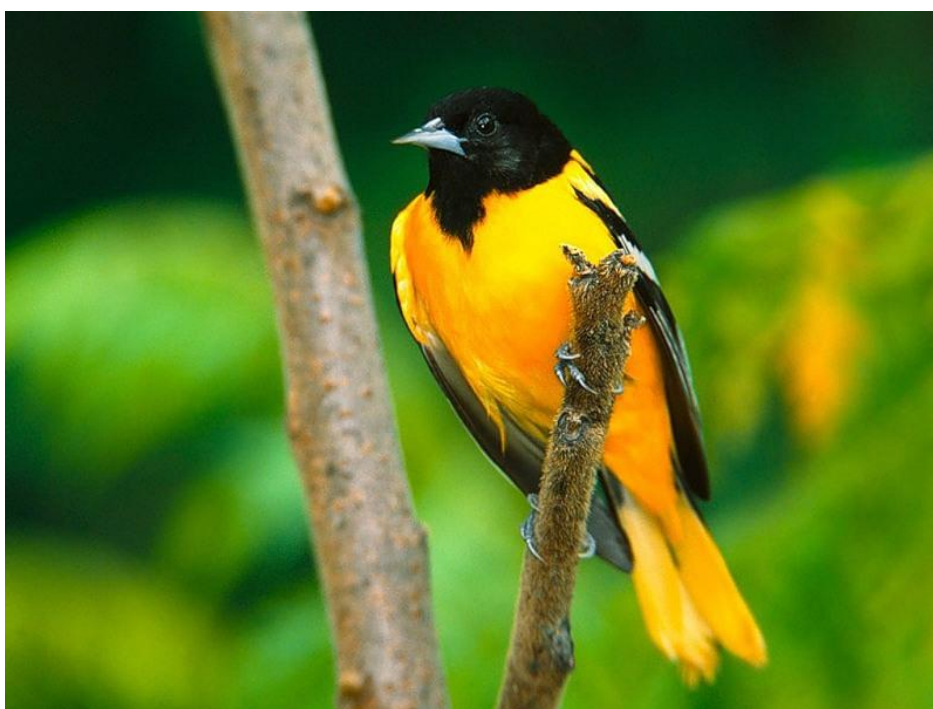
А в нашої перепілоньки білі ручки болять.

А в нашої перепілоньки та й коліньця болять.

А нашої перепілоньки та й плечики болять.

А в нашої перепілоньки крильця не болять.

«Перепілка» літає у колі та поза ним. На сигнал «шуліка летить» «перепілка» залітає у коло. «Шуліка» намагається спіймати її. Спіймана «перепілка» стає на місце. Вибирають іншу.

Гра з хустинкою

Діти утворюють коло. В центрі – дівчинка Галя з білою хустинкою у руці.

Усі співають:

Галя по садочку ходила.

Хусточку біленьку згубила.

Усі рухаються по колу, а Галя йде у протилежний бік. На слові «згубила» - випускає хустинку з рук. Дитина, що біля неї – піднімає і ховає її за спину.

Усі співають:

Ходить по садочку, блукає,

Хусточку біленьку шукає.

Галя шукає хустинку, не знайшовши, сідає у центрі, плаче.

Усі співають:

Не журися, Галю серденько,

Ми знайшли хустинку біленьку.

У садочку біля малини.

Під зеленим листям тернини.

Йдуть звичайним кроком, звужуючи коло, потім розширюють і кажуть:

Ти хустинку пошукай,

Де сховали – відгадай.

Якщо вона знаходить відразу, то танцює з нею. Якщо не може знайти, інша дитина з хустинкою сама входить у коло, танцює з Галею.

Вовк і лисичка

Вовк, присівши, копає ямку. Решта – лисичка з лисенятами, ходять по колу і промовляють:

Тричі, двічі обкручусь,
Вовку в вічі подивлюсь.(2р.)

Потім Лисичка, що йде попереду, перемовляється з Вовком:

Вовче, вовче, дай води,

Піди до верби.

Боюся жаб!

Так – потупочи!

Усі діти тупотять ногами, а вовк тим часом намагається піймати Лисенят.

Василь

Вибирають хлопчика – Василя. Решта дітей домовляється між собою, які рухи будуть імітувати (шити, колоти дрова, грати на скрипці та ін.), а він мусить відгадати. Коли вгадає, малюки кричать «вгадав» і втікають, а Василь ловить їх. Спіймана дитина стає Василем. Під час гри діти співають:

Ой Василю, товаришу.

Ну ж бо глянь ти на нас,

Чи вгадаєш, товаришу,

Яка праця у нас.

А як е вгадаєш,

Будемо карати.

Тоді будеш перед нами

Три дні танцювати.

Бочечка

Діти стоять у колі, в центрі – «бондар». Діти говорять:

Котилася велика бочка

Із маленького горбочка.

Та об землю – трісь,

Та об землю – трах –

Розбилася так...

Відповідно до слів малюки розширюють коло, присідають, плескають двічі у долоні, розбігаються в різні боки, а «бондар» наздоганяє їх. Ті, до кого він доторкнувся, розважають гурт (кукурікають, стрибають, як зайчики та ін.).

Кіт Опанас

Діти утворюють коло. З допомогою лічилки обирають Кота. Зав'язавши йому очі промовляють:

Ой ти. Коте Опанасе,
Не спіймаєш нас ні разу.
То лови нас без упину.
Не знімаючи хустину.

Кіт з зав'язаними очима ловить Мишей, що бігають по колу і плескають у долоні. Кого він спіймав, стає Котом.

Подоляночка

(Діти водять хоровод, а один малюк, який стоїть у колі, робить рухи, що відповідають змістові пісні.)

Десь там була подоляночка,
Десь там була молодесенька.

Тут вона стояла,
До землі припала.

Личка не вмивала.

Устань, устань, подоляночко,
Промий очки, як ті скляночки,

Та візьмись в боки.

Та й піди у скоки.

Підскоч до гаю, бери дівча скраю.

(Дитина, що посередині, вибирає когось із кола замість себе, і гра продовжується.)

Зайчик

«Зайчик» стає в середину кола, береться за голову і робить хворобливий вигляд. Діти рухаються по колу і співають:

Ішов, ішов зайчик по воду, .

Та й вдарився чолом у воду.

(Рух і спів прискорюється).

Котрі були в батенька,

Котрі були в матінки,

На базар ходили

І ніжки помили.

То в ті, то в ті ворота,

А наші ворота позамиканії,

Жовтим піском засипанії.

На кінець пісні танцюють майже всі, в тому числі і заєць, але в той же час він вибирає момент і пробивається крізь ланцюг, а всі його ловлять. Хто спіймає - стає зайцем, і гра продовжується.

Кіт і миша

Дівчатка і хлопці беруться за руки і стають у коло. Двоє гравців залишаються всередині: дівчина — «миша», хлопець — «Кіт». Усі діти піднімають руки вгору. Миша втікає від кота попід руками гравців. Куди біжить кіт — руки вниз, а в іншому місці — ні. Як кіт пробіжить назовні, то всі підіймають руки вгору – миша під руками забігає всередину, і всі опускають руки вниз! В цей час діти співають:

А до нори, миша, до нори,

І До золотої комори,

Мишка у нірку,

А котик за ніжку:

Ходи сюди.

А що ж то за мишка — не втече,

А що ж то за котик — не дожене.

Мишка у нірку,

А котик за ніжку:

Ходи сюди, ходи сюди.

Після того, як кіт спіймав мишку, вибирають нових кота і мишку і гра продовжується.

Віночок

Всі учасники гри стають в шеренгу і беруться за руки. Два гравці з одного кінця підіймають угору руки, а два крайні з другого кінця проходять між ними, ведучи за собою всіх інших. Потім вони так само проходять під руками другої, третьої і всіх наступних пар. Таким чином пари ніби переплітаються у вінок. Кожен гравець кладе ліву руку на плече лівого, праву — на руку правого сусіда, крайні гравці теж переплітаються руками і починається хоровод Усі співають:

Ой нумо-нумо
В плетеного шума!
Як наша мати
Буде розплітати?
Розплетися, шуме,
Розплетися !
Хрещатий барвінку,
Розстелися!

Коли приспівка закінчиться, ведучий (крайній гравець, який проходив під руками усіх пар) починає з протилежного кінця відривати від ряду одного гравця за одним. Останнього в ряду підкидають вгору, вигукуючи: — Горю, горю!

Так гра закінчується.

Заїнько

Завдання. Удосконалювати шикування в коло. Сприяти розвитку окремих груп м'язів та виховання швидкої орієнтації. Гра пов'язана з природними явищами.

Хід гри.

Діти беруться за руки, роблять велике коло. Вибирають «Заїньку» та ставлять його посередині кола. Дитина, вибрана, повинна імітувати «Заїньку». По мірі того, як діти співають, «Заїнько» береться то за голову, то за коліна, то тупотить на місці. Потім на слова «обіймися» підходить до вибраної дитини і обіймається. Діти плескають у долоні, а «Заїнько» та вибрана ним дитина танцюють.

Заїньку, та за голівоньку.

Приспів: Та нікуди Заїньку та ні вискочити,
Та нікуди сірому та ні виплигнути.
Заїньку, сінця в колінця.

Приспів.

Заїньку, п'ятки, м'ятки.

Приспів.

Заїньку, обернися.

А хто тобі милий — обіймися.

